

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XI.

Ljubljana, 16. februarja 1939.

Štev. 7.

DRUŽINSKI TEDNIK
ima letos za 50% večji obseg
in izhaja zdaj
stalno na 12 straneh

DRUŽINSKI TEDNIK
izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani Gregorčičeva ulica
št. 27/III Poštni predal št. 346. Telefon
št. 33-32. Račun poštne hran. v Ljubljani
št. 15.393. Rokopisov ne vračamo,
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti za 3 dni znamk.

NAROČNINA
1/4 leta, 20 din, 1/2 leta
40 din, vse leto 80 din.
V Italiji na leto 40 lir,
v Franciji 70 frankov,
v Ameriki 2 1/2 dolarja.
Drugod sorazmerno. — Na-
ročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV
V tekstem delu: enostolpna petina vr-
sta ali njen prostor (višina 3 mm in širina
55 mm) 7 din; v oglasnem delu 400 din.
V dvobarvnem tisku cene po dogovoru.
Notice: beseda 2 din. Mali oglasi:
beseda 1 din. Oglasi davek povsod šč
posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:
ZADEVA TAMANOI
Najzanimivejši kriminalni primer japonske policije
(Gl. str. 9)

Zakaj se je Negrin premislil?

Vloga Anglije in Francije v španski tragediji

V Ljubljani, 15. februarja.

General Miaja se ne vda. Prejšnji teden smo zapisali: »Zato mislimo — naj se sliši se tako paradokso — da je bolj republikanec v korist kakor nacionalistom, če kapitulirajo danes prostovoljno kakor pozneje prisiljeno.«

Ko smo to pisali, smo se dobro zavedali, da ne morejo republikanci pričakovati milosti od Francovih nacionalistov, še posebno ne vse dotlej, dokler bo Franco moral deliti oblast s svojimi vojnimi zavezniki. Toda tako daleč Franco le ne bi mogel iti, da bi postreljal na stotisoče svojih zasprotnikov, t. j. toliko ali celo še več, kakor bi nadaljevanje državljanske vojne terjalo novih žrtev med republikanci.

Kapitulacija Barcelone je republikanski odpor moralno in materialno oslabil. Če republikanci se tedaj, ko

niji storili po izgubi Katalonije, Govornice o pripravljajoči se kapitulaciji Madrida se zato takrat niso zdale neverjetne. Ta negotovost je trajala nekaj dni — tako dolgo, dokler se nista Negrin in del Vayo sestala s nekimi francoskimi in angleškimi politikami in se potem sklenila vrniti v Madrid.

Ti Negrinovi in Vayovi pariški razgovori so ključ za razumevanje novih dogodkov na Špankem.

Logično je, da sta Negrin in del Vayo prosila Francoze in Angleže pomoči. In logično je, da sta jima Pariz in London to pomoč obljubila — drugače pač ne bi bila tik po najhujši katastrofi, ki jo je doslej doživela republikanska Španija, in spričo okoliščine, da bi se s posredovanjem zahodnih veseli dal takrat doseči vsaj kolikor toliko časten mir, šla tvegati brezupen vojaški odpor, Tore; za Negrinom in del Vayom stoji London in Pariz.

Paradoks, boste spet rekli, če nista Anglija in Francija marali podpirati republikancev takrat, ko so bili še v oblasti Katalonije in je bil konec državljanske vojne še negotov — pa jih bosta zdaj, ko imajo republikanci neskončno manj upanja v uspešem odpor, kaj šele v končno zmago?

Ne, to ni paradoks. Narobe: suha logika. Ne britanska ne francoska vlada — vsaj sedanja! — si nikdar nista želeli popolne zmagne ne generala Francosa ne republikancev. Obe si pa od srca želita zmage načela: Španija Špancem. To se pravi: ne London ne Pariz ne marata, da bi po končan državljanski vojni Italijani in Nemci še dalje ostali na Pirenejskem polotoku.

All se bo Angležem in Francozom zgodilo po želji? Chamberlain je sicer prisel iz Rima s takšno Mussolinjevo obljubo, toda v Londonu si mislilo: Bolje drži ga kakor lovi ga, Istih misli so tudi v Parizu. Kadar bi Franco zavladal nad Španijo, pojde nemara po Chamberlainovi želji — ali pa tudi ne. In če ne pojde, ne bosta imeli ne Velika Britanija ne Francija ničesar v rokah, da svojo željo uveljavita.

Zato sta se takrat ob Negrinovem in Vayovem obisku spomnila i London i Pariz, da bi bilo nemara le dobro, da se državljanska vojna še nekoliko zavleče — vsaj dotlej, dokler se s Francozom kako ne pogodita. Zato so Angleži in Francozi obljubili Negrinu in del Vayu diplomatsko pomoč; zato je šel Bérard kot izredni francoski poslanik v Burgos na razgovor z generalom Franco, in zato je britanska vojna ladje »Devonshire« tako uslužno pomagala Francovim Špancem pri zasledbi otoka Menorce. (Zraven je londonska vlada imela kajpak še drug

namen, in ta se ji je še posebno dobro posrečil, kljub letalskim bombam, ki so treskale v kaj nevarni bližini angleške križarke v morje...)

Rekli boste: Negrin in del Vayo vendar nista bila tako naivna, da bi samo sebičnim angleškim in francoskim načrtom na ljubo sklenila nadaljevati brezupni boj. Ne, tako naivna res nista mogla biti. Če republikanci na lepem nič več ne mislijo na vdajo, je temu pač vzrok spoznanje, da je zanje manjše zlo nadaljevanje vojne kakor pa kapitulacija. Tudi če ima nadaljevanje vojne trajati le še par mesecev ali celo tednov, tudi če ima za tem priti neodvrljiv poraz.

Vojna brez pravega upa v zmago je tolikšno zlo, da si je težko hujše predstavljati. Če republikanska vlada tvega to zlo, mora vedeti, da se pripravija še kaj hujšega, ali pa slutiti, da je po teh mesecih jalovega odpora,

Predsednik republike Azaña,

so imeli v Kataloniji krit hrbet, niso nikdar mogli kaj prida doseči, kadar koli so tvegali ofenzivo — pri tem razglabljanju se nam vzroki njihovega neuspeha ne zde važni, ker v novem položaju ne samo niso izgubili, ampak celo celo še tehtneje vplivali na potek vojne — bodo v bodoče uspeli še dosti manj. Zanašanje zgolj na defenzivo je pa jalovo; tem jalovejše, ker jih Franco zdaj lahko napade s treh strani, z juga, zahoda in s severa, na četrti strani, z morja, jim pa z blokado onemogoča dovoz in unik.

General Miaja, vrhovni poveljnik republikanske armade, vse to prav dobro ve. Zakaj se je torej kljub temu odločil za nadaljevanje brezupne vojne?

General Miaja je vojak, ne politik. S slavo ovenčani branilec Madrida je eden izmed redkih republikanskih višjih oficirjev, ki ni napredoval zaradi političnih zaslug ampak zaradi vojaških sposobnosti. In kot 100% en vojak Miaja dobro ve, da je prvo načelo pravega vojaka brezpogojna pokorščina do predstojnika. Miajev predstojnik je vlada. In republikanska vlada je tista, ki je generalu Miaji po proučitvi vojaškega in političnega položaja v republikanski Španiji zapovedala nadaljevanje vojne.

Republikanska vlada sta danes njen predsednik Negrin in zunanji minister del Vayo. Njun sedež je Madrid.

Toda v Madridu sedita Negrin in del Vayo šele nekaj dni. Tik pred kapitulacijo Katalonije se pa Negrin in del Vayo nista preselila v republikansko Španijo, ampak sta šla čez Pireneje v Francijo. Takrat so se raznesli glasovi, da sta pustila republikansko Španijo na cedilu in da se ne mislita več vrniti ne v Valencijo ne v Madrid. Nihče ne more že danes presoditi, koliko resnice je bilo v teh poročilih. Neizpodbijno je pa nekaj drugega: da je prve dni Negrinove in Vayove odločnosti vladala v obeh španskih tabornih in tudi drugod popolna negotovost, kaj bodo republikanci v Osrednji Spa-

General Miaja, branilec Madrida, je postal po zavzetju Katalonije vrhovni poveljnik republikanskih armad.

Predsednik madridske vlade Negrin.

ki jo čakajo v Osrednji Španiji, po vsej priliki pričakovati spremembe na boljše. Ne sicer neposredno na Špankem, temveč v Evropi sploh.

Do tod nas je pripeljala logika. Informacije, ki jih črpamo iz dobro poučenih svetovnih listov, naše logične sklepe je potrjujejo. Potrjujejo jih tudi nekatere starejše beležke v našem listu, beležke, ki se niso izgubile svoje prvotne aktualnosti. Tako se na primer gotovo še spomnite, da so italijanski listi že večkrat zapisali: »Italija bo nastopila s svojimi zahtevami nasproti Franciji šele takrat, ko bo španske vojne konec.« In tudi izjave iz zadnjega Hitlerjevega govora se spomnite: »Tretji rajh bo brezpogojno na strani Italije, naj se zgodi kar koli.«

Hkratu velja omeniti, da je zadnje tedne postalo tako rekoč vsakdanje geslo angleških in francoskih listov: »Vsak pridobljen dan pomeni za Veliko Britanijo in Francijo nadaljnjih 16 letal.«

Vsak pridobljen dan: v tej luči utegne biti tudi republikansko stališče manj nerazumljivo, kakor bi se sicer zdelo na prvi pogled. Observer

Nova ČSR

V naših časnikih beremo: Reuter poroča, da je britanska vlada dobila od svojih diplomatskih zastopnikov tole sporočilo: Nemčija in ČSR sta podpisali pogodbo, da smejo nemške čete poljubno prekoručiti nemško-češko mejo, ne da bi jim bilo v ta namen potrebno kakšno posebno dovoljenje, le vojaške oblasti morajo o tem obvestiti čsl. oblasti.

V »Prager-Tagblattu« beremo: Iz Bratislave nam poročajo, da je občinski svet v Kásmarku na Slovaškem na predlog nemške stranke sklenil prekrstiti dosedanjo Licejsko ulico v cesto Adolfa Hitlerja.

Francozi se pripravljajo za obrambo pred letalskimi napadi: oblečeni v ne-gorljivo obleko, gase reševalci ogenj, ki so ga zažgali z vžigalnimi bombami.

Francosko-britanske surovine

V milijonih ton	Produkcija franc. in brit. imperija	Svetovna produkcija
Zelezna ruda	50	140
Baker	0.3	1.5
Svinec	0.5	1.3
Črni premog	324	1.400
Petrolej	5.7	245
Manganova ruda	1.2	3
V milijonih kvintalov		
Bombaž	16	68
Volna	7	12
Pšenica	369	1.278
Kavčuk	4	10

Angleško-francoski delež pri svetovni tonaži trgovskih ladij 31%

Realističen film

»Chamberlain rešitelj miru. Samo danes in jutri.«
(Z lepaka v nekem londonskem kinu.)

Drobtine

iz svetovnega gospodarstva

Največja londonska banka Midland-Bank ima vlog za 119 milijard din. V vseh jugoslovanskih bankah je bilo lani za 11 milijard din naložb, torej enajstkrat manj kakor v eni sami londonski banki.

(»Nova Riječ«, Zagreb)

Francija dobavlja Nemčiji surovine za oboroževanje. Vsak dan gre čez Hargarten (Lorena) v Völklingen (Posaarje) 900 ton železne rude.

(»Usine«, Pariz)

Nemčija je lani izvozila v Južno Ameriko za 83% več blaga kakor leta 1936., njen uvoz iz južnoameriških držav je pa poskočil za 21%.

(»Nova Riječ«, Zagreb)

Pozno spoznanje

Da popravimo monakovsko in špansko bilanco, je skrajni čas, da uvedemo obvezno vojaško dolžnost. (Vojaški urednik londonskega Timesa po Francovi zmagi v Kataloniji.)

Kaj ste si mislili, ko ste brali...

...da se je v angleških konservativnih krogih rodila misel, naj bi se Tunis, najnaprednejša francoska kolonija, preuredil v skupen francosko-italijanski dominion?

...da japonsko vojaško poveljstvo na Kitajskem razglašajo, da služijo tamkajšnje katoliške cerkve za šolo komunistični propagandi?

...da izjavljajo v Nemčiji v zvezi z Rooseveltovo akcijo za pomoč Franciji, da je najpoštenjše, če si vsak narod sam določi obliko svoje vladavine?

...da je beograjsko »Vreme« dne 14. januarja t. l. priobčilo izpod peresa neke beograjske »prerokinje« napovedi za l. 1939. in da se tam bere o naši državi dobesedno tole: »V Jugoslaviji se bodo pripetili februarja in marca zelo usodni dogodki, toda ti dogodki bodo stabilizirali politične razmere?«

...da je pri občinskih volitvah v zahodni Poljski vlada dobila 107 mandatov, opozicija pa 325?

Senator Léon Bérard, posebni odposlanec francoske vlade v Burgosu, poroča zunanjemu ministru Bonnetu o uspehih svojega poslanstva pri Francovi vladi.

Smrt papeža Pija XI.

V petek 10. t. m. je po dolgi bolezni izdihnil poglavar katoliške cerkve papež Pij XI. Na prestolu sv. Petra je sedel 17 let, v najhujši dobi, kar jih je preživljalo človeštvo.

Njegova veličina ni brez tragike. Še preden je postal papež, je bil priča trpljenja tisočev v svetovni vojni in je na lastne oči videl grozote vzhodne fronte. Ko je postal poglavar Cerkev, je vse svoje sile zastavil za ohranitev miru med narodi in za mirno sožitje po vsem svetu. A prav za časa njegovega papeževanja so trajale neprestane krvave vojne: v Južni Ameriki, v Abesiniji, med Kitajci in Japonci in bratomorna vojna v Španiji. To je miroljubnega papeža silno bolelo. V boju z ideološkimi sovražniki katoliške cerkve si je nakopal njihovo sovraštvo in morebiti ni nobeden izmed papežev preстал toliko zasramovanja in napadov kakor prav on. Kljub temu pa ni nikoli klonil in je vselej, kadar koli je bilo potrebno, zagovarjal cerkvene in človeške pravice. Zdjaj je pogumni papež omahnil in lega v grob ob iskrenem žalovanju vsega katoliškega sveta in tudi pripadnikov drugih ver in ideologij.

Pokojni papež je bil po rodu Italijan in se je rodil pred 82 leti kot grof Achille Ratti. Ze kmalu je zaradi svojih izrednih sposobnosti postal vatikanski knjižničar in kardinal, potem je pa v nekaterih državah zastopal Cerkev.

Njegovo truplo so balzamirali in ga najprej prenesli v Sikstinsko kapelo, nato pa v cerkev sv. Petra. Ko je ležal na mrtvaškem odru, so se neprestano poslavljale od njega množice vernikov, pa tudi diplomatski in verski zastopniki držav iz vsega sveta. Pokopali so ga v torek.

Kdo bo novi papež?

Papeža bo izvolil izmed sebe konklave 62 kardinalov. K politvi se bodo sestali okoli 1. marca. Po državah so kardinali takole razdeljeni:

Italija 35: Belmonte, Sbarretti, Bogriani, Gasparri, Dolci, Selvaggiani, Roca, Ascalesi, Verde, Pacelli, Lauri, Lavitrano, Schuster, Rossi, Biondi, Tedeschini, Fossati, Salotti, Costa, Sibilli, Marmaggi, Maglione, Cremonesi, Piazza, Pellegrietti, Pizzardo, Dominioni, Canali, Jorio, La Puma, Cattani, Massimi, Mariani, Mercati, Boetto.

Francija 6: Verdier, Liénart, Baudrillard, Suhard, Tisserand, Gerlier.

Nemčija 4: Bertram, Faulhaber, Schulte, Innitzer.

Španija 3: Vidal y Baraquier, Segura y Saenz, Goma y Thomas.

USA 3: O'Connell, Dougherty, Mundelein.

Anglija 1: Hinsley.

Argentina 1: Copello.

Belgija 1: van Roey.

Brazilijska 1: Leme.

ČSR 1: Kaspar.

Irska 1: MacRory.

Kanada 1: Villeneuve.

Madžarska 1: Seredi.

Poljska 1: Hlond.

Portugalska 1: Gonçalves Crejeira.

Sirija 1: Tappouni.

Od leta 1522. so bili vsi papeži Italijani.

Poslednji kardinal iz jugoslovanskih meja je bil zagrebški škof Mihajlovič (mrtvi 19. stoletja).

Pančevka Irena Gemi se je poročila...

...s tistim, ki se je zaradi njega zastupila

Nedavno se je v Beogradu zastupila z lumnalom mlada pančevska lepota Irena Gemi. V smrt je hotela zato, ker ni mogla uresničiti svoje največje želje, da bi se poročila z mladim 20-letnim trgovcem Stevanom Vildom iz Pančeva.

Vzrok, da ni našla sreče, je bila njena burna ljubezenska preteklost. Zaradi neprestanega ljubimkanja z različnimi moškimi je prišla na slab glas in malokdo je verjel v njeno resnično ljubezen do Stevana. Največja nasprotnica ji je bila Stevanova mati, ki nikakor ni marala v hišo pokvarjenega dekleta. Zato je Irena obupala. S svojim Stevanom je odšla v Beograd in v stanovanju neke svoje prijateljice izpila strup. Stevan je mislil, da se Irena šali. Toda kmalu je spoznal bridko resnico. Irena je omedlela in moral so

jo prepeljati v bolnišnico. Vendar se je zdravnikom posrečilo rešiti ji življenje.

Med zdravljenjem v bolnišnici je pa Irena zaman pričakovala najbolj zaželjen obisk. Čakala je Stevana. Mladi trgovec že skoraj ni vedel, kako je z njegovo ljubeznijo do Irene. Naposled se je zaradi obrekovanja Ireninih nasprotnikov in materinega pritiska odpovedal svoji ljubezni. A na tihem je silno trpel. Svojo bolečino je pa tisti mah pozabil, ko je zagledal Ireno spet zdravo na cesti. Stekel je k njej in ji ves srečen, da jo spet vidi, povedal, da brez nje ne more živeti. Potlej ji je dal častno besedo, da se bo z njo poročil. Zdjaj ve zanesljivo, da mu starši ne bodo več delali težav.

Pozneje sta se zaljubljenca razgo-

varjala s časniki. Irena je pripovedovala, da je izpila strup zato, ker ni mogla več prenašati obrekovanja. Zdjaj je srečna, ker ima Stevana, da jo bo branil. Nihče ju ne bo mogel več ločiti.

Stevan je pa povedal, da je tudi sam zaužil tableto lumnala, ker ni vedel, da je Irena pripravila pravi strup. Prestano trpljenje ju je zdaj zmordilo in spoznala sta, da sta ustvarjena drug za drugega.

Zaljubljenca je trla le še ena skrb: moža za k poroki še nista imela. Ko sta to razodela časniki, se jima je hitro ponudil eden in Irena se mu je vsa navdušena zahvalila za prijaznost. Vesela sta se zaljubljenca poslovila od časnikiarjev in sta čez nekaj dni že stopila pred oltar.

Politični teden

Novo vlado Dragiša Cvetkovića so prijazno sprejeli pri nas in drugod. Vsi pričakujejo, da bo uredila sporazum s Hrvati v zadovoljstvo vseh. Med poslanci si je nova vlada pridobila že okrog 200 pristašev. Prijazno so novo vlado sprejela tudi glasila dr. Mačka. — Državni proračun bo predložil finančni minister narodni skupščini, ki se bo sestala ta teden. Sestavila ga je prejšnja vlada in so ga le nekoliko spremenili. Ker je predsednik verifikacijskega odbora narodne skupščine Stevan Čirić postal prosvetni minister, so izvolili za novega predsednika bivšega ministra, poslanca Vojka Čvrkvića. Zanj je glasovala tudi opozicija. — Seja Gasilske zveze se je vršila pretekli teden v Beogradu. Na seji so soglasno izvolili ministra Franca Snoja za starešino jugoslovanskih gasilcev. Soglasno so tudi sprejeli predlog hrvatskih gasilcev, naj se gasilski zakon spremeni v avtonomnem smislu. — V svečani avdijenci je sprejel romunski kralj Karol našega novega veleposlanika Dučića, komu je izročil svoje poverilnice. — Naš pariški poslanik Purić, francoski zunanji minister Bonnet in trgovinski minister Jeandin so pretekli teden podpisali novo trgovinsko pogodbo med Francijo in Jugoslavijo.

V Francijo se je preselilo še okrog 100.000 španskih beguncev. Čez mejo se je umaknilo iz Španije tudi okrog 6000 tujih prostovoljcev. Francija je sporočila Angliji, da španskih republikancev ne bo obdržala na svojih tleh, temveč bo tiste, ki se ne bodo hoteli vrniti na Španjo, poslala v tujsko legijo ali pa v oddaljene kolonije. — Palestinska konferenca se je sestala v Londonu pod predsedstvom predsednika vlade Chamberlaina. Sejo so otvorili dvakrat, ker se Arabci niso hoteli družiti z zastopniki Zidov. Tudi Arabci med seboj niso edini. — Zide bodo odpustili iz italijanske vojske do 1. januarja 1940. Odpušteni vojaki bodo dobili posebne odpravnine in pokojnine. — Velik govor je imel pretekli teden francoski minister Bonnet v francoskem senatu. Govoril je o solidarnosti in prijateljstvu med demokratskimi velesilami, o francoskih interesih v Španiji in o razmerju do Nemčije. Nato so senatorji z 210 glasovi proti 16 izrekli vladi zaupnico. — Po padcu Katalonije je general Franco zavzel te dni še otok Minorco, in sicer brez tujih prostovoljcev in brez odpora republikancev. — General Franco je na posredovanje Francije dovolil vrnitev republikanskim beguncem. — Romunska vlada pripravlja sporazum s Bolgarijo in Madžarsko, ostati želi v prijateljskem razmerju tudi do drugih balkanskih držav in v dobri sešćini s sovjetsko Rusijo. Tako je izjavila nova romunska vlada v svoji

proklamaciji. — Francoski zastopnik pri Francovi vladi poslanik Bérard je s svojo mislijo v Burgosu popolnoma uspel. Francija se je odločila, da bo v kratkem priznala Francovo vlado. Enako misli storiti tudi Anglija. — Italija je peklicala pod orožje okrog 60.000 rezervnih častnikov in vojakov. Poslati jih misli v Libijo in Tripolitanijo. Vrhovni obrambni svet že več dni razpravlja o obrambi glede na kritičen mednarodni položaj. — Japonci so zavzeli važni kitajski otok Hainan v bližini Indokine. Francija je od tokijske vlade zahtevala pojasnila, kaj naj ta zasedba pomeni. — Spaakova vlada (Belgija) je odstopila. Vzrok so

flamsko-valonske razprtije. Nova vlada še ni sestavljena. — Novo trgovinsko pogodbo sta podpisali Rusija in Italija. Po sodbi strokovnjakov bosta obe državi izvozili druga v drugo za kakšno milijardo lir blaga na leto. Obračunavali bosta po kliringu. Italija bo uvažala iz Rusije žito, premog, petrolej, les in nekatere rude, izvažala bo pa industrijske izdelke.

Rudarski muzej bodo odprli v Splitu in ga priključili splošnemu pomorskemu muzeju, ki obstaja že od leta 1932. Največ je k temu pripomogla Jadranska straža, ki je izdala za muzej okrog 200.000 dinarjev.

Po 50 letih se je vrnil iz Turčije bosanski emigrant Habid Jabuković, ki se je izselil iz svoje rodne vasi Doline v tuzlanskem okraju zaradi avstrijskega preganjanja. Pravi, da je prišel umret v domovino.

Plaz zemlje je zasul Antona Veseljaka iz Rotmana pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, ko je delal v vinogradu. Čeprav so ga hitro rešili, je nesrečno precej poškodovan in ima zlomljeno uogo.

Z nožem je divjal na plešu 27letni Čiro Mikin iz neke vasi blizu Šibenika. Bil je namreč jezen na sestričnega fanta in najprej oklal njega, potlej pa še svojo mater in neko drugo dekle, ki sta ga hoteli pomiriti.

Cigani so ubili kmeto Dragana Savanovića v Mlasevcih pri Novski. Ker jim ni pustil, da bi na njegovem zemljišču pasli svoje konje, so navallili nanj z noži in ga tako obdelali, da je umrl.

Sala je povzročila smrt mizarskega mojstra Slavka Zrnca v banalski občini sv. Nikole. Električno žico je navil na kljuko in se hotel pošaliti s svojimi prijatelji, da bi se presraščili. Ko je pa preizkušal svojo šalo, ga je električni tok ubil.

Neznan razbojnik je napadel Heleno Oniševo v njenem stanovanju v Golovljah pri Zaleu. Zagrozil ji je s samokresom in ženska mu je iz strahu izročila 890 dinarjev. Razbojnik se je z vsoto zadovoljil in je pobežnil.

Ponesrečila se je 16letna Marija Vehovarjeva iz Zgur v občini Smarjeti na Dolenjskem. Z materjo sta pozabili iz vlaka. Ko sta pa opazili svojo zmotno, sta iz vlaka skočili. Dočim je mati srečno skočila, je hčerka padla in obloščala nezavestna. Odpeljali so jo v bolnišnico.

V potok je padel z vozom vred in se smrtno ponesrečil 19letni Jože Očepček iz Medij v kolovrski župniji. Ker se je hotel izogniti poledenale poti, je z vozom zavil preveč na stran in je voz z njim vred in s konji zgrmel v potok ob poti in ga ubil.

Z drevesa je padel 20letni viničarjev sin Stefan Arnuš iz Raedvorca pri Ptuj. Spelzal je na drevo, da bi

Če verjamete ali ne

93letni Jovan Kotelić iz planinske vasi Velevstovo pri Ohridu se namerava poročiti. Njegovi sinovi se temu kajpak upirajo, a nič jim ne bo pomagalo, ker ima 93letni starček sicer stare noge, a mlado srce in noče ovreči svoje odločitve.

V Subotici živita dva tako podobna dvojčka, da jih še mati ne more ločiti. Ker sta prepričana, da ni nikjer na svetu tako na lus podobnih dvojčkov, si Lazar in Svetozar Svirčev obetata še veliko filmsko kariero.

Najmlajša mati v Jugoslaviji je stara 13 let. Ta dni je 13letna deklica Milena Stojanovića povila zdravo punčko. Otrok je kajpak nezakonski. Porod je bil čisto normalen in tehtal otrok 3 kg in 100 g.

V neki vasi v Srbiji živi kmet Dušan Bogosavljević, ki je znan kot dober ljudski pesnik. Zanimiv je pa tudi zato, ker se z ljudmi ne pogovarja v prozi, temveč v verzih.

V vasi Krušari nedaleč od Ču-prije v Srbiji stoji novosezidana cerkev, ki že dve leti zamen čaka, da bi se v njej kdo poročil. Ljudje se namreč menijo, da bo tisti, ki se bo prvi poročil v tej cerkvi, kmalu umrl. Kmetje so celo vzpislali nagrado nekaj sto dinarjev za tistega, ki se bo prvi poročil, a za zdaj še brez uspeha.

V Čikagu v Ameriki so imeli pred kratkim kaj čudno tekmovalje. Tekmovali so namreč za prvenstvo v poljubovanju. Prvenstvo sta dobila dva zaročenca, ki je njun poljub trajal 6 ur in pol.

Pozor!
Partija prvovrstnih živalnih strojev, koles in otroških vozičkov prav poceni naprodaj pri
„PROMET“
v Ljubljani
nasproti Križanske cerkve

privezal vrvi, da bi ga laže podrl, pa je padel 12 metrov globoko. Počila mu je lobanja.

Svojo ženo je zabodel, ker se ni hotela vrniti k njemu Dragotin Jagar iz Slavonskega Broda. Leto dni je bil z njo ločen, zdaj jo je prosil, naj se vrne. Ker je žena odbila njegovo prošnjo, jo je zabodel z nožem, da je takoj izdihnila.

Ker sta mu vzela kriminalne romane, je ubil svojega mojstra in njegovo ženo pečarski vajenec Matija Beš iz Sombora. Ponoči je najprej pobil mojstra, nato pa še ženo, ki je pri tekla na krike svojega moža. Beš pravi, da ju je ubil iz jeze, ker sta mu vzela kriminalne romane.

Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušenimi preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25.801/37.

Ciganska tolpa je pokradla za okrog 20.000 dinarjev blaga in jestvin blizu Vranskega. Orožniki so pa cigane kmalu izsledili in so našli pri njih cele zaloge ukradenega blaga, perila in obleke.

Gozdovi goré v Hercegovini med Velikim in Malim Premjem blizu Glogovnice. Orožniki in kmetje skušajo omejiti požar, ki se čedalje bolj širi.

Sam se je javil oblastem zadnji črnogorski hajduk Milan Božović, ki so ga obsodili na 16 let robije, pa je pobežnil 1. 1927. iz zaporov v Podgorici. Zdjaj so ga zaprli v Nikšiću.

ŠIROM PO SVETU

Huda tramvajska nesreča se je pretekli teden primerila v središču Prage. Neki tramvaj je treščil v drugoga, ki je pripeljal nasproti, ker so mu odpovedale zavore. Pri tem se je neka ženska smrtno ponesrečila, okrog 50 ljudi je pa lažje in težje ranjenih. — Vesel dogodek pričakujejo na albanskem dvoru ob koncu meseca marca. Kraljica Geraldina se namreč čuti mater — Nov svetovni rekord je dosegel angleški letalec Aleksander Hinskley, ki je preletel razdaljo od Londona do Kapskega mesta v 15 urah in 24 minutah in je s tem potokel dozdajni rekord na tej progi. — Poplave so nastale v Ameriki v državi Ohio. Ze več oseb je utonilo, brez strehe je pa že okrog 30.000 ljudi. V Kentuckiju je več premogovnikov pod vodo. — Kino so zgradili 600 metrov pod zemljo v Oberhausenu v Nemčiji. V nekem zapuščenem rovu so zgradili krasno dvorano za rudarje. — Zavejte proti plinskim napadom grade v Buckinghamski palači, bivališču angleškega kralja. Prav tako bodo zgradili zavetja tudi v njegovi poletni rezidenzi, v gradu Windsorju. — Potresi so se začeli tudi v južnoameriški republiki Ekvadorju, kjer je začel delovati 6005 metrov visoki ognjenik Colopaxi. Ljudje so se morali iz okolice ognjenika že izseliti. V vsej državi je zavladal velik strah. Ponekod so dobile hiše velike razpoke. — Leopard je napadel kmete v neki turški vasi, ko so delali na polju. Raztrgal je enega kmeta, potlej so ga pa njegovi tovariši zabodli.

OKVIRJI
SIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE
JULIJ KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Ali je ameriškim ženam lažje?

Naše pridne in skrbne evropske gospodinje bi bile presenečene, če bi štiri in dvajset ur preživele v kakšni ameriški ali kanadski hiši. Najbrže bi potem reklo, da so nespametne, ker si delo ne olajšajo, tako kakor delajo ameriške žene. Toda... Tukaj je namreč neki »stoda«.

Res je, da si žene v Ameriki zelo olajšajo delo, kar ponosno imenujejo »gospodinjstvo«. Ameriško gospodinjstvo obstaja v tem, da zjutraj na moč površno pospravijo stanovanje, ali pa še tega ne store. Samo v bogatih hišah, kjer imajo črнке, lahko opazimo čistočo. Po večini so pa ameriške hiše takšne, da bi evropske obiskovalke sklenile roke in prav zanesljivo

vo izjavile, da v takšni nesnagi ne bi mogle živeti niti dve uri.

In šele »kuha«. Kuha je v Ameriki kaj preprosta; izpraznijo konzerve, stresejo vsebino v kozo, jo pogrejejo in ponosno imenujejo »lunch« — kosilo. Ker moške popoldne ostanejo v trgovini ali v pisarni, je glavni obed žele zvečer, med peto in šesto uro. A večino dam, posebno tistih iz »družbe«, najdete o pol šestih še pri bridgeu ali pa na seji tega ali onega dobrodelnega društva. Ko pride ura, hitro poberejo svoje stvari in rečejo: »Domov moram kuhat kosilo.«

Takšno kosilo si pa le približno lahko predstavljamo. Pomarančni ali paradiznikov sok, ki ga najprej servirajo, dobijo v trgovini. (Katera ameriška gospodinja bi pa tudi čas bratila zato, da bi ožemala pomaranče? Rajši kupijo ponarejen in z vodo pomešan sok.) Nato sledi »steak«, kos mesa, ki ga dobe v hišo že zrezanega in osnaženega, tako da ga je treba le vreči v ponev. Zelenjav prav tako dobijo iz konzerv. »Močnato ječ« pripravijo v eni minuti. Kupijo pečena jabolka, jih pogrejejo in zmešajo v

nekakšno tekoče testo, ki se imenuje »pudding«. Po tem obedu vstane Evropec lačen in razočaran, medtem ko ameriški moške hvalijo »dobro, lahko« kuhinjo svojih žena in pravijo, da Evropci jedo pretežke jedi. Pred letom dni je bil v Pragi in v Švici — a pokvaril si je želodec, ker je bilo vse tako mastno in izdatno. Da pa večina ljudi v Ameriki trpi na boleznih želodca in vseh drugih mogočih težavah, o tem molče. Ni vse tako vzorno, čeprav je v vsaki hiši električni hladilnik in je že vsak gib na električni pogon.

Če človek nekaj časa živi v Ameriki, spozna šele pravi vzrok teh pametnih strojev, ki stoje v vsaki hiši in ljudem odvzamejo skoraj sleherno delo: ljudje so leni in si hočejo vse olajšati. V velikih ameriških mestih so podjetja, ki tople jedi pripeljejo na krožnikih in skodelicah v hišo. Pranje perila je v Ameriki neznan stvar. Perilo perejo v kitajskih pralnicah. Da Kitajci ne perejo perila, temveč ga samo čistijo s kemičnimi sredstvi, pri čemer trpi perilo, ne moti nikogar, najmanj pa še lastnike tovarna za izdelovanje perila. Američan-

ka ne šiva nogavic. Zato nima časa (beri: je prelena). Rajši si kupi nove nogavice in si denar zanje pritrga od ust. Mlada dekleta poznajo patentiran postopek, kako ravnati z nogavicami, če se spusti pentlja. Na pentljo namerajo nekoliko loščila za nohte in so vesele, da »drži«.

In mlada dekleta, ameriški »girls«, ki jih dekletom vsega sveta dajejo za zgled, odkar so iznašli film? Večina jih dela v pisarnah in prodajalnah. Povprečno zaslužijo 15 dolarjev na teden. Če je le mogoče, so vselej »brezhibne« in potrošijo v ta namen večji del svojega zaslužka za lepoto nego. Zato jih pa vidimo opoldne stati pri visokih mizah v prodajalnah, kjer spijejo kozarec sadnega soka in pojedjo nekaj sladoleda, to je ves njihov »lunch«. Nekatero Evropejke imajo ta način za posnemana vreden. V resnici je pa večina ameriških deklet preslabo hranjena, ne počutijo se zdrave in so na zunan kaj kot umetne lutke. Vse na njih je hladno: in to je vzrok, da o njih pravijo evropski moške, da so zelo ljubke, zelo prikupne, lepo oblečene, a kljub temu niso takšne, kakor evropska dekleta.

Bogata dekleta, ki žive samo svoji zabavi, so še bolj nenaravna. Po večini mislijo samo na svoj »debut«, na dan, ko jih bodo uvedli v družbo. Američani so prevzeli ta običaj od Angležev in so ga še pretirali. Neka ameriška statistika pravi, da so letošnje leto izdali osem milijonov dolarjev za te »začetnice«. Bogati očtje res potrošijo lepe denarce za to, da pokažejo svetu svoje hčere. Povprečni stroški za takšno slovesnost znašajo (po isti statistiki) nič manj kakor 8500 dolarjev. Kako je mogoče potrošiti toliko denarja en sam večer, se boste začudeni vprašali? Kaj preprosto: večerna obleka stane pogosto več kakor 1000 dolarjev, ostalo gre pa za šampanjec, najemino za hotel, orkester, časopisno reklamo in obložene kruhke. Zato objavijo drugi dan vsi listi silko mlade dame in opisujejo čudovito slovesnost, ki se je udeležilo tri sto ali štiri sto oseb. Imeti reklamo, pomeni v Ameriki vse. Reklama je več kakor čustva in druge nespametne reči, ki se z njimi evropska dekleta težijo srce. Evropska dekleta, ki so — kljub vsemu — pogosto srečnejša kakor ameriški »girls«.

Baba Nefe

V Čapljini, malem mestecu med mostarjem in Dubrovnikom, živi ženska, ki je stara 102 leti. Čeprav je stara in ima za seboj težko življenje, je dobre volje in človek ji ne bi prisočil več kakor 70 let. Ima majhno hiško, živeč ji pa dajejo dobri ljudje. Ob petkih obrede muslimanske družine, ob nedeljah pa katoliške in pravoslavne. In vsak ji nekaj da.

Toda Nefa Kadričeva se že pripravljala za drugo, boljše življenje. Za smrt. Pred tremi leti, ko ji je bilo nekaj slabo, se je zbal, da bo umrla, zato si je kupila krsto. Ta krsta je zdaj v njeni sobi. Pripravljena je za vsak slučaj. Zraven krste kos mila in mrtvaško pokrivalo. Vse to si je kupila pred tremi leti in vse to jo čaka za slučaj da bi umrla, kajti baba Nefa nima v Čapljini nikogar, da bi zanjo skrbel in zato je vse pripravila. Za krsto se boji, da ji ne bi bila premajhna. Včasih zleze vanjo in se zmerom znova prepričuje, da ji je dovolj velika.

Zanimivo je omeniti, da se za dogodke prejšnjih let prav nič ne briga in da se ne nečesar ne spominja. Spomini se edino to, da ji je pred 32 leti umrl mož in da je preživela vseh svojih šest otrok. Zanimivo je tudi to, da, čeprav je zrasla in živeča v Hercegovini, nikoli ni kadila in nikoli pila črne kave. Fotografirati se ne pusti. »Nočem, da bi moja slika romala po svetu,« pravi baba Nefa in kakor hitro zagleda fotografski aparat, se obrne in beži.

Človek z obrnjenimi notranjimi organi

Skoplje, februarja.

Upravnik bolnišnice v Skoplju, dr. Kulenović, je pred kratkim operiral na stopnicah 30letnega delavca Pavla Arsića. V svoje veliko presenečenje je ugotovil, da ima ta človek vse notranje organe obrnjene. Srce ima na desni strani, slepo črevo na levi, jetra na levi in tako po vrsti vse notranje organe. Tudi sam bolnik je bil presenečen, kajti zmerom se je počutil popolnoma normalno. Operacija se je posrečila in delavec bo kmalu zapustil bolnišnico.

Dr. Kulenović je izjavil nekemu časnikarju, da je prvič v svoji večletni praksi naletel na takšen pojav. V medicinski literaturi so takšne primere že zabeležili, a so silno redki. Zanimivo je pa to, da nenormalni položaj vseh notranjih organov prav nič ne vpliva na razvoj, ne na fizično in ne na duševno sposobnost človeka. Pač igra narave...

Mlad mornar bi rad za ženo nekrščeno 15letno deklico

Pred kratkim je srbski dnevnik »Vremec« pod naslovom »Kakor v najlepšem romanu« pisal o usodi petnajstletne Irene Moldajeve, ki je še niso mogli krsiti, ker ni hče ne ve za njene starše. V časopisu je bila deklica tudi naslikana, a kmalu so nanjo že vsi pozabili.

Veliko začudenje je pa to dni zbudilo v uredništvu »Vremena« pismo, ki v njem mladi Dalmatince — Olivari Bruno, kr. brod »Dubrovnik«, Dženović — prosi za točen naslov lepe deklice, ki se je vanjo po sliki nesmrtno zaljubil. Ves čas misli samo na mlado in lepo Ireno Moldajevo. V veliki ljubezni hoče, da postane Irena njegova, da bo zanjo zmerom skrbel.

Morebiti je to deklina usoda, ki se je začela kakor v romanu, tudi končala kakor v romanu. Kajpak, v romanu s srečnim koncem.

Delodajalčeva sina Antona Volička je zabol delavec Milan Velič iz Staništa pri Somboru, ker so ga odpustili iz službe. V pisarno mu je prinesel neko pismo in ko ga je Voliček bral, ga je Velič zabol delavec, tako da je Voliček takoj izdihnil.

600 rudarjev so odpustili iz rudnika Monte Promina v Dalmaciji. Bati se je pa, da bo delo v rudniku sploh ustavljeno, ker ne more konkurirati z ostalimi premogovniki.

Goreči strop se je zrūsil na 62letnega posestnika Konška Janeza iz Podtera pri Ljubnem ob Savinji, ko je pri požaru reševal konje iz hleva. Mož je dobil hude opekline, ki jim bo najbrže podlegel.

Iz dobrosrčnosti je ukradel 15letni vajence pri čevljarjem mojstru Konradu G. v Celju 3 pare čevljev. Pravi, da se mu je zasmilil nekdanji pomočnik in mu je dal 3 pare čevljev, da bi jih ta prodal, a so ga prijeli orožniki.

Ker so se splašili konji, se je pone-srečil 28letni delavec Jožef Hacc iz vasi Laze pri Tuhinju. Med Crnučami in Tuhinjem je vozil po cesti tik ob železniški progi. Ob prihodu vlaka so se pa konji splašili. Hacc je padel z voza in se močno potkolkel, enega konja je pa povozil vlak.

Neznani tat je vlomil v Dobriču pri Trebnjem v eni noči na treh krajih. Najprej je obiskal Blatnikovo gostilno, potlej mlekarstvo zadrugo, nato pa krojaškoga mojstra Ludvika Slaka, ki mu je odnesel za okrog 4000 dinarjev manufakturnega blaga.

Noge si je zlomil v stegnih 19letni Ivan Medvešek, kovaški vajence iz Jarš pri Mengšu. Ko je napanjal jermen na transmisijo, ga je la zgrabila in vrgla v stran, tako da si je pri padcu zlomil obe nogi v stegnih.

Zaradi nesrečne ljubezni se je zabol delavec iz Čreta pri Celju. Poseljni delavec iz Čreta pri Celju. Poseljni delavec iz Čreta pri Celju. Poseljni delavec iz Čreta pri Celju.

Avtomobilska nesreča se je primeriala na cesti Kočevje—Sušak. Na ovinku med Moravo in Kaptolom sta trčila tovorni avto Pretnarjeve trdke iz Ljubljane in osebnih avto župana mesta Kočevja g. Toneta Lovšina. Smrtne žrtve na srečo ni bilo.

S 40.000 dinarji je pobegnil trgovski pomočnik Svetozar Todorović iz Beograda. Gospodar mu je denar izročil, da bi ga odnesel na pošto, pa je z njim pobegnil in že ni imel pri sebi ničesar, ko ga je naposled v Petrogradu prijela policija.

Truplo pogrešanega 70letnega Martina Molana iz Bukoška pri Brežicah so našli ribiči blizu Zagreba. Starec je izginil pred enim mesecem, ko je pretepel svojega nečaka. Nad življenjem je obupal zato, ker je mislil, da ne bo mogel nikoli izterjati svojega užitka.

45krat je dal svojo kri 29letni Lojze Ogorevc iz Ljubljane. Ko je po odsluženju vojaški dobi ostal brez službe, se je v splošni bolnišnici ponudil za dajalca krvi. Tako je Ogorevc v poltretjem letu dal 22 in pol litra krvi.

Zrtev podivjanosti je postal 21letni posestnikov sin Anton Jarc iz Sobra. Na veselici so se fantje stegli in pobili Jarca na tla, tako da je obležal z razbito glavo in je izdihnil.

Mrtvega so našli v listnjaku 38letnega posestnika Jakoba Stelcerja. Zvečer se je pijan zavlekel v listnjak, zjutraj so ga pa našli ležečega na trebuhu, iz ust mu je pa silila krvava pena. Bil je že mrtev.

Zaradi zavarovalnine je čala zažgati svojo hišo Marija Drstvenkova iz Gore sv. Lovrenca v krškem okraju. Požigalcu Jelenju je izplačala kot nagrado 150 dinarjev. Sprva se je grešnikom posrečilo vse utajiti, zdaj so jih pa orožniki zaradi dokazov prijeli.

Velik požar je uničil skladišče barv podjetja Moster v Beogradu, kjer je iz neznanih vzrokov nastala eksplozija. Gasilci požara niso mogli pre-

„Zadeva Tamanoi“

V današnji številki je začel »Družinski tednik« priobčevati velezanimiv resničen dogodek s področja kriminalistike, dogodek, ki bo po svoji zanimivosti in napetosti celo prekosil podobne stvari, objavljene v našem listu.

„Zadeva Tamanoi“

(tako je naslov tej resnični zgodbi) bo nečuvno zanimala slehernega našega čitatelja. Napeta in skrivnostna zgodba se bo pred našimi čitatelji čedalje bolj zapletala, dogodki se bodo čedalje bolj stopnjevali in zbujali čedalje večje zanimanje bralcev — ne samo zaradi svoje izredne napetosti, temveč tudi zaradi prizorišča, ker se dogajajo na Japonskem.

„Zadeva Tamanoi“

katero začete priinašamo na 9. strani današnje številke, je tako nevsakdanja, da je ne smete prezreti. Priporočite jo tudi svojim znancem in prijateljem. Povejte jim, naj si še danes naroče »Družinski tednik«, ali naj si ga pa za prihodnje tedne rezervirajo v svoji stalni trafiki.

Jovana Viciana iz Betajnice pri Beogradu. Otroci so se igrali z vžigalnicami in zanetili posteljnino. Ko se je prišlo močno kaditi, so se najbrže tako prestrašili, da so pozabili odpreti vrata in okna in so se zadušili.

150.000 dinarjev vreden diamant je našel v volni Osula blizu Dubrovnika reven kmet. V volni je našel več dragocenosti in jih odnesel na policijo. Dognali so, da je diamantna zaponka last neke poljske letoviščarke.

Hišo je v Atenah zadel Simon Paladin, zasebni uradnik iz Zagreba. V Atenah je obiskal svojega brata in ob tej priliki kupil srečno grškega žasnikaškega sindikata. Zadel je drugi dobitnik, hišo v vrednosti 150.000 din.

Najmočnejši mož v pitrinjakem okraju je mlinar Anton Marček, ki lahko sam dvigne mlinski kamen. Zadržnič pa

zad zaradi splošnega padca pšeninih cen na vsem svetu.

Hišo sta zažgala Adam Hekman in njegova sosedka Ana Popovičeva iz okolice Bjelovara. Hekman je mislil, da bo lažje živeti, če bo beračil kot pogorelec, zato je zažgal svojo hišo. Prav tako je napravila tudi Popovičeva. A kmalu sta se morala odpovedati svojemu novemu poklicu, ker so ju prijeli orožniki.

Vlomilsko tolpo sedmih gimnazijstov so prijeli v Veliki Kikindi. Vlomilsko tolpo, ki je hotela krašiti jabolka iz skladišča železniške postaje, je ustanovilo sedem mlajšesolcev. Dogovorili so se, da bodo vdrli v skladišče. Vodja-drugošolec je prinesel s seboj sveženj ključev in dvoje klešč. Ko so vdrli v skladišče, jabolk ni bilo nikjer. Bili so strahovito razočarani in izmaščevanja so uničili vse, kar jim je prišlo pod roke. Knjige, spise, pobrali so svinčnike, nalivna peresa in druge potrebščine. A nihče jih ni opazil. Ko so opravili v skladišču, so hoteli odpreli vrata nekega vagona. Takrat je prišel čuvaj in vodjo prijel, drugi so pa zbežali. Na policiji je fantalin vse priznal in izdal svoje pajdaše. Prijeli so že vse, razen dveh, ki sta najbrže pobegnila čez mejo.

Solske oblasti so ugotovile, da je eden izmed tolpe ponarejal neka potrdila od Rdečega križa in z njimi ponoveril nekaj denarja. Svoje sovraštvo so ob tej priliki izlili tudi na profesorja matematike in mu razbili okna stanovanja. Dogodki so zbudili razburjenje v vsem mestu, saj so vsi fantalini sinovi premožnih staršev.

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: inž. Lojze Gregorčič iz Sevnice, in gđ. Zora Juvančičeva iz Vidma ob Savi; Lojze Potočnik, profesor, in gđ. Jožica Smerdujeva, bančna uradnica. Na Brezovju: inž. Erdelji iz St. Pavla pri Preboldu, in gđ. Breznikarjeva, poštna uradnica. V Rečici ob Savinji: Renc Rudolff, ključavničar iz Smartna ob Dravi, in gđ. Fani Partlova iz Potoka. — Obito sreče!

Umrli so: V Ljubljani: Ana Schattlerjeva, zasebnica; Jakob Leskovic, pekovski mojster in posestnik; Franc Sevnik, šol. upravitelj; Valentin Urbančič, pos. in trg.; Neža Vovkova; Leopold Božič, uradnik OUZD; Alojzi Koprof, strojnik. V Zagrebu: inž. Vrtec Vladimir. V Celju: Peter Vudler, šol. upravitelj v pok.; Franc Batič, trg. in pos.; Iršič Franc, pos. iz Vitanja; 20letna Martina Gradišnikova, delavka iz Loke pri Zid. mostu; Anton Agrež, trg. v Ptuj; Alek-sander Svoboda, sreski tajnik v pok. V Kočevju: 67letna Amalija Koritnikova, vdova trg. in pos. V Trzinu: Robert Stransky, vodja predilnice v pok. in pos. V Krškem: 72letni Franc Šilovinar, brivski mojster. V Framu: 73letni Ivan Peršek, ključavničar drž. žel. V Dev. Mariji v Polju: Marija Primčeva, V Zalcu: Marija Goricanova, roj. Bevčeva. V Cerknici: Alojzi Pogorelec. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju: 70letni Janez Križan, grobar. — Naše iskreno sožalje!

Ingenieur-Schule **Mittweida** (Deutschland)
STROJEGRADNA — AVTOMOBILSKA IN AVIJATSKA TEHNIKA
ELEKTROTEHNIKA PROGRAM BREZPLAČNO

prešli, temveč so ga lokalizirali. Požar je terjal eno smrtno žrtev. Zaradi cigarete je ubil svojega prijatelja Stevana Tanasića Radovan Lajlović v Suseku pri Mitrovič. Pri kvar-tanju ga je prosil za cigareto. Ker mu je pa Tanasić ni hotel dati, se je začel pretep, ki se je končal s Tanasićevo smrtjo.

V dimu so se zadušili trije otroci

je pognal v beg 20 fantov, ki so ga hoteli preteptati.

Ze mesec dni ni zatisnil očesa beograjski brivec Andrija Radišić. Ob neki nesreči so se mu šibre lovske puške zadele v teme in desnico. Od tedaj mu ne pomaga nobeno zdravilo, da bi zaspal.

Pšenice je pocenila za 12% velika jugoslovanska gospodarska družba Pri-

Ni za objavo

Neka prav stara anekdota govori o mladem, nezmožnem poročevalcu. Ko mu je z njegovimi poročili že nekajkrat spodletelo, mu je hotel dati njegov urednik zadnjo možnost, da se izkaže. Poslal ga je na neko zborovanje, kjer bi moral imeti neli minister zanimiv govor. Njegovo telefonično poročilo o govoru je pa izostalo in šele, ko je bilo že davno prepoznano za zadnjo izdajo lista, se je prikazal v uredništvu in žalosten povedal, da žal ni mogel ničesar telefonirati, ker je ministru ob prihodu na govorniško tribuno na lepem zadela kap, tako da pričakovane govora sploh ni bilo.

To je anekdota. Zdaj pa poročajo iz Amerike — iz New Orleansa — podobno zgodbo, ki je pa resnična in njen junak ni — kakor v anekdoti — nenadurjen začelnik, temveč poročevalac, ki si je znal pridobiti sloves in ki je v New Orleansu veljal za enega najbolj nadarjenih in spretnih časnikarjev.

Specialiteta Jamesa Aldiga so bila poročila s sodišča in bilo je ves občudovanja vredno, kako je znal najbolj suhoparna poročila spremeniti v napete in razburljive zgodbe. Mojastrsko je obvladal (kakor se pravi v ameriškem časnikarskem jeziku) umetnost, z iz nič narediti rezance. Tudi glede hitrosti poročanja je znal zdaleč prekositi na skrivnosten način vse tekmece.

Vse je bilo v redu, dokler James Aldige ni doživel nečesa, kar je njegovemu slovesu dokaj škodilo. Imel je opravka zunaj mesta. S svojim avtomobilom se je pozno zvečer vračal proti domu, ko je na robu poti opazil sumljivo gručo. Trije gangsterji so napadli in premagali nekega blagajnika in so bili ravno pri tem, da bi svojo žrtev zvezano spravili s poti. James Aldige pa ni bil v New Orleansu znan samo kot časnikar, temveč je užival tudi sloves dobrega

športnika in bi si nekoč skoraj pridobil naslov mojstra v boksu. James se je takoj vrgel na gangsterje; prvega se je otesel z dobro merjenim udarcem pod brado, drugega je uspešno obdelal s pestmi, tako da se je tretjemu zdelo bolj varno, če jo odkluri. Z dvema zvezanimi gangsterjema kot plenom se je James Aldige odpravil k najbližji stražnici.

Drugi dan je večina listov v New Orleansu prinesla dolga poročila o junškem dejanju. Samo list, ki je zanj pisal James Aldige sam, je molčal. Aldigova naloga je bila poročati

o tem, v njegovo stroko spadajočem dogodku. Izdajatelj lista si ni mogel razložiti te očitne odpovedi svojega najboljšega poročevalca. Donneva, da bi bila vzrok molčanja njegova prevelika skromnost, se je zdelo vsake-mu, ki ga je količkaj poznal, izključena. Urednik ga je poklical k sebi in ga vprašal, zakaj ni napisal nobenega poročila o dogodku: Poročevalc je svojega delodajalca začudeno pogledal in zajekal:

»Niti na misel mi ni prišlo, da bi bilo to važno za objavo.«
Werner Schelle

»Dajte mi, prosim, kakšno knjigo, ki ni za otroke.« (Je suis partout)

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Kriza

Zadnje nedeljo je neki boljši gospod v neki večji mariborski kavarni iz objestnosti metel v zid steklenice in kozarec. Bil je že precej »okrogel«. Kaj vse je uganjal poprej, ne vem. Ko je poklical plačilnega, mu je ta prinesel račun za okrog 2000 dinarjev. Mož se je zadovoljno nasmešnil, plačal in pomosno odklovratil.

Drugi dan sem šel mimo njegovega stanovanja. Na lepem priteče iz hiše raztrgan fantiček kakšnih desetih let. Za njim pa gospod iz kavarne, ki je ubogega fantička obsopal z vsemi najlepšimi besedami, kar jih je zmožlo njegovo besedišče. Ko me je zagledal, je rekel:

»Veste, komaj se hočem malo spočiti, že ti pride tale frkolin in hoče imeti dinar. Kam bi pa prišli, danes, ko je takšna kriza, če bi podpirali lenuhe. Saj si še sami ne moremo ničesar privoščiti.«

Mož me svedu ni spoznal, zato je govoril o krizi in težkih dneh, a vendar je v eni sami kavarni en sam večer zapravil 2000 dinarjev. Ubogega otroka je pa nagnal z najrjšimi priimki. B. M.

Zavednost pa takšna...

Vozila sem se proti Ptuj. V vlaku naletim na družbo dam. Bile so same izobražene dame v državnih službah. Zelo so zabavljale čez bele nogavice in podobne stvari. Verjemite mi, to bi mi ugajalo, če bi tudi v resnici bile tako zavedne Slovenke, kakor so hotele biti. Žalostno pri tem pa je, da niso govorile slovenski, temveč je bila vsaka druga njihova beseda nemška. Ne vem namreč, zakaj in od kdaj zavedne Slovenke ne znajo slovenskega jezika. Ali ni to žalostno? Marica

Očetje, ali je res tako?

V službi sem v neki trgovini z dežniki. Pred kratkim sem stregla nekemu gospodu srednjega sloja. Kupil si je dežnik, plačal in odšel. Slučajno sem za njim stopila na ulico in sem bila priča žalostnega dogodka. »Ti hudič, ti, ali me že spet zasleduješ?« tako je narahlil gospod svojega otroka, ki ga je čakal pred trgovino.

Dežuje... Otrok se stisne k očetu pod dežnik. Oče ga pa pahne od sebe in odhiti dalje. Ta prizor mi je segel v dno duše. Ali je to očetovska ljubezen? Ne zdi se mi čudno, da so potlej otroci tako podivjani in slabo vzgojeni. K. M.

Brez pojasnila

Po operaciji in daljšem počivanju doma sem lepega dne poskusila prvič na ulico. Šlo mi je težko, težko sem hodila. Ne morem zameriti tistim, ki so me pogledovali, ker sem hodila nekoliko sključeno, obsojam pa tiste, ki so se ozirali za menoj in se posmehovali, rekoč:

»Ta je pa prava. Tej še namigniti ne bi bilo treba.«
Ako še dodam, da so bili to le lepo oblečeni »gospodje«, bo menda moja slika brez pojasnila vseeno dovolj jasna. T. K.

Reklama

V izložbi neke trgovine z zelenjavo vidim lepo solato. Cena: 1 kg 6 din. Vstopim in zahtevam kilo.

Trgovec vrže na tehtnico nekaj zelenih in uvelih glavic, misleč, da bomo z njimi zadovoljna.

»Ne, pravim, dajte mi ono solato iz izložbe, po 6 din kilo.«

»O, draga moja, se tedaj zasmoje trgovce,« tista solata je pa samo za reklamo.«

Debelo sem pogledala in odšla brez solate iz trgovine, meneč, da je takšna reklama vseeno nekam preveč moderna... H. P.

Slovenščina pa taka!

Če greš v Ptuj po glavni ulici, lahko opaziš v neki trafiki tale čuden oglas:

»Ski za 13—14 letne otroke. Vražati v trgovine.« Lastnica te trafike namreč ni naše narodnosti, drugače najbrže ne bi obesila tega blestečega oglasa. Najbolj žalostno je pa to, da je avtor tega umotvora vse življenje v našem mestu in se kljub starosti 40 let ni mogel naučiti slovenščine.

Zdi se, da bodo morali na občini uvesti poseben oddelek, ki bo popravljal takšne in podobne slovnične napake! N.

MODERNA TARZANA

Po dvajsetih letih divjaškega življenja sta se vrnila v civilizacijo

Budimpešta, februarja.

Pred dvajsetimi leti je prišel v madžarsko prestolnico nekoliko ekscentričen ameriški bogataš James Seibel in pohčeral majhno Evo Darvaševu, ki je bila tedaj komaj nekaj mesecev star otročiček. Njenim staršem je Seibel dal za odškodnino 250.000 dinarjev pod pogojem, da se ne bodo prav nič več brigali za svojo hčerko in da pristanejo, da jo lahko vzgoji kakor hoče.

Ze tedaj je pa ta ameriški bogataš vzgajal nekega malega Šveda Oskarja Tilisóna. Imel je takrat komaj eno leto. Ameriški milijonar je napravil s tema dvema otrokoma zanimiv poskus. Svojega posinovljenca in svojo pohčerenjko je odvedel s seboj v južno Ameriko. Tu, na svoji farmi sredi pragozda, oddaljeni od sveta in sleherne civilizacije, je začel otroka vzgajati kakor divjake. Navezana sta bila na življenje pračloveka, a Seibel ju je imenoval »moderna Tarzana«.

Otroka nista poznala nikogar, razen starega Seibla in maloštevilne služinčadi. Prav nič nista vedela, kakšen je kulturni in civilizirani svet. Celo tega nista vedela, odkod sta prišla v pragozd, prepričana sta pa bila, da sta brat in sestra.

Nekega dne se je pa v Evinem in Oskarjevem življenju izvršil zanimiv in važen preobrat. Neko zasebno letalo se je moralo zaradi pokvare spustiti na tla v bližini Seiblove farme. Potniki letala so bili potujoči igralci in akrobati. Ker sta bila Eva in Oskar že odrasla in sta izvrstno govorila angleški, so igralci mladeniča in dekle natančno poučili o življenju, ki ga žive v civiliziranem svetu. Razgovarjali so se s njima več ur.

Povratak v civilizacijo

Stari Seibel se je mudil medtem neke daleč na lovu. Ravnatelj potujoče gledališke skupine je bil iznajdljiv in praktičen človek. Imel je veliko smisla za svoj posel in posrečilo se mu je pregovoriti Evo in Oskarja, da bosta odšla s njim v Newyork, kjer ju je po njegovem pripovedovanju čakalo razkošno novo življenje v čarobnem, za njihju dotlej še nepoznanem svetu. Kajpak je ravnatelj hotel mladi par izkoristiti za svoje podjetje.

Ko se je stari Seibel vrnil s lova, ni mogel nikjer najti svojih varovancev. S svojo služinčadjo je priredil pravo gonjo za Evo in Oskarjem, a ta dva sta že nekaj ur preje odletela z letalom potujočih igralcev proti Newyorku.

Seibel pa ni miroval, dokler ni našel svojih Tarzanov. Oskarja je našel v Newyorku, kjer je poučeval mečevanje in s tem dobro služil. Mladenič se je hitro priučil in prilagodil kulturnemu in civiliziranemu življenju, a življenja v pragozdu se je le še nejasno spominjal.

Seibel je pozneje našel tudi svojo pohčerenjko Evo. V Nizzi si je služila

Na desni:

Papež Pij XI. na smrtni postelji.

Spodaj:

K smrti papeža Pija XI.: Ko se je v Rimu razvedelo, da je papež Pij XI. tdihnil, so se zbrale velikanske množice na trgu sv. Petra.

kruh kot kabaretna igralka in je tako rekoč imela lep zaslužek. Popolnoma je pozabila na rajsko in čarobno življenje na farmi v pragozdu in še slišati ni hotela, da bi se vrnila nazaj v Južno Ameriko. Še hitreje se je prilagodila civilizaciji kakor Oskar.

Pred nekaj dnevi se je pa James Seibel pojavil z varovancema v Budimpešti. Tedaj je že začutil slabo vest, ker je ti dve mladi bitji obsodil na dolgoletno samotarjenje v džungli. Da bi popravil to napako, jima je povedal, da nista brat in sestra, Eva in Oskar sta se strastno objela in poljubila, drugi dan sta se pa že poročila v neki cerkvi v Budimpešti. Seibel jima je priredil svečano svatovsko pojedino.

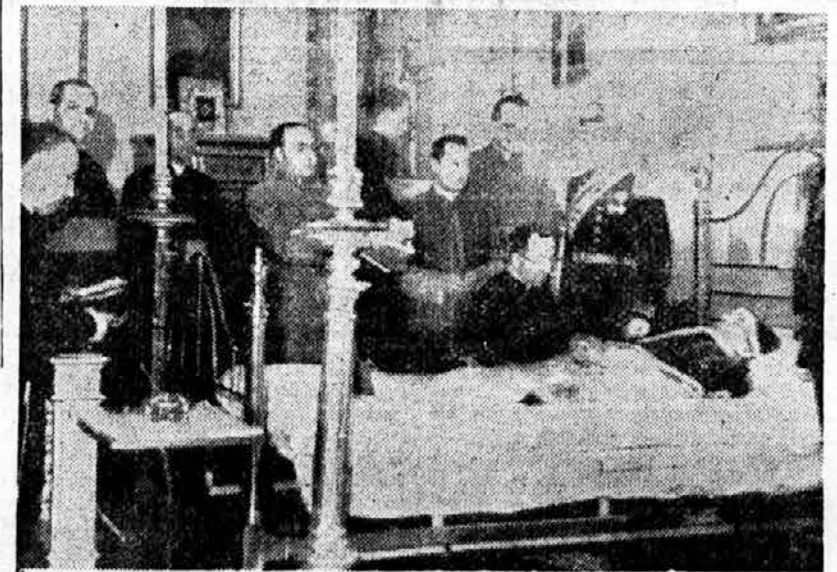
Zenska je ukanila morske roparje

Suez, februarja.

Zadnje čase so morali na azijskem trgu za bisere redno računati s presenetljivo lepimi biseri 22letne Angležinje Marthe Wranhilllove. To dekle je prineslo vselej na trg tako izbrane kose, da so se morali drugi trgovci s svojim blagom skriti pred njo. Dolgo so si bellili glavo, koga zastopa mlada Angležinja na trgu. Kmalu so pa v

tovi smrti je lahko prevzela posle. Neki je iztaknila nekaj denarja in si s njim kupila arabski čoln, da bi lahko sama s njim iskala bisere. Domačini so se kmalu rade volje pokorili ukazom odlične Angležinje. Njeno delo je bilo pa tem bolj uspešno, ker ji je neki stari Arabec prijatelj njenega očeta, izdal skrivno gnezdo ostrig.

Takšen lov pa ni brez nevarnosti. Pogosto se je zgodilo, da je Martha, ki je bila tudi izvrstna športnica, rešila življenje tega ali onega domačina. S

tem si je še bolj pridobila njihovo naklonjenost in brez pomisleka se pokoravajo svojemu »kapitanu«. Velikokrat se je namreč že zgodilo, da je kakšnega domačina v globini ujel v svoje pogubonosne lovke kakšen polip, ali kakšna druga nevarna morska žival, da se ni mogel rešiti njenega objema. V takšnih primerih se je pogumna gospodarica sama potopila v morje in je rešila domačina.

Nekoč se je pa neki domačin tako trdno oprijel svoje rešiteljice, da je bila sama v veliki nevarnosti, da utone in je že mislila, da je vse izgubljeno. S poslednjim naporom se ji je pa le posrečilo, da je rešila domačina in samo sebe.

V Rdečem morju je pa še ena nevarnost: morski roparji. Posebeo piko imajo na iskance biserov, ki jih napadejo in jih oropajo plena. S temi nezahvaljenimi gosti je morala kajpak vselej računati tudi Martha Wranhillova. Izmisli si je izvrstno prevaro, ki ji je že marsikdaj pripomogla, da je rešila bisere. Kadar se bliža kakšen gusarski čoln, bisere položi v škatlo iz svinca, ki je navezana na vrvo in jo spusti v vodo. Arabci lahko iščejo, kolikor hočejo, a biserov ni na čolnu. V nekem posebno nevarnem primeru si je pa pogumna iskalka pomagala še drugače. Bisere si je privezala k telesu in se potopila v morje. Tam je ostala tako dolgo, dokler ni minila nevarnost. Arabci so bili prepričani, da na čolnu ni plena, ker ni bilo na njem »kapitana« in posadka očitno ni bila na lovu.

Drago plačana nezvestoba

Pariz, februarja.

Jean Brebeaux, miroljuben in časti vreden deželan iz Bretanje, je bil celih 30 let zvest mož svoji ženi. Kljub temu bo moral zdaj v zapor zaradi cele vrste prestopkov: zaradi surovega vedenja, javne nemorale, nevarne telesne poškodbe in kaljenja nočnega miru. Vse to pa samo zato, ker se je za svojega edinega obiska v Parizu enkrat v življenju odločil, da se bo izneveril svoji ženi.

Dobri deželan s strogimi meščanskimi načeli, ki so mu že v mladosti vtepli v glavo, da je Pariz mesto nemorale in pregreh, je s svojimi 50 leti začel hrepeneti po tem, da bi si enkrat samkrat ogledal prestolnico svoje domovine. Enkrat samkrat bi rad tudi sam doživel čare zapeljivih Parižank. Enkrat samkrat se je hotel izmakniti strogemu nadzorstvu svoje resne, dobre žene, da bi nekaj dni užival krasoto popolne svobode v najlepšem mestu na svetu. Odpeljal se je v Pariz na pregrešno zabavo.

V nekem pariškem kabaretu je našel mlado, ognjevitno damo, ki je želela s njim preživeti večer. Brebeaux se je naposled odločil in odšel z lepoticco. Po obisku raznih lokalov je prišel nenavadni par v okusno urejeno stanovanje zapeljive Parižanke. Oba sta bila prav dobre volje. Brebeaux se je počutil kakor pravi don Juan, ko je v pidžami in copatah nalival mladi, lepi dami šampanjca.

Tedaj je pa zabavi na lepem napravil konec neki lep mladenič, ki je prišel v stanovanje brez besedice in brez

besedice postavil Brebeauxa pred vrata. Brebeaux je vedel, da ga čakajo vse mogoče nevarnosti, če bi v pidžami ko'ovratil po ulicah. Takrat se mu je pa zabliskala rešilna misel: skril se je v dvigalo. Pritisnil je na gumb in se odpeljal do najvišjega nadstropja, misleč tu počakati, dokler njegov tekmeč ne odide.

Ali imel je smolo. Okrog polnoči se je vrnil neki parček, ki je stanoval v najvišjem nadstropju. Po vsaki ceni sta hotela dobiti dvigalo v pritličje. Toda Brebeaux jima ni smel tega dovoliti. Ko se je dvigalo že začelo spuščati, ga je takoj spet vrnil do najvišjega nadstropja. Mlademu paru je bilo nazadnje šale dovolj, takrat je pa Brebeaux začel vpiti. S tem je spravil vso hišo na noge.

Brebeaux se je ustrašil. Ko se je dvigalo pripeljalo do najvišjega nadstropja, je hitro odprl vrata in zbežal po stopnicah. Zenske, misleče, da imajo pred seboj prikazen, so omedele. Naposled so Jeana Brebeauxa le prišli in ga izročili policiji. Zagovarjati se je moral zaradi surovega vedenja, nevarne telesne poškodbe, nemorale in kaljenja nočnega miru. Pri takšnih rečeh tudi pariška policija ne pozna šale. Zato bo moral mož iti za lep čas sedet.

Črna ga pa po prestani kazni čaka še žena...

Zaradi zločinskega nagona je moril

London, februarja.

Londonška policija je te dni dobila nenavadno pismo. V njem letalec Charles Field izjavlja, da je brez vsakega vzroka ubil neko dekle, ker se ni mogel upreti svojemu zločinskemu nagonu.

Charles Field, ki ga je policija kaj hitro našla in prišla, je dal med zaslišanjem čudno izjavo. Dejal je, da se je sprl s svojo prijateljico. Obupan, ker ga dekle ni hotelo več videti, je najprej mislil na samomor, a ni imel poguma, da bi si vzel življenje.

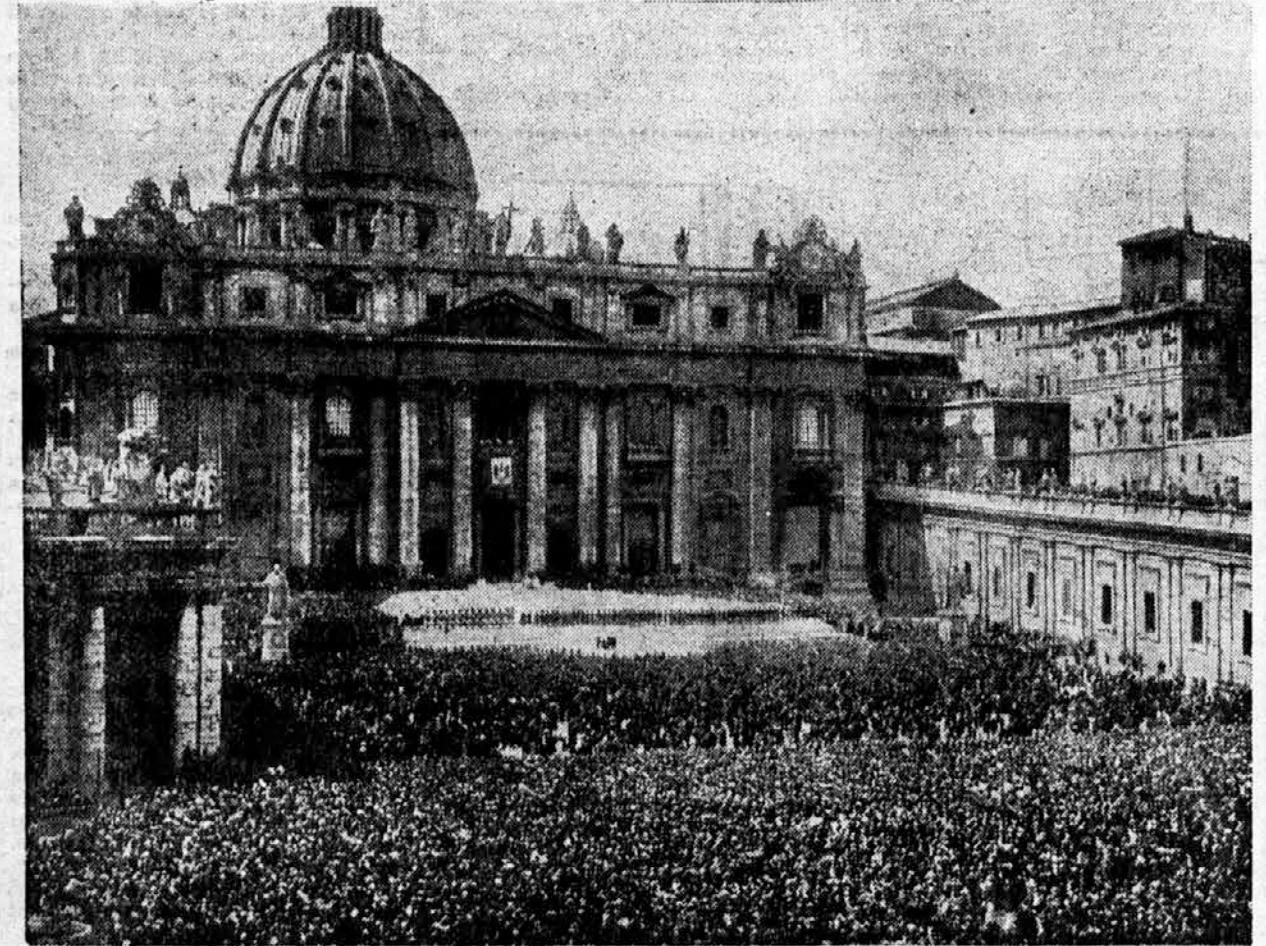
Brez cilja je taval po Londonu. Vedel je, da so ga že proglasili za vojnega beguna. Zahajal je v kavarne in nočne lokale in se zabaval z ženskami, ki jih poprej nikoli še videti ni hotel.

Tukaj je srečal neko dekle, ki je s svojo pojavo napravilo nanj silen vtis. V njem se je oglašil nepremagljiv nagon po ubljanju. Takoj je zapustil lokal, misleč, da ga bo zatri. A ni se mu posrečilo. Nagon je bil močnejši. Vrnil se je in vprašal dekle, če bi hotelo iti z njim. Odgovorila mu je, da je v njenem stanovanju udobneje kakor v kavarni.

Ko sta prišla v njeno stanovanje, jo je Field prosil, naj ugasne luč. Takoj nato je pa skočil nanjo in jo zadržal. Nekaj minut se je dekle krčevito branilo, kmalu nato je pa Field držal v rokah njeno truplo.

Policija zdaj preiskuje te podatke, ker ji niso prijavi nobenega umora. Menijo namreč, da se je Fieldu omračil um in da je njegova izpoved le plod bolesterne domišljije.

Plačajte naročnino!

Zakon z mrličem ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Tragedija ameriškega milijonarja

Milwaukee, februarja. Tožba, ki jo je vložil neki odpuščen grobar proti upravi pokopališča v Trinitu za plačilo pokojnine, je odkrila med drugim tudi žalostno zablodo nekoga bogatega Američana.

Anthony Hawthorne, eden najbogatejših mož v Milwaukeeju, je po več letih srečnega zakona izgubil ženo. Bila je tri dni bolna in čeprav je njen mož poklical na pomoč najboljšega zdravnika, kar jih je mogel dobiti, je lepa Florenca umrla.

Dva dni je sedel milijonar brez jedi in spanja za svojo pisalno mizo in strmel v praznino, ki ga je čakala v bodočnosti. Njegove oči so bile kakor izumrle. Polje je dal truplo svoje žene balzamirati in zapreti v stekleno krsto. Postavil jo je na sredo sobe, ki je bila vsa črno zastrta in ki ni bilo v njej drugega kakor stol. Na njem je presedel milijonar dolge dneve in noči. Sedel je tam in gledal ljubljeno ženo, kakor bi jo hotel zbuditi iz večnega spanja.

Služabnikom se je hiša zdela tako grozna, da so drug za drugim odpovedali svojo službo. Milijonar je bil za vse to nebrizen, saj je tudi sam lahko odprl, če je kdo prišel v hišo. Drugega pa tako ni potreboval.

Policija je posegla vmes

Lepega dne je stal pred vrati policijski uradnik. Milijonarju je izročil ukaz, ki je nesrečnega moža spravil v brezupen položaj. Ukaz se je namreč glasil, da mora pokojnika pokopati. Hawthorne je zaprl hišo od vseh strani in odslušal sploh nikomur ni šel odpirat. V vse ni nič zaleglo. Prišla je policija in je truplo s silo odpeljala na pokopališče. Hawthorne se je pa čez nekaj dni znašel v nekem zdravilišču, kamor so ga prepeljali zaradi napada besnosti. Oskrba v tej hiši je očitno blagodejno vplivala na njegove živce. Bil je popolnoma miren in po štirih tednih zdravniške nege so ga odpustili iz zdravilišča.

Dobro leto nato je imela pa uprava pokopališča opravka z mučno zadevo. Grobar, stari Mac Jepherson, je imel na pokopališču nekega mrtveca, ki o njem živ krst ni vedel, kako je prišel tja. Okoliščina, kako se je hotel stari Mac Jepherson izgovoriti, je zadostovalo, da so ga takoj odpustili iz službe. Uprava je uvedla preiskavo za razjasnitev tega nenavadnega primera. Sio je namreč za grobnico rodbine Hawthorne, kjer je po izpovedi pokopališkega čuvaja ležal neznan mrlič. In res so našli grobnico, a kaj nenavadno opremljeno.

Ziv v grobnici

Sredi okrogle stavbe, ki je vanjo prodirala dnevna svetloba le skozi barvastost steklo, je stala na lesenem podnožju steklena krsta s truplom mlade žene. Pri stranski steni je bilo pa priloženo preprosto ležišče in na njem je ležalo truplo nekega moškega. Vse povsod po tleh so bila raztresena zapleta dela, ki so bila očitno last mrtve žene. V kotu je bila celo kletka s pagajem. Ta živalica je bilo edino živo bitje v grobnici in strahotno je bilo slišati njene klice, ki so odmevali od mrzlih sten. Od časa do časa je namreč papagaj začival: »Florenca« ali »moj dragi Anthony«, kakor je slišal klicati svoja gospodarja.

Stari Mac Jepherson se je naposled vdal in priznal vse. Povedal je, da je Hawthorne zaradi velike ljubezni do svoje žene zahteval, da ga pusti stanovati v grobnici. Hkrati mu je izplačal pet tisoč dolarjev in tako je stari grobar, ki ni nikoli živel v izobilju, pristal na to. Vsak dan je čudaku v mraku nosil potrebno hrano. Minulo je dobro leto. Tujec ni nikoli zapustil svojega nenavadnega bivališča in tako ga ni mogel nihče zapaziti — dokler ga ni lepega dne iznenadila smrt. S tem dejstvom pa stari grobar ni računval, kajti bil je prepričan, da bo postavljeni mož srednjih let zdaleč preživel blizu osemdesetletnega grobarja. A pota usode so drugačna...

Kipec kitajskega malika prinaša smrt

London, februarja.

V nekem londonskem sodnem procesu igra kaj čudno vlogo neki majhen kitajski kip, nekoliko večji od stisnjene pesti. Med zasliševanjem ni samo obtoženec Pouel s strahom opazoval kipeca, temveč ga tudi radovedni ljudje in člani sodišča niso mogli gledati brez neke mržnje. O njem namreč pripovedujejo, da prinaša svojim lastnikom smrt.

Ta mali kipec, ki predstavlja neko kitajsko božanstvo, je pred tridesetimi leti prinesel na Angleško angleški častnik Kathil. Našel ga je v Saughuju in ga je kupil. Nekaj tednov po povratku v London so našli Kathila mrtvega v njegovi hotelski sobi. V temi mu je spodrsnilo in zlomil si je tilnik. V roki je držal kipec. Kipec je zdaj podedoval književnik

Naši zakoni so precej strogi, prepovedano je to in ono. A kaj bi šele rekli, ko bi živel v mestu Pacifiku Grafu v Kaliforniji. Tam je prepovedano vse: vraže, grafologija, prerokovanja. To pa še ni vse. Mladenci ne smejo po osmi uri na cesto. Mislili si boste, da potlej pijance kaznujejo s smrtjo. To pa ni res, kajti tam pičice sploh ni. V mestu nikjer ne točijo alkoholnih pijač. Največja pregreha, ki jo lahko zagreši kakšna ženska je, da gre plesat... v hlačah. Bila bi strahovito kaznovana. Nekaj bi bilo pa potrebno tudi pri nas: avtomobili po mestu namreč ne smejo voziti hitreje kakor šestnajst kilometrov na uro!

Ljubezen je huda stvar... posebno nesrečna ljubezen. To je občutil na lastni koži Jack Maradeath iz Kanade. Pred leti se je nesmrtno zaljublil v lepo mladenko, a ona ni hotela ničesar slišati o njegovi ljubezni. Ubogi Jack je popolnoma obupal in je odšel v pragodi. Tam je živel nekaj let od sadja, korenin in vode. A ni bil brez posla. Skoraj na vsako drevo je urezal lik ljubljene žene. Gozdarji so pozneje našli okrog 5000 debel s portretom ene in iste deklice. Najbrže ni bila še nobena žena nikoli tolikokrat upodobljena.

Martin Kathil. Temu spominu iz Kitajske ni posvečal posebne pozornosti, dokler ni nekega dne vzmernil Kathilove družine. Slučajno je Kathilova hči odprla kipec in v nekem predalčku našla krasen dijamant in listek, popisan s kitajsko pisavo. Besedilo se je glasilo takole: »Sreča pravim lastnikom, a prokletstvo tujcem.«

Kathil je zamišljeno spravil dijamant nazaj v kipec. A na lepem se je spremenil. Zbolel je in naposled umrl za pisalno mizo. Tudi pri njegovi hčeri se je kmalu pokazala sprivnostna moč tega idola. V njeno stanovanje je vdrl neki razbojnik. Dekle se je zbudilo in začelo klicati sosedo na pomoč. Ker se je razbojnik zbal, da ga bo izdala, je izvlekel nož in jo zabodel. To je bil

Med vsemi mogočimi rekordi, ki si jih lasti Amerika, dežela vseh »naje«, je tudi naslov najbolj umazanega mesta na svetu. Ta nič kaj razveseljiv rekord je imelo doslej več let mesto Pittsburg v Pennsylvaniji, ki je bilo kaj ponosno nanj. Pred kratkim ga je moralo pa prepustiti milijonskemu mestu Clevelandu v Ohio. Mesto ni najbolj umazano morebiti zaradi pomankanja čista za čisto svojih prebivalcev, temveč zaradi neštevilnih tovarn, ki povzročajo neznošen smrad in mesto neprestano zavijajo v goste oblake dima, tako da so vsi predmeti pokriti z debelo plastjo nesnage. Najbolj pri tem kajpak trpe čiste gospodinjice, ko morajo neprestano prati in čistiti.

Slepar ali človeško čudo? Tako se sprašujejo londonski zdravniki o nekem Josipu Mariu. Mož namreč trdi, da se v desetih minutah lahko nauči na pamet celo stran dnevnega časopisa. To je tudi dokazal. Poleg tega pa trdi, da lahko spozna človekov značaj iz kakšne njegove podrobnosti, kakor na primer iz las. Nekateri zdravniki zdaj o njem menijo, da je čudo narave, drugi pa, da je slepar. Možno je vsekako oboje.

deset dni zapora. Nato so jo znova izgnali.

Kapitanu Patersonu je bila vseh strast mlade, lepe dame in odpeljal se je za njo v Pariz, kjer se je z njo poročil. Zdaj je lahko odšla v London, kjer živi s svojim možem.

A njena vroča kri ji ne da miru. Pred kratkim se je sprla z neko odlično londonsko damo in v jezi ji je pripeljala mastno zaušnico. Prišlo je do tožbe.

Sodnik je bil očaran zaradi sijajnega zagovora, ki ga je podala gospa Patersonova. Spoznal je, da je bila izzvana in je odločil, da ni vzroka za tožbo. Ko je sodnik razsodil spor njej v prid, je vročekrvna dama še enkrat dokazala svojo ekscentričnost: stekla

Velikokrat slišite kakšno mlado dekle, ki s stisnjenimi pestmi obžaluje: »Ko bi bila zadaje fant...« Londonski učitelji so bili radovedni in hoteli zvedeti od svojih učencev in učenek, kaj bi bili rajši, dečki ali deklice. Na vprašanje je odgovorilo okrog 700 otrok. Vsi dečki so odgovorili, da so srečni, ker so moškega spola, ker so dekleta izdajalske in zoprne lutke. Veliko deklic je pa izjavilo, da bi bile rade dečki. Navedle so različne vzroke. Druge so pa spet trdile, da so moški umazani, surovi, neumni in vsiljivi in so srečne, da so dekleta.

Ali ste že slišali, da kdo ni maral sprejeti odlikovanja? Najbrže še ne. Pred kratkim se je pa to zgodilo v Londonu. Neko angleško žensko društvo je imelo zborovanje, ki je na njem neka govornica predlagala, da bi začelo društvo razdeljevati odlikovanja med tako redke dobre može. Predlog so žene sprejele z večino glasov. O tem pa niso hoteli ničesar slišati prizadeti može in so v časopisih izjavili, da hočejo še naprej ostati dobri zakonski možje, a od ženskega društva ne bodo sprejeli odlikovanj in jih tudi nikoli ne bodo nosili...

Roosevelt je bil iznenaden, ko je na lepem zagledal pred seboj neznan mlado dvojico, ki ga je ljubeznivo pozdravila in ga prosila za avtogram. Položaj je rešil tako, da je obema vljudno segel v roko, jima dal avtogram in ju — spremil do stopnic.

Sele ko je mladi par odhajal po stopnicah, so se uradniki spomnili, da bi jih bilo treba zaslišati. Roosewelt jima je dal pa za spremstvo svojega tajnika z naročilom, da naj študenta puste oditi. Tako ta razburjivi doživlja mladih študentov ni imel nobenih posledic.

Pažnja Vas varuje razočaranja.
Zalo že pri nakupu Aspirin tablete pazite na »Bayer«-jev križ, kajti brez tega znaka ni Aspirina.
ASPIRIN
TABLETE
Oglasi reg. pod št. brojem 32608 od št. XI. 1938.

Mesla in študentko Beatrico Beytovo. Lakaji so se jima celo globoko priklonili.

Studentovski par je srečno nadaljeval svojo pot. Nihče jih ni ustavil. Kajpak, imela sta srečo; državni finančni tajnik Morgentow je namreč obvestil uradnike pri vходу v poslopje, da bosta nekoliko pozneje prišla tudi njegova hči in sin. Uradniki so bili torej prepričani, da sta to Morgentowa otroka.

Roosevelt je bil iznenaden, ko je na lepem zagledal pred seboj neznan mlado dvojico, ki ga je ljubeznivo pozdravila in ga prosila za avtogram. Položaj je rešil tako, da je obema vljudno segel v roko, jima dal avtogram in ju — spremil do stopnic.

Sele ko je mladi par odhajal po stopnicah, so se uradniki spomnili, da bi jih bilo treba zaslišati. Roosewelt jima je dal pa za spremstvo svojega tajnika z naročilom, da naj študenta puste oditi. Tako ta razburjivi doživlja mladih študentov ni imel nobenih posledic.

Skrivnostna smrt

Berlin, februarja.

Neki primer, ki spominja na »prokletstvo faronov«, je zbudil veliko pozornost v nemških znanstvenih krogih, kakor tudi v krogih ljudi, ki se bavijo z okultnimi vedami. Neposredni povod za različne razlage je dala smrt znanega nemškega raziskovalca, profesorja Heischilda, ki je umrl za neko skrivnostno boleznijo po vrnitvi iz Azije.

Profesor Heischild je pred nekaj leti odpotoval v holandsko Indijo, kjer se je hotel udeleževati kot antropolog. Največjo pozornost je posvečal običajem plemena Batakov na Javi. Pri tem plemenu je preživel nekaj let in je filmal večji prosvetni film.

Pred nekaj meseci, ko se je hotel profesor Heischild vrniti v Nemčijo, je obiskal guvernerja Jave in ga prosil, naj mu priskrbi lobanjo kakšnega domačina, ker je za neobhodno potrebno za proučevanje javanskega človeka.

UPOR DOMAČINOV

Ustrežljivi guverner mu je izpolnil to željo in znanstveniku poklonil lobanjo nekega sužnja, ki je umrl v zaporu.

Guverner je pa hkrati opozoril profesorja, naj nikomur ne pripoveduje o lobanji, ker se je bal, da ne bi domačini povzročili nemirov iz praznovanja. Znano je namreč verovanje Batakov, da mrtvi človek brez glave ne najde miru v grobu.

Profesor Heischild je obljubil. Lobanjo je dal v neko skatlo, jo dobro zaprl in — odpotoval. Med potjo je pa dobil od guvernerja brzojavko, da so domačini našli mrtveca brez glave in so se uprli. Guverner jim je moral obljubiti, da bo našel domačinovo glavo.

Profesor je vrnil guvernerju lobanjo. Medtem so imele holandske oblasti dosti dela, da so pomirile upornike. Ko je prišla skatla z lobanjo, so bili domačini prepričani, da je prevarana duša umrlega sužnja našla mir.

Ta primer je imel za profesorja Heischilda tragičen konec. Ko so domačini zvedeli, da je skušal odnesti lobanjo, so ga prekleli, naj se mu mrtvi domačin maščuje za žalitev. Trdno so bili prepričani, da bo evropski »ugrabitelj glave« dobil svoje plačilo.

ZRTEV ZNANOSTI

In res: ko se je profesor vrnil v Nemčijo, je zbolel. Dobil je skrivnostno mrzlico. Po dolgi mučni bolezniji je umrl.

Primer zdaj razlagajo na vse mogoče načine. Pojavilo se je vprašanje: ali je znanstvenikova smrt slučajna, ali je pa posledica skrivnostnih sil? Večina ljudi ima to smrt za skrivnostno, kakor je skrivnostno tudi dejstvo, da je za neko neznanco boleznijo umrlo že dvajset raziskovalcev na podobnih področjih.

Varuj in neguj svoje zobe, dvakrat na dan s: Chlorodont-zobno pasto

Pouel. Iz njenega stanovanja je ubijalec odnesel samo nekaj predmetov, med njimi tudi kitajski kipec. Dva dni pozneje so ga prijeli.

Pred sodiščem je Pouel trdil, da Kathilove ni nameraval ubiti. Še sam ne ve, kako je mogel zagrešiti takšen zločin. Obsodili ga bodo najbrže na dosmrtno robijo, a kipec bo sprejel med svoje zanimivosti muzej Scotland-Yarda.

Dediščina v cvetličnem lončku

London, februarja.

Neredko se zgodi, da bogati ljudje z zadovoljstvom sestavijo oporoke tako, da razočarajo svoje naslednike. Potrebnost svojih naslednikov je očitno hotel preizkusiti tudi bogati John Brown iz Southamptona. V svoji oporoki je napisal, da je dediščino skril

Ker je dobila tožbo, je poljubila sodnika

London, februarja.

Te dni so doživeli Londončani zanimivo senzacijo. V sodni dvorani londonskega sodišča se je namreč odigral kaj nenavaden prizor.

Gospa Patersonova je lepa mlada ženska. Njena vroča kri je že marsikdaj povzročila, da se je smejal ves London. Po rodu je Italijanka. Pred nekaj leti je v Bruslju spoznala kapitana Patersona in se do ušes zaljubila vanj. Da bi ga spet srečala, se je odpravila za njim v London, a so jo kmalu izgnali iz Anglije.

Ker je po vsaki ceni hotela videti svoj ideal, se je znova vtihotapila na Angleško, to pot preoblečena v mornarja. A smola se je držala ko klop. Lepega dne jo je iztaknila policija in vročekrvna Italijanka je dobila

je namreč k sodniku in ga od veselja strastno poljubila na ustnice — na veliko ogorčenje navzočnih Angležev.

Dva študenta brez povabila pri predsedniku Rooseveltu

Washington, februarja.

Komaj se je v Ameriki poleglo razburjenje zaradi škandala v San Francisku, ko sta dva dečka prišla v kovnico denarja z vsemi najmodernejšimi napravami brez vsakih težav, že se je primeril podoben slučaj v Washingtonu. Dva mlada študenta sta prišla ob priliki nekega intimnega sprejema brez povabila do predsednika Roosewelta.

Študenta sta izrabila priliko, ko je Roosewelt povabil na večerjo več svojih prijateljev. Ti gostje so bili znani uradniki iz Bele hiše. Kljub temu so spustili noter tudi študenta Josepha

Humor in anekdote

Zmaga

»Očka,« vpraša Jožek svojega očeta, »zakaj pa zmago vselej upodabljajo kot žensko?«

Očka nekaj časa premišljuje: »Tega ti zdaj še ne morem razložiti,« meni nato, »ko boš poročen, boš že razumel!«

Vzrok

Ze več let sta poročena in še zmerom srečna. Nekoč gresta na sprehod in mož skrbno drži dežnik nad svojo ženo. Ganjena meni žena: »Še zmerom si tako ustrezljiv kakor si bil pred najino poroko! Zdi se mi celo, da še bolj skrbno držiš dežnik name kakor poprej?«

»Res je — saj moram pa zdaj tudi plačevati tvoje obleke!«

Nadebudni sinko

»Mamica, danes je gospod učitelj govoril samo z menoj.«

»Kaj ti je pa rekel, Peter?«

»Vprašal me je, če imam še kakšnega brata ali sestrico? Rekel sem mu: Ne, edinec sem.«

»In kaj je rekel na to?«

»Hvala Bogu!«

Med ribiči

»Nekateri ribarji zaradi športa, drugi iz dolgočasja, jaz pa zaradi živcev. Zakaj pa ribarite vi?«

»Jaz bi rad ujel kakšno ribo!«

Strupeno

»Ta slika je po mojem mnenju najboljša, kar sem jih kdaj naslikal!«

»No, mladi mož, zato vam še ni treba izgubiti poguma!«

Ima izkušnje

Ruža stopi k svojemu možu. »Ali veš, dragi, kakšne klobuke bodo nosili to spomlad?«

Mož prikima: »Kajpak. Klobuke, ki ti ne bodo všeč in tiste, ki jih ne bom mogel plačati.«

Zamenjava

»Ali ste že videli novega Murilla, ki ga je kupilo mesto?«

»Ne, le redko grem kdaj v zoološki vrt!«

Velika napetost

Ko je bil Charles Dickens že slaven, so se za njegove romane kr trgali. V Newyorku, kjer so ga posebno cenili, je vsak novi parnik prinesel nadaljevanje njegovega zadnjega dela. Nekega dne, ko je bil spet takšen parnik z nadaljevanjem romana na poti, se je zbralo več tisoč ljudi v newyorskem pristanišču. Ko je bil parnik že dovolj blizu, je eden izmed čakajočih splezal na neki zaboj, roke položil k ustom in zaklical:

»Ali je mali Nell mrtev?« To je bilo najzavnejše, kar je množica hotela vedeti.

Upniki...

Nestroy, slaven nemški igralec in satirik (1801—1862), je bil pogosto dokaj zadolžen. To je bila javna skrivnost. Neki neznan igralec, ki mu dolгови

niso bili neznan, se je v tej stvari primerjal z Nestroyem in mu je nekoč dejal:

»Kar se tiče dolgov ne zaostajam za vami in zdi se mi, da je že blizu čas, ko bom tudi kot igralec tako slaven kakor ste vi. Pri večeršnjem nastopu so me ljudje poklicali pred zaveso.«

»Rad vam verjamem,« je menil Nestroy, »bili so vaši upniki.«

Niti slutil ni

V petdesetih letih preteklega stoletja sta bila Karl Helmerding in Friedrich Beckmann dva izmed najbolj priljubljenih igralcev v Berlinu. Bila sta dobra prijatelja, ob večerih sta posedala v isti družbi in sta bila oba znana po svojih duhovitih šaloh.

Nekega večera je prišel Helmerding z zmedenim obrazom k svojim prijateljem, potro jih je pogledal in jim z ginjnim glasom dejal:

»Otroci, povedati vam imam nekaj nezasišanege. Beckmann je mrtev, kap, čisto nepričakovano.«

Vsi so bili presenečeni, začeli so se pogovarjati o dogodku, naštevati so začeli umrlega, a tudi njegovim zaslugam niso prizanesli in ko so bili sredi pogovorov o umrlem, so se vrata odprla — in Beckmann je vstopil, zdrav in vesel.

Helmerding se je prestrašil, njegove oči so se potemnile, položil je prst na usta in je pomenljivo zašepetal:

»Tiho, otroci — sam namreč tega še ne ve...«

Uganke

CRKOVNICA ST. 5.

O A I K L L Z
B L V A A O O
K S A I O I E
S I S S P M B

SESTAVLJALNICA

pre, pet, mbe, aho, jce, ecb, žal, str, dza, oše.

Te skupine črk uredi tako, da dobiš iz njih pregovor.

POSETNIKA ST. 5

JOS. MESMER
tiskar

Kaj je ta gospod po poklicu?

ZLOGOVNICA št. 4

Iz zlogov

ba, bi, ca, če, ček, čka, čo, da, da, do, e, e, e, ja, ja, ka, ka, kar, ko, ko, ko, kri, la, lek, li, li, ma, mi, mle, na, nec, ni, nje, nom, o, o, pa, ra, ral, re, sme, so, ster, tek, ti, ti, tri, za, zi, sestavi 15 besed tegale pomena: 1. oceana; 2. zaslužek; 3. bližina; 4. slovenska pokrajina v tujini; 5. kolonija v Afriki; 6. prirodna sila; 7. vsak je težak; 8. prodajalna neke vrste izdelkov; 9. tuje žensko ime; 10. slaščica; 11. gospodarstvenik; 12. visok dostojanstvenik, a navadno nestrokovnjak; 13. srednjeevropska žitnica; 14. istrsko mesto; 15. poškodovanec.

Vse prve in tretje črke teh besed, brane od zgoraj navzdol, dajo znane rek.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

MAGIČNA ZLOGOVNICA

V prazne predale napiši zloge besed s temile pomeni: 1. okrasna rastlina; 2. obed; 3. slovenska gora.

Besede se berejo enako navpično in vodoravno.

ZLOŽILNICA

UGO — EDA — ODO — ASE — LGO — SIR — TAK KOZ — LOMI — ZDR — BOD — OZG

Uredi te skupine črk tako, da dobiš neki pregovor!

CRKOVNICA št. 6

I A S Š O Z A
T M L N B N R
E O I A E E P
M Š T M M S Z
S E A L L A L I

PREMIKALNICA št. 3

A P A R A T U R A
S A R A B A N D A
L E T A R G I J A
S A T I R I K
A N T I G O N A
M O N O L I T
M I N I S T E R
S E R G J E J
Z A C E L J E N J E

Te besede premikaj tako, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah: 1. pokrajino v Afriki, 2. prebivalca Amerike in 3. pokrajino v Aziji.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka št. 3: Vodovarstvo: ig, rebula, rod, Terek, oven, nos, kovinar, er, kld, ro, Soliman, led, rama, namen, kot, eremit, na. — N a v p l i č n o: Irokez, ne, govor, Lar, Dev, seme, Nikodem, et, Nil, ni, Benadir, urar, mak, les, Ramon, ak, sonata. Magičen kvadrat št. 4: poliet, opera, legar, Erato, tarok. Zlogovnica št. 3: kosto, drevored, obširnost, Klenni, navada, insiglnja, mlakuza, Arkadija, črevesje, Ibaon, šeparja, Tunzija, enciklopedija, vretenoslovje, Elbasan, stonoga, tuljina. Hijada — Kdor nima čiste vesti, se še vsake sence boji.

Nepotrebna vprašanja

Morda ste opazilo, da ljudje, ki mnogo vprašujejo, niso nič kaj priljubljeni. Neverjetno, kako težko je odgovoriti na nekatera vprašanja! Nezaslišano, kako neumna, bedasta in nepotrebna vprašanja si zadajajo vsi ljudje.

»Kaj si že pokoncu?« vpraša mati zjutraj hčer čeprav vidi, da je hči že vstala in da ni več ne leži.

»Kako vam gre, ali je že kaj boljše?« vprašujemo bolnika, čeprav vidimo, da se zvija v bolečinah.

Prijatelj stopi moker kakor miš v kavarno: »Ali zunaj dežuje?« vprašamo na moč navno, čeprav se okrog prijateljevega dežnika nabira pravcato jezero.

»Ali greš že ven?« vpraša moža, čeprav vidiš, da drži za kljuko in da nikakor nima namena ostati doma.

Vsak dan si zadajamo kopico nepotrebnih vprašanj, ne da bi se zavedali, kako nelogična in nepotrebna so. Neki dovtipnež se je lepega dne domislil, da bo na takšna vprašanja prišel odgovorjati čisto resno, kajpak v nasprotnem smislu, kakor menijo vpraševalci.

Zjutraj je prišel uresničevati svoj namen. Ker je še samec, ga je zjutraj pozdravila postrežnica z vsakdajšnjim pozdravom »Ali ste že vstali?« Dovtipnež je naredil na moč resen obraz in menil: »Nikakor, saj vidite, da še ležim in spim spanje pravičnega.« Menda ni potrebno omenjati, da ga je postrežnica nekam nerazumljivo pogledala in da tisti dan ni ničesar več vprašala. Drugo vprašanje je našega znanca doletelo na stopnicah. Sosed vpraša nebržno: »Ali gresite že v službo?«

»Kaj še,« se odreže naš dovtipnež, »v kopalni kadi sedim in berem časopise.«

Komaj stopi naš burkež v kavarno, že ga sprejme prijatelj z besedami: »Kaj pa ti tukaj?« In burkež odgovori prav tako z nasmehom: »Pravkar se bom pričel učiti smučanja.« Prijatelj pobledi in se nekam pretirano hitro poslovil.

Kavarna je precej polna. Sosed pri mizi je nekoliko neroden in že se na burkeževih hlačah sveti nekaj prelepkih madežev črne kave. »Pa menda niste hudi?« meni opravičujoče sosed. »Prav nič, saj so hlače vendar zato, da jih nerodni kavarniški gostje polivajo s črno kavo ali pa s čajem,« odgovori prav tako vljudno naš burkež.

»Plačilnik!« pokliče ves preplašen nerodni gost...

Burkež pa hoče svoje burke nadaljevati do večera. Komaj stopi v pisarno, že zazvoni telefon. Kajpak »preljuba znanka« z večernih sprehodov. »Ali si že v pisarni, ljubček?« vpraša nedolžno.

»Ne,« se že nekam živčno zadere naš burkež, »prišel bom v pisarno šele drugi mesec,« in zaluča slušalko na vilice. Prav tedaj ga pa kakor za kazen prične boleti zob. Tovariš iz pisarne meni sočutno: »Ali vas zob boli?« — »V nogah me trga,« meni vdano naš burkež in si skuša boleči zob pozdraviti s šilcem žganja.

Prav tedaj stopi v sobo strojepiska. Njeni možgani vročično delujejo: »Vi pijete žganje?« vpraša omalovažujoče. »Kaj še, saj vidite, da se vozim z avtomobilom.« Oba, strojepiska in tovariš iz pisarne sočutno zmajeta z glavo. »Ubožec...«

Zvečer se je pa tudi burkežu zafriknilo. Pri denarju se namreč vsaka šula neha. Pri večerji v hotelu s »preljubo znanko« z večernih sprehodov. Preljuba znanka ima izvrsten tek. Prične z juho in naroči potlej vse jedi, kar jih premore jedilni list. Ko pride plačilni, odpre naš dovtipnež denarnico. Nekam ohlapna je, skoraj prazna. »Ali nimaš dovolj denarja?« mu zašepče na uho »preljuba znanka«.

»Ne,« se zadere burkež in se hkrati za vselej odpove svoji zlobnosti, ki ga je naposled zapeljala v tako mučen položaj.

Nepotrebna vprašanja? Prosim, preberite gornjo zgodbo, nasmejte se od srca, a ne vprašujte: »Ali je že zgodbe konec?«

S—A

Modni saloni v Parizu in na Dunaju so že pričeli izdelovati prve pomladanske modele. Kostimi kažejo kratke jopice, stisnjene v pasu. Na gornji sliki vidimo spomladanski kostim iz volnena jersyja. Krilo je iz strojno tkanega jersyja, jopica je pa spletena na roko.

10 MINUT TELOVADBE

Samo deset minut telovadbe vsak dan — a postene, da boste ves dan čutili učinek svoje vztrajnosti. Samo tako se bo pokazala resnična korist gimnastičnih vaj in še dolgo po teh desetih minutah boste čutili sled teh vaj v vsem vašem dejanju in nehanju, pri delu in počitku.

Tukaj vam prinašamo pet koristnih in učinkovitih vaj. Koristne in učinkovite bodo pa kajpak samo tedaj, če jih boste vsak dan in vztrajno vadile. Namenjene so posebno gospem, ki bi se radi iznebile nekaj kil nezaželjene »maščobe«.

Osnovna stoja: Stojimo ravno, z nogami skupaj. Kolena nekoliko upognemo, tako da so trebušne mišice napete. Ramena ne smemo preveč nagniti nazaj in roke naj više prosto ob telesu. Če hočete poskusiti, ali imate dovolj prožna ramena, začnite sukati ramena z desne na levo in narobe, hitro menjajte sem in tja, tako kakor delajo trmasti otroci, kadar kljubujejo.

Upogibanje kolen: Osnovna stoja, obe roki stegnemo predse v višini ramen. Kolena in kolk nekoliko upognemo naprej in trdo napnemo mišice. Kolena upogibamo počasi toliko časa

globlje in globlje, dokler moremo, ne da bi se v kolku upognili. Pri tem moramo pa tudi paziti, da ne stopimo na prste. Šele po vnetem prizadevanju se vam bo ta vaja posrečila. Paziti morate pa posebno na to, da ostanete kolena skupaj. Ta vaja je posebno priporočljiva za utrditev kolčnih in trebušnih mišic života.

Kroženje kolen: Osnovna stoja, dvignemo levo koleno, da smo z gornjim telesom v ravnotežju, koleno primemo z levo roko in počasi zasučemo v stran, dokler pač gre. Pri tem vdihnemo in dvignemo desno roko nad glavo. Z izdihom desno roko in levo koleno spustimo v prvotno lego, potlej pa vajo ponovimo z desnim kolonom.

Vaja za ravnotežje: Vzamemo približno poldrug meter dolgo vrvco, levo nogo položimo nanjo in jo z obema rokama napnemo navzgor. Desna noga naj stoji mirno zraven. Zdaj levo nogo stegnemo naprej, ne da bi spustili vrvco in z vdihom raztegemo roki. Z desno nogo stojimo na prstih. Zdaj kolk nagnemo naprej, a ga ne smemo upogniti. Z izdihom spustimo roke in nogo. Isto vajo ponovimo z desno nogo. To je dobra dihalna vaja in hkrati

vaja za okrepitev trebušnih in kolčnih mišic.

Upogibanje telesa: Osnovna stoja, z vdihom obe roki stegnemo do višine ušes, telo napeto upognemo, dokler lahko držimo ravnotežje, pri tem izdihnemo in vajo večkrat ponovimo.

Krožno upogibanje telesa: Osnovna stoja, trebušne mišice napnemo; boke upognemo na stran in kolk hkrati iztegnemo naprej in počasi krožimo, pri tem pa izdihnemo. Začnemo znova in ponavljamo. Ramena naj bodo pri vaji prožna.

Naša kuhinja

Kaj bo ta teden na mizi?

Četrtek: Prežgana juha, zabeljeni široki rezanci, kisel krompir. — Zvečer: Goveji golaž.

Petek: Ješprenček na goveji juhi, hladko zelje s krompirjem. — Zvečer: Mlečen riž.

Sobota: Ajdovi žganci, kislja repa. — Zvečer: Palačinke.

Nedelja: Rezanci na goveji juhi, dušen krompir, govedina, hrenova omaka. — Zvečer: Naravni zrezki.

Ponedeljek: Ješprenček, kisel zelje. — Zvečer: Koruzni žganci z mlekom.

Torek: Riž na juhi, špinača, krompirjev pire. — Zvečer: Kruh z maslom, kava.

Sreda: Krompirjeva juha, dušen riž, solata. — Zvečer: Pjučka s krompirjem.

Pojasnila:

Ješprenček dobro operi. Dodaj pest pest fižola, nekaj na koščke zrezanega krompirja, na rezine zrezanega korenja, kranjsko klobaso in vso zelenjavo, kakor jo daš v govejo juho. Med kuhanjem prilivaj vodo in dobro mešaj. Deset minut pred serviranjem dodaj košček drobnopresekane slanice in peteršilja. Jed naj bo srednje gosta.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Riž na goveji juhi, dunajski zrezki, mešana solata. — Zvečer: Kokoš v obari, krompirjevi cmoki s slanino.

Petek: Mlečna juha z zelenjavo, sirov zavitek, kompot. — Zvečer: Pečenjak in solata.

Sobota: Možganova juha, čebulna omaka, krompirjev pire. — Zvečer: Goveji golaž.

Nedelja: Vihanci na goveji juhi, nadevane telečje prsi, solata, dušen krompir, torta s kavnim nadevom. — Zvečer: Narezek s pikantno pašeto.

Ponedeljek: Kruhova juha, naravni zrezki, krompirjev pire, cvetača v solati. — Zvečer: Kuhane prašičje noge s hrenom.

Torek: Golaževa juha, kisel vložen fižol, pečen krompirček, kuhane telečje kosti. — Zvečer: Vampi s parmskim sirom.

Sreda: Juha iz vloženi gob, hren

in omaki, dušen krompir, telečji zrezki. — Zvečer: Pjučka s krompirjem.

Pojasnila:

Krompirjevi cmoki s slanino: kulan in nastrgan krompir zmešaj z dvema jajcem, drobnopresekano slanino, soljo, koščkom presnega masla in podmeti z 1 ali 2 žlicama moke. Oblikuj cmoke in jih skuhaj v slani vodi.

Mlečna juha z zelenjavo: vzemi ¼ kile vložene graha, nekaj na rezance narezanega korenja, nekaj na drobno nastrganega zelenega peteršilja in duši na 6 dlj presnega masla. Podmeti z žemljevimi drobtanicami, vse dobro zmešaj, zalij z litrom mleka in dobro pokuhaj.

Torta s kavnim nadevom: Sveže okroglo piškotne ploščice nadevaj s tem nadevom: 14 dek presnega masla, 1 rumenjaka, 16 dek sladkorja in vanilije rahlo vmešaj. Primesaj nato toliko črne kave, da nadev postane, a ne postane redok. Torto prevleci s čokoladnim ledom: 3 rebra čokolade, 9 dek sladkorja in 4 jedilne žlice vode dobro pokuhaj, vmešaj in polij čez torto.

Pikantna pašeta: Tri slane sardelice ali pa mariniran slanik in

Nega rok, vratu in hrbta

*

Letos so za večerne prireditve v modi zelo globoki izrezi, ki sicer o njih ne moremo zmerom trditi, da so primerni in lepi. Vsekako je pa dobro, da si kakor obraz negujemo tudi vrat in roke, če hočemo da bomo na predpustnih zabavah videti negovane. »od nog do glave«. Nega rok je prav preprosta: vsak dan očistkajmo roke temeljito in precej dolgo z mehko, v milnici namočeno ščetko, nato si jih obrišimo in jih temeljito zadržimo s precej ostro frotirko. Ko se nam zdi koža že povsem suha, jo natrimo z mastno kremo, posebno po komolcih. Hrbet si prav tako očistkajmo — ščetka mora pač imeti dolg ročaj — nato odrgnimo z raskavo brisačo in natrimo s kremo. Ako koža ne prenese ščetkanja z milnico, se samo odrgnimo z raskavo mokro brisačo in pozneje natrimo s kremo. Vrat negujemo prav tako kakor obraz.

Bluza iz čipk. Takole si lahko prenovite kakšno bluzo iz čipk, ki vam je zapustila vaša babica. Bluza na sliki je iz svile slonokoščene barve in črnih čipk. Ovratnik je iz nabranih čipk, v pasu pa bluza sega nekoliko čez krilo, da omili prehod.

Gospodična tajnica

Roman velike
ljubezni
po znanem
pisatelju
Alfredu
Schirokauerju

10. nadaljevanje

Dva dni nato je prišla Hilda zelo zgodaj domov. Röhn je imel sejo v odboru za izpremenitev ločitvenega zakona. Ko je odprla vrata v sobo, ji je planil oče nasproti, jo brez besede prijel za roke, poljubil in izjecljal iz sebe:

»Hilda — dekle — delo sem dobil! Imenitno službo! Še se dogajajo čudeži, — stari bog še živi!«

Hilda se je zgrozila. Spet se začelja komedija, kakor vselej, kadar odpre vrata domačega stanovanja.

»Imenitno, oče!« je vzkliknila s pretiranim veseljem. K sreči stavec tega prevelikega veselja ni opazil.

V brezmejnem veselju ji je vzel klobuček z glave.

»Sedi in poslušaj! Dobro, da si danes tako zgodaj prišla. Kar razganjalo me je, ko nisem mogel nikomur odkriti svoje sreče. Torej pomisli! Včeraj je prišla neka dama — prav lepa — seveda s prepleškanim obrazom — in vprašala, ali ne stanuje tu gospa Schulze. Bila je od nekega ženskega društva in je hotela tej gospe pomagati. Rekel sem ji, da takšna gospa tu ne stanuje, pa me je prosila, ali bi smela vstopiti in si nekaj zapisati. Seveda, jaz, stari kavalir, sem se zapletel z njo v pogovor — in ta ljubka, prebrisana žaba je morala nekako spoznati, da se mi ne godi prav dobro, — rekel ji nisem ničesar. — Torej, na kratko, šla je in jaz sem že vse pozabil. Zato ti tudi davi nisem ničesar rekel.«

Hilda je prikimala in resno pogledala očeta. Kako dobro je Röhn vse uredil! Dosti se je moral truditi. Toda, ali ni sramota, da mora tako varati njenega starega očeta?

»Davi s prvo pošto dobim pismo. Kar debelo sem pogledal. Prišlo je od družbe 'Trias-film' Generalni ravnatelj me je prosil, naj ga obiščem. Torej general — čeprav samo generalni ravnatelj, me prosil. Nisem vsega razumel in sem pohitel tja. Velika zadeva, ogromne pisarne, trušč. — Odvedli so me k voditelju. Bil je mlad, prikupen možki in nenavadno vljuden. No, in potem se je zgodilo. Kakor v pravljici. Poslušaj! Dama je bila njegova žena — vseč sem ji bil — Hilda, jaz, stara razvalina, sem ji bil vseč!« Hudomušno jo je gledal. Že kar je mati umrla, Hilda očeta ni videla tako vselega. — »Rekli so mi, da imajo pristoje mesto šefa v ateljejih. Potrebno je nadzorovati delo, skrbeti za red in časih tudi pošteno zaropotati, — skratka delo za starega vojaka. Zdelo se mi je, da sanjam. Uščipniti sem se moral, in šele potem sem verjel, da je vse resnica. Vprašali so me, ali hočem prevzeti to mesto. Seveda sem bil kakor omoten. Sprejel sem. In osem sto mark mi bodo dajali na mesec! Toliko, da nisem padel s stola! Naposled sem se zavedel in se nekako zbral. Povedal sem, da nisem zmerom tako neroden, kakor v tem trenutku, da sem bil dolgo brez dela... Razumeli so me in mi takoj napisali ček za predujem. Štiri stotake!«

Polkovnik je segel v žep in zagnal šop bankovcev na mizo. »Tu je štiri sto mark! Zdaj ne bom več postopal!«

Ves zmeden od preklepevajočega veselja se je opotekel proti Hildi. Zdaj ne bo več odvisen od nje! Pobožala ga je po laseh. S solzami se je borila, tako jo je bolelo, da mora starega očeta vleči za nos. Tedaj jo je pogledal. Tudi njegove oči so bile vlažne. Z rokami si jih je obrisal.

»Kaj se le cmerim od sreče? Pogodbo za leto dni sem dobil. Zdaj boš tudi ti lahko pustila službo pri doktorju Röhnju. Hvala Bogu!«

Hilda je zastrnela vanj.

»Ne, oče, službe ne morem pustiti.«

Polkovnik se je skrivnostno nasmehnil. Zdaj je prišel trenutek, ko se bo lahko odkrito pomenil s svojim otrokom.

»Ze vem, zakaj svoje službe ne maraš pustiti. Nisem takšen slepec, kakor si mislila, Hilda. Ze davno sem slutil. Dr. Röhn te ima rad. Kdaj sem že to izpregledal! No — in ti? Kako je s tvojim srčecem, kaj?«

Zaupno ji je pomežiknil. Hilda je pobledele kakor zid. Tudi ona je čutila, da je zdaj prišel trenutek odločitve. Morala se je osvoboditi svojega ponižanja, svetohlinstva in večnih laži. Naj se zgodi karkoli! Laži so jo dušile. Tiho, trdno in jasno je odvrnila:

»Tudi jaz njega ljubim!«

»Hilda!« je zmagoslavno vzkliknil stavec. »To je moj najsrečnejši dan!«

Stopil je k njej in nežno stisnil njene roke. Potem ji je šepnil:

»Saj ljubezen ni sramota, otrok! Pokaži mu vendar, dekle, kako je s teboj. Ne bodi tako nerodna! Da bo vedel, kako je s teboj, da se bo odločil in te zasnubil.«

Hilda mu je odtegnila roko.

»On že dobro ve, kako je z menoj,« je rekla glasno in pogumno. »Ze nekaj tednov sem njegova ljubica.«

30

Počasi so se premikale sekunde. Polkovnik je nagnil glavo naprej, roke so se mu stisnile v pesti in rahlo se je zazibal. Hilda je stisnila zobe. Rame so se ji sključile kakor preplašeni ptici pred viharjem krila.

»Kaj si rekla?« je naposled vprašal oče. Njegov glas je zvenel tuje, kakor bi prihajal od nekod daleč.

»Ljubim ga — oče — in on ljubi mene —. Toda poročiti se ne moreva —«

»Ali je — res —« je zakričal stavec in hlastno dvignil glavo. Kri mu je zalila oči. Dvignil je roke in se pognal proti dekletu.

Niti zdrznila se ni. Bila je hči vojaka in gledala je besnečega očeta brez strahu in mirno, samo z globoko bolečino.

»Da, oče, res je.«

Tedaj se je zdelo, da je starega moža podrla nevidna roka. Z vso težo je omahnil na stol, ki je zaškripal. Glava se mu je pobešila, roke so visele od njega, kakor ne bi bile njegove. Telo mu je upadlo, kakor bi se mu bila zlomila hrbtnica. Tako je sedel ves ubit na stolu in strmel v preprogo. Hilda se je zgrozila. Kap? Planila je k njemu, mu položila roko na ramo in plašno dejala:

»Oče!«

Polkovnik se je otresel njene roke.

»Ne dotakni se me — ti!« je siknil med zobmi. Umaknila se je. Starec je spet omahnila glava kakor kamen na prsi. Sivo teme mu je drgetalo.

Hilda je stala zraven njega in si ni vedela pomagati. Molk, ki ga je motilo samo njegovo hropeče dihanje, ji je postal neznošen. Zdelo se ji je, da jo stiska svinčen obroč. Zastokala je. Potem je izpregovorila, — dejala hlastno, proseče:

»Oče, kako mi je hudo, da sem ti morala podreti prvo veselje po dolgem času, — toda prav zato, ker si dobil delo, — sem mislila, — nisem mogla več prenašati večnih laži —. Razumeti moraš, da je on odvetnik, ki mora dan za dnem poslušati tožbe o nesrečnih zakonih...«

Poslušal je samo njene besede, njihovega smisla pa ni razumel. Počasi je dvignil glavo in se z blodnimi pogledi zastarmel vanjo. V njegovih očeh je bilo nekaj nezimerno žalostnega, kakor v očeh starega, bolnega lovškega psa. Gledal jo je začudeno, kakor je ne bi poznal. Njegov otrok, njegov edini otrok, njegova Hilda, ki jo je vzgojil, varoval, ki ji je slepo zaupal, je postala —.

»Zakaj se ne oženi s teboj?« je iznenada kriknil v njene besede. Utrujeno, obupano je zvenel njegov glas.

»Odvetni, ki mora vsak dan poslušati tožbe o nesrečnih zakonih —« je spet počasi začela.

Tedaj je planil polkovnik kvišku, kakor bi bil iznenada oživel in se zbudil.

»Zakaj se lopov ne oženi s teboj?« je kriknil.

Njegove besede so ji pognale vso kri v obraz. »On ni lopov,« je vzkliknila. »Zmeraj mene, stori z menoj, kar hočeš. Ne trpim, da bi njemu kaj očital.«

Starec jo je pogledal od glave do nog. Počasi je lezel njegov pogled po njej.

»Ne trpiš? Ti! Zahvali se Bogu, če še veruješ vanj, da te ne —« Umolknil je in zasopel. Potem je spet dejal: »S teboj se bom potem pomenil.« Z roko si je segel čez čelo, hlastno, nervozno. »Najprej pojdem k temu nestrannemu človeku, ki se je upal — povzdignil je glas, — ki se je upal mojega otroka — in potem je spet udarilo iz njega:«

»Zakaj se lopov ne oženi s teboj?« je kriknil.

»Oče, rekla sem ti že, da ni lopov,« je razdraženo vzkliknila. »Njegov poklic je takšen.«

»Prazne besede,« je zagrmel polkovnik. »Grde, podle, strahopetne besede! Z njimi lahko slepi tebe, mene ne bo!«

Pogledal je po sobi, potem pa se je zdrznil in se obrnil k vratom.

Hilda se je prestrašila. Planila je med njega in med vrata.

»Kam, oče?«

Odrinil jo je v stran.

V predsobju ga je spet dohitela. Imel je že klobuk na glavi in v roki težko, hrastovo palico. Oklenila se je njegovih rok.

»Oče,« je preplašeno rekla, »ne dotakni se ga!«

Spet se je otresel.

»Ali se bojiš zanj? Nisem morilec. Samo naučil ga bom, kaj je čast.«

»Oče, ostani! Prosim te!« Dvignila je roke.

»Stran! Naučil bom človeka, kaj se pravi zapeljati častnikovo hčer!«

»Oče, saj me ni — zapeljal. To so stare, preživele, lažnive besede. Sama sem se mu vdala. Ker ga ljubim!«

»Stran od vrat!« ji je zagrožil oče. »Videti hočem, ali sme človek v teh prekleh, podivjanih časih pošteno dekle iz dobre družine nekaznovano zavesti v vlačugarstvo! Stran!«

Obesila se mu je na roke.

»Za božjo voljo, oče. To so vendar nazori iz srednjega veka!«

»Po teh nazorih živim. Nočem, da bi mi kdo metal blato na glavo! Toda tvoja čast!«

Odrinil jo je proti zidu in zaprl vrata za sabo. Obležala je na tleh — slišala je, kako so odmevali njegovi koraki — kako je potem vse utihnilo.

Tedaj jo je obšel strah. Kakor je bila, brez klobuka, brez plašča, je odprla vrata, planila po stopnicah, na ulico — poklicala avto — izdaviila iz sebe Röhnov naslov —

Nekaj trenutkov pred hčerjo je polkovnikov avto pripeljal do Röhnove vile. Stari častnik je pozvonil in sluga mu je odprl.

»Z dr. Röhnom bi rad govoril!«

»Gospoda doktorja ni doma,« je povedal sluga.

»Počakal bom.«

Odrinil je moža v stran in stopil v vežo.

Presenečeni sluga je prijel starca za roko. »Hej, vi! Kdo pa ste? Kaj pa iščete tu?«

Polkovnik je udaril slugo po roki. »Ne dotaknite se me!« je zakričal.

Tedaj je Hildin avto obstal pred vilo. Prihitela je v vežo.

»Pustite ga,« je velela slugi. »Moj oče je. Plačajte avto!«

Odhitela je v sobo.

Sluga se je počasi zdrnil in doumel, kaj se dogaja. Hilda je odšla dalje. V delovni sobi je dobila očeta.

Samo pogledal jo je, ko je prišla čez prag, in začel hoditi brez besede od stene do stene. S palico, ki jo je držal v roki, je udarjal po tleh.

»Oče, kaj mu hočeš?« je dejala brez sape.

Ni se zmenil zanjo.

»Oče!« je obupano vzkliknila, »to je vendar moja stvar. Polnoletna sem. Prepovedujem ti —«

Obstal je in jo spet premeril od glave do nog. »Prepovedovati se mi upaš? Ti?« Potem je zastokal. »Ali nisi nikoli pomislila na svojo mater v grobu?«

Streslo jo je. Tiho je zlezla v naslanjač v kotu.

Starec je začel spet hoditi po sobi.

V pritličju pa je dejal sluga kuharici:

»O, njen stari! Lepa zadeva se utogne tu lačmiti. Rajši bom gospoda prestregel pred vrati in ga posvaril.«

Kuharica pa je samo zaničljivo odmahnila z debelo roko. »Hm, mislim, da bo že znal obračunati s stariim govedom!« Tudi ona je bila nekoliko zaljubljena v svojega gospodarja, čeprav je mogla svoja čustva izražati samo v slaščicah, ki mu jih je prinašala na mizo.

»Bolje je, da ga opozorim,« je menil vratar. »Človek nikoli ne ve, kako je prav. Zunaj ga bom počakal.«

Odšel je na cesto.

Dve uri, najstrašnejši v svojem življenju, je Hilda čakala v Röhnovem stanovanju. Neprestano je prosila:

»Oče, kaj hočeš od njega? Saj veš, da se ne bo s teboj dvojeval!«

Ni ji privoščil odgovora. Hodil je po sobi sem in tja, gor in dol, neizprosno, nesmiselno, kakor zver v kletki.

Ob njegovih enakomernih, nemih, okrutnih korakih je Hilda izgubila glavo. Njen strah je postajal čedalje večji. Zdelo se ji je, da čuti vsak korak na svoji glavi, da jo vselej zadene palica, kadar udari na tla. Skrilja je obraz v dlaneh in si zatisnila usta, da ne bi kričala. Vmes je neprestano ponavljala:

»Oče, kaj hočeš od njega? Kaj hočeš od njega?«

Tedaj so se zunaj odprla vrata.

Sluga je čakal. Ko je Röhn ustavil svoj avto, mu je skrivnostno šepnil:

»Gospodična pl. Lobachova je gori in njen oče tudi.«

Röhn se je zdrznil, pa se je takoj zbral. »Dobro,« je rekel in odhitel v hišo. V veži je odložil klobuk in plašč. Tedaj so se odprla vrata v delovno sobo in Hilda je prihitela iz nje.

»Moj oče je tu. Vse sem mu povedala!«

Bila je vsa zmedena. Takšne je ni še nikoli videl. Hitro jo je prijel za roke. »Mirno, Hilda!« jo je potolažil in šel z njo v sobo. Kakor bi jo bil varoval, je stopal pred njo. Ona je zaprla vrata.

Polkovnik se je ustavil in divje pogledal odvetnika. Röhn se je priklonil in vzlic razburjenju mirno in ljubezavno rekel:

»Dovolite, da se vam predstavim. Dr. Röhn!«

»Pl. Lobach!« je siknil stari častnik.

»Čeprav vaš obisk, gospod polkovnik, očitno ni prav prijazno mišljen, me veseli, da sem spoznal Hildinega očeta.«

»Tako, veseli vas!«

Častnik se je ustavil pred Röhnom.

»Kaj ste storili z mojo hčerjo?« je vzkliknil.

»Nič takšnega, česar ne bi mogel zagovarjati,« je mirno odvrnil Röhn.

»Tako?« je zagrmel stavec. »To mislite torej zagovarjati? Ker je vaša uradnica, ste si pač mislili, da smete počenjati z njo, kar hočete, kaj?«

»Nič takšnega si nisem domišljala.«

Polkovnik je zajel sapo in dejal grozeče: »Zdaj vas pa vprašam, gospod, kdaj se mislite z mojo hčerjo oženiti?«

Preden je mogel Röhn odgovoriti, je planila Hilda pred očeta, in kriknila:

»Ne maram se možiti!«

Lobach jo je strupeno pogledal. »Molči!« se je zadrl. Röhn je prijel Hildo za roko in jo potegnil k sebi.

»Ne mislim se skrivati za temi besedami,« je mirno dejal. »Sam od sebe vam povem, gospod polkovnik, da na zakon niti ne mislim.«

Starec mu je hotel ves besen seči v besedo. Röhn pa je dvignil roko.

»Ljubim vašo hčer, kakor le more možki ljubiti žensko. Toda moje globoko zasnovano in utemeljeno naziranje o zakonih, moje najsvetejše prepričanje, moje življenjske izkušnje mi prepovedujejo, da bi dajal najino srečo na takšno tehtnico.«

Polkovnik je nekajkrat zasopel, preden je našel pravo besedo. Potem je ves divji zakričal:

»Te neumnosti lahko pridigate mojemu otroku, vi, živji paragrafi! Ali ste me razumeli? Njo lahko ujamete na svoje zavijanje, mene pa ne. Mene ni treba slepariti s takšno neumnostjo, gospod! Še enkrat vas vprašam: kdaj se hočete oženiti z mojo hčerjo, ki ste jo onečastili?«

Hilda se je zdrznila, kakor bi bila hotela spet poseči vmes. Röhn pa je stisnil njeno roko in mirno dejal:

»Vaše hčere nisem onečastil. Poštena ljubezen poštenega človeka nikoli ne onečasti. To so samo prazne besede, gospod polkovnik!«

»Odgovorite mi,« je sopal stavec, »brez ovinkov, — ali se hočete oženiti z mojo hčerjo — da ali ne —«

»Ne.«

Polkovnik je besen dvignil palico.

S prepričevalnim, mirnim glasom ga je Röhn posvaril:

»Prihranite sebi in meni boleče zapletljaje, gospod polkovnik.«

Počasi mu je začela palica omahovati pod Röhnovim pogledom.

»Z orožjem mi boste dali zadošččenje,« je rekel polkovnik in zaškripal z zobmi.

»Oče!«

»Miruj, Hilda, miruj!« je dejal Röhn. »Tvoj oče je star in ne more se otresti predsodkov svojega časa in svojega rodu.«

»Starec vam bo že pokazal, kakšni so ti predsodki! Ali pa hočete mojo starost uporabiti za izgovor, da se vam ne bi bilo treba boriti?«

»Ne potrebujem izgovora, gospod polkovnik. Ne mislim se streljati z očetom ženske, ki mi je najdražja na svetu.«

Lobacha je dušilo: »Brezčasten, podel pes,« je kriknil in se pognal na odvetnika, Hilda se je vrgla pred Röhnja.

Odvetni jo je nežno odrinil stran in odločno pogledal nasilnemu starcu v oči. Polkovniku je spet omahnila palica. Opotekel se je, pograbil stolovo naslonilo in se oprl nanj.

»Strahopetec!« je zastokal, se obrnil k vratom in šepnil Hildi:

»Pojdi!«

Tedaj je dejal Röhn: »Gospod polkovnik, ne verjamem, da je Hilda zdaj toliko pri zavesti, da bi mogla zapustiti hišo.«

Starec je prisluhnil, se obrnil v sobo in dejal čisto tiho, kakor s poslednjimi močmi: »Človek — niti besede mi ne recite več — drugače se utegne zgoditi nesreča! Pojdi!«

Stopil je k Hildi.

»Oče,« je zajokala, »tako ne morem iti od njega. Poskusi vendar razumeti —«

»Pojdi!«

»Oče — ali ne vidiš, kako me ljubi? Ne morem živeti brez njega — sprijazniti se moraš s tem. Ti — —«

»Ali si izgubila poslednjo trohico sramu?«

ZADEVA TAMANOI

Resnično poročilo o najzanimivejšem kriminalnem primeru japonske policije

Tanka papirnata vrata so se s tihim šumom odprla. Gospod Totutu Gamanava je stopil v temno ulico. V mali, z lepimi slamatimi preprogami opremljeni sobi, kjer je bilo edino pohištvo velika, bela žimnica, je ostalo dekle samo.

Priklonila se je za gospodom Gamanavo. Njene krvavo pobarvane ustnice so se smehljale, toda samo one. Ves ostali obraz je zakrivala debela, rezko bela plast pudra, kakor krinka iz sadre.

Rahel vonj po kamelijevem vosku, ki je vel iz njenih las, je zašel na ulico. Potem so se vrata spet zaprla. Nad širokim hrbtom Pudžijame je visel mesec kakor velik, rumen lampjon. Gospod Gamanava se je globoko priklonil:

»Castivredni mesec...«
Njegove lesene sandale so hitro cokljale po kamenju — klap — klap — klap... Čulo se je, kakor bi bil hodil po ozkem rovu. Neznatne lesene hišice so bile tako blizu druga poleg druge, da je moral rejeni gospod marsikje tesneje stisniti svoje ogrinjalo, da se ni na levi ali na desni zadel ob steno.

Iz rdečih lin, ki so bile kakor okena na tadj, je ponekod padal soj svetlobe na cesto. Line so bile v višini oči. Skozi nie se je videlo v notranjost razsvetljene kočice. Zaradi tega so bile tako narejene, da so pač ljudje gledali skozi nje.

Gospod Gamanava ni bil radoveden; komaj da je pogledal kvišku, kadar so njegove oči zašle v ozke pramene svetlobe. Saj je tudi brez gledanja vedel, kaj bo za temi razsvetljenimi krogi:

Dekliške glave.
Same belo šminkane dekliške glave z rdečimi, smehljajočimi se ustnicami, ki zakličejo vsakemu potniku: »Goto... goto... trenutek...« — z visokimi pričeskami, razkošjem las, ki težijo bele obrase in z rahlim vonjem po vosku iz kamelij.

Vsi obrazi so enaki; nasmeh in bela plast pudra so njihove uniforme.

Toda marsikatero dekle se ne smehlja in ne kliče svojega vabljivega »goto... goto...« Zaspale so že. Spanec jim je izbrisal poklono krinko in pod plastjo pudra ni ničesar drugega kakor utrujenost in velika praznota.

In kakor ta ulica, takšne so vse v Tamanoju. Ozke, mračne, hiše se tišči hiše, vsaka ima eno ali dvojna vrata, za vsakimi vrati čaka dekle.

Tamanoi, Jošivara siromakov. Predmestje Tokia.

Tihe noge

Gospodu Gamanavi se muči. Klap — klap — klap — cokljajo njegove sandale po pločniku Nekdo ga čaka.

Čaka ga Hanako San, njegova častivredna žena. Misli, da je pri poslovnem pogovoru s Kinjurom, lesnim trgovcem s Sahalina — ali pa morda tega ne misli.

Gospod Kamanava je plašno podudhal rokav svojega kimona. Prijazna mala Oiran je tako prijetno dišala po rožitem olju. Morda Hanako San tega ne bo opazila. Ošter nos ima. In jezik, ki je gibčen kakor kuščar, in tako neutrujen kakor mlinsko kolo.

Če bo kaj zasluhila, se gospod Gamanava lahko pripravi na nemirno noč.

Gospod Gamanava je zaslekel. Kako lepo je bilo v dobrih starih časih, ko so žene že od mladih let rasele v ponižnost! In poslušnost do svojega gospodarja in zapovedovalca! Hanako San je bila dobra žena, toda kar mu je rodila sina, ki je časih zmanjkalo potrebne ubogljivosti. In temu so bile krive samo nove navade.

O, ne, ni bilo dobro vse tisto, kar so beli hudiči prinesli na Japonsko... Pred Gamanavo sta se splazili dve senci. Tiho, nevidno. Ostali sta v zavetju lesenih hišic, kakor duhovi noči, ki se boje luči. Razsvetljenim oknom sta se ognili!

Njune noge niso povzročale niti najrahlejšega šuma.

Gamanava je začutil, kako ga izpreletavajo po brbtu mravljinici. Ali so demoni, ki hodijo po zemlji in pijejo spečim kri?

Senci sta šli po poti, ki je bila tudi njegova Gamanava jima je sledil, stiskal se je med zidovi in poskušal zadušiti cokljanje svojih sandal.

Iz stranske ulice se se žubi nežni zvoki smesena. Neke Oiran je igrala svojemu gostu na japonski lutnji. Nekje so zahreščala vrata.

Drugače je bilo vse tiho.

noge. Imela sta evropske čevlje iz jadvrovine.

Čudno! Kimono in evropsko obučevalo!

Gospod Gamanava je pohitel, da bi se on prišel čimprej na glavno cesto.

Ta cesta je imela hiše samo na eni strani. Na drugi strani je mejila ob njo globoka, strmo padajoča kotlina. Visoka žična ograja je varovala redke ljudi, ki so ob tej uri hodili tod mimo, da niso padli v globino.

Mesec je gledal prijazno čez strehe hišic. Osvetljeval je eno stran ceste in se sinje lesketal na žični ograji. Tieta stran ceste, ki je bila obrnjena proti hišam, je ležala v globoki temi. Nekje sredi te teme sta morala hoditi oba moža z neslišnim čevlji.

Njun zasledovalec je šel oprezno za njima. Tudi on se je držal v temi.

Izenada — ni bil še doigo v temi — sta neznanca križala cesto in šla počasi v srebrni mesečini; dalje. Bila sta komaj deset metrov od gospoda Gamanave.

Zdaj sta obstala. Eden izmed njiju se je ozrl. Cesta je bila prazna. Samo okrogla obna so se lesketala.

Oba moža — zdaj sta bila pri žični ograji — sta nekaj časa med seboj šepetala. Potem je vrgel eden izmed njiju zavoj čez plot. Začul se je zamolkel udarec in lomljenje vej.

Gospod Gamanava je obstal kakor prikovan. Z izbuljenimi očmi je videl, kako sta oba moža skupaj zgrabila drugi zavoj — ta je bil večji in očitno precej težak — in ga z mogočnim zamahom prav tako zagnala čez visoko ograjo.

Spet se je začul iz kotline zamolkel, čuden glas. Potem je bilo vsega konec. Tema je požrla oba neznanca.

Gospod Gamanava se dolgo ni zganil. Drhtel je in moral je trdno stiskati željosti, da ne bi s sklepetanjem zob izdal zlovestnima neznanca svoja navzočnosti.

Gamanava San je bil strahopetec, toda bil je tudi radoveden.

Dolgo sta se borila strah in radovednost v njegovih prsih. Potem je pritisnil roko na svoje razbijajoče srce in pohitel čez cesto.

Pritisnil je obraz na žično ograjo in poskušal predreti temo v kotlini.

Gospod Gamanava se dolgo ni zganil. Drhtel je in moral je trdno stiskati željosti, da ne bi s sklepetanjem zob izdal zlovestnima neznanca svoja navzočnosti.

Gamanava San je bil strahopetec, toda bil je tudi radoveden.

Dolgo sta se borila strah in radovednost v njegovih prsih. Potem je pritisnil roko na svoje razbijajoče srce in pohitel čez cesto.

Pritisnil je obraz na žično ograjo in poskušal predreti temo v kotlini.

Gospod Gamanava se dolgo ni zganil. Drhtel je in moral je trdno stiskati željosti, da ne bi s sklepetanjem zob izdal zlovestnima neznanca svoja navzočnosti.

Gamanava San je bil strahopetec, toda bil je tudi radoveden.

Dolgo sta se borila strah in radovednost v njegovih prsih. Potem je pritisnil roko na svoje razbijajoče srce in pohitel čez cesto.

Pritisnil je obraz na žično ograjo in poskušal predreti temo v kotlini.

Ničesar ni videl, ničesar ni mogel spoznati.

Kaj mora biti v zavojih? Ali sta bila dva tatova, ki sta na zločinski način pridobljeno blago skripla v tej nedostopni kotlini, da bi ga pri priložnosti spet pobrala. Morda so skrite v teh zavojih neizmerne dragocenosti, bogastva, ki bi ubogega menjalca denarja za vse življenje rešila skrbi? Če bi le imel toliko poguma, da bi jih šel iskat...

Ze pri misli, da bi zlezal v temno, zevajočo praznoto, ki je napolnila njegovo razbičano domišljijo z vsemi strahotami zemlje in drugega sveta, se mu je ustavilo srce. Toda njegova lakomnost je bila hujska kakor njegov strah.

Začel je lesti čez ograjo. Kolena so mu klecala in njegove drbleče roke so se kakor v krču oklepale zank žične mreže. Gospod Gamanava ni bil več tako vitek kakor v mladosti in potreboval je neizmerne volje, da je svoje uporno telo dvignil poltretji meter nad zemljo. Razeu tega se njegova obleka ni bila primerna za plezalne vaje. Zica se je pod njegovo težo zabalala sem in tja in škripala.

Ko se mu je posrečilo priti na drugo stran, se je izmučen in brez volje spustil po rebri navzdol.

Nekaj minut je ležala cesta tiho in zapuščeno. Nič se ni zganilo v temni kotlini, ki je skrila vase Gamanavo Sana.

Potem je izdalo prasketanje vejic, Nadaljevanje na 12. strani.

Šivalni stroji
najnovejši letošnji modeli
v največji izbiri napredaj
po neverjetno nizkih cenah

NOVA TRGOVINA
TYRSEVA (DUNAJSKA) CESTA 36
nasproti Gospodarske zveze

Petek 5
Sobota 7
Nedelja 9

Srečni dan v našem primeru je petek, ki ima številko 5. To številko prištejemo številčni vsoti števila 2549 in dobimo:

$$20 + 5 = 25.$$

Kdor bo hotel vedeti, ali bo imel v življenju srečo ali ne, naj sešteje številki dobljenega števila. V našem primeru gre to takole:

$$2 + 5 = 7$$

in bo bral svojo usodo v naslednji razpredelnici pod številom VII.

Vaša usoda

I. — Rojeni ste pod srečno zvezdo. Vse kaže, da si boste pridobili premoženje. Vaša sreča je odvisna samo od vaše energije, ker vam bo usoda nudila vse možnosti, da obogatite.

II. — V vašem značaju je dosti nasprotij. Uspeh boste dosegli šele takrat, ko se boste pomirili. Seveda pa boste imeli s tem dosti težav, ker ste rojeni v konstelaciji, ki vam ni posebno naklonjena.

III. — Zaupajte v svojo srečo, a ničesar ne storite, da bi ji olajšali prihod. Sicer pa imate prav, ker se vsi vaši poskusi končajo bolj ali manj srečno. V usodnem trenutku, ko že mislite, da je vse izgubljeno, se vam pogosto vse preobrne na dobro. In rešeni ste. Vaše življenje gre po poti ljudi, ki jim je sreča naklonjena.

IV. — Vaša sreča je tako rekoč neodvisna od vas samih. Zato tudi nikoli ne boste mogli vplivati nanjo. Vaš optimizem je upravičen in razumljiv čeprav prihaja sreča k vam počasi. Nedvomno pa je, da bo vaša mladost ki je polna bojev, poplačana z mirno in srečno starostjo.

V. — Svetovaj vam moremo samo potrpežljivost zmerom potrpežljivost in zaupanje vase. Življenje je prihranilo mnogo lepega tudi za tiste, ki se jim zdi težko, žalostno in grenko.

VI. — Sami ste krivi svoje usode. Slučaj ne more popraviti vaših napak in grehov. Pomanjkanje uspeha, ki se vam zdi krivično, je treba pripisati vaši trmoglavosti. Nekoliko pokornosti vam ne bi škodovalo.

VII. — Usoda vas ne bo nikoli presenetila. Skromnost in občutljivost vam bosta opešali življenje. Sicer pa je že zdaj srečno ker se znate v njem vživeti in ker ga znate pravilno gledati.

VIII. — Ogenj in voda, nebo in zemlja, sonce in strela. Ti kontrasti morejo zbuditi same spore. Prav nič mirni niste. Morate se izpremeniti, da boste lahko izpremenili svoje življenje. Ne morete reči, da vam sreča ne bi bila naklonjena, kakor ni mogoče reči, da ste zapisani nesreči. Črta vašega življenja se bo obrnila, kakor boste znali obrniti svoj značaj.

IX. — Ne moremo vam prerokovati velikih uspehov. Premalo zaupanja vase imate. Črnogledi ste in to ni nikoli dobro. Poskusite bolj zaupati v življenje in vaša usoda se utegne zjasniti.

X. — Rojeni ste v zelo ugodni konstelaciji. To tudi zaslužite. Po svojem značaju ste verni, skromni, in radi se navdušite za lepe reči. Te črte vašega značaja lahko premagajo nenaklonjenost usode ki jo morate časih občutiti. Vaše življenje je v skladu z okolico, in vse kar se z vami dogaja, znate gledati s pravim razumevanjem. Vaša potrpežljivost je steber vaše sreče.

XI. — Vse kaže, da vas lahko prištejemo med tiste, ki bodo imeli srečo.

XII. — Sreča vam ni prav posebno naklonjena, če pa boste imeli dovolj moči in odpornosti, se vam bo posrečilo premagati težave življenja.

Dragi otroci!

Gotovo ni med vami nikogar, ki ne bi rad poslušal pravljic. Vaš očka in vaša mamica, vaš dedek in vaša babica so vam morali zmerom iznova pripovedovati tiste najlepše o »Snegulčici«, »Pepelčici« in »Rdeči kapici«, o čudežno lepih kraljičnih in pogumnih vitezhih, ki so premagali vse ovire, da so jih rešili...

»Družinski tednik« pozna želje svojih mladih, tudi tistih, ki še brati ne znajo. Zato jim danes prinaša novico, da začne

v prihodnji številki

priobčevati eno izmed najlepših pravljic velikega danskega pisatelja Hansa Kristijana Andersna.

Med vsemi pisatelji pravljic zavzema ime Hansa Kristijana Andersna prvo mesto. Njegove pravljice so prevedene v vse kulturne jezike. Njegove ime je znano vsakomur in vsak otrok, pa tudi odrasel človek, si ga je vtisnil v srce.

Skrbno smo izbrali cvet njegovega dela in vam ga bomo vsak teden predstavili kot pravcat risani film na našem belem časopisnem platnu, film poln življenja iz prelestnega pravljničnega sveta.

Če te pravljice že poznate, jih boste ob lepih slikah na novo doživljali — če vam pa slučajno še niso znane, se boste veselili, da boste imeli priložnost, slediti njihovemu dogajanju od tedna do tedna.

Priskrbeli smo si avtorizacijo za priobčevanje teh risanih pravljic, in prihodnji teden začnemo prvo izmed njih — najlepšo! — že objavljati.

Za krašanje zimskih večerov...

Ali imate srečo?

To je vprašanje, ki nanj skoraj nihče ne more odgovoriti. Malo je takih, ki bi mogli zanesljivo in s prepričanjem reči: »Imam jo!«

Kakor trdijo kabalisti, je vsakemu človeku že od rojstva določena usoda, in njim pripisujejo izrek: »Nihče se ne more ogniti svoji usodi.«

Kabalisti trdijo, da lahko vsakdo odkrije, ali ima srečo ali ne.

Obudimo za nekaj minut modrost kabalistov in vsak bratec bo lahko poskušal ugotoviti po njihovi teoriji, ali mu je sreča naklonjena ali ne.

Prvi račun

Tisočletna zgodovina kabalistov je združena v številu, ki baje daje ključ za rešitev vseh skrivnosti našega življenja.

To število je 142857.

Zanimivo je, da da to število, pomnoženo z dve, novo število, ki je sestavljeno iz istih števk, kakor je bilo prej. Zato je 285714.

Takole: 142857 x 2 = 285714

Napišmo si na papir svoje rojstno leto, mesec in dan, in prištejmo dobljene številke kabalističnemu številu 142857.

Recimo, da ste rojeni 9. oktobra 1912. To se pravi: devet dan desetega meseca. Napišali bomo najprej leto, potem mesec, potem dan, in tako dobili število 1912109.

Temu številu prištejemo kabalistično število: 1912109 + 142857 = 2054966

pa dobimo 2054966

Iz tega števila izberemo enake številke in ničle. V našem primeru odpadeta obe šestici in ničla. Tako dobimo: 2549.

S tem smo odkrili čisto novo število.

To število je izhodišče za nadaljnje iskanje.

Drugi račun

Odslej upoštevamo samo novo število. Najprej vzamemo njegovo drugo številko. V tem primeru številko 5. Ta številka pomeni dan, ki vlada nad našim življenjem po svojem vrstnem redu v tednu. Če dobimo številko 5, pomeni, da je naš srečni dan v tednu petek.

Ko smo ugotovili svoj srečni dan, seštejemo številke našega novega števila: 2 + 5 + 4 + 9 = 20.

Temu številu prištejemo še tisto, ki so ga kabalisti dočeli kot posebno število našega srečnega dneva.

Številka dneva

Ponedeljek 1
Torek 4
Sreda 2
Četrtek 8

Posebno pazite kaj bolnik pije!
Če vam je le mogoče, dajte mu za zdravje in užitek čim čišče najboljšo naravno mineralno vodo

ono z rdečimi srci

Če sami bolehate ali se ne počutite dobro, zahtevajte naš brezplačni prospekt v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča
SLATINA RADENCI

Zabrisane karavanske poti

Ali bo kamela kot prometno sredstvo izumrla?

Novi čas s svojo napredujočo tehniko spreminja celo puščave, tisočletja nespremenjene z neskončnimi sipinami, redkimi oazami in karavanskimi stezami, ki jih poznajo samo kamele. Železnica, parnik in pred vsem avto so si tudi v Arabiji osvojili promet, in si izbrali druge poti, kakor si jih je bila v stoletjih utrla kamela. Kamela na splošno ne velja za inteligentno žival; kadar jo oblože, krene po puščavi in pri tem izbira poti, ki se ji zde najprimernejše. Tako se zgodi, da so shojene poti včasih široke malodane po šest kilometrov in sestojijo iz cele kopicke globoko potepanih brazd, ki se kakor kače vijajo po puščavi. Major C. S. Jarvis, bivši sinajski guverner, pripoveduje v »Timesu« o nekaterih, včasih zelo prometnih, zdaj pa skoraj zapuščenih karavanskih poteh.

Menda je najbolj znana izmed njih, zdaj že skoraj popolnoma zapuščen »Stirinajstidnevna pot«; ta drži od Fašerja v Darfurju skozi Libijsko puščavo do južnega konca oaze Kharge in od ondod proti severu v dolino Nila. To je bila pot za trgovino s sužnji med Kairo in Sudanom in čeprav ne bi bilo sledi kamel, bi jo z lahkoto spoznali po množici okostij — človeških in kameljih — ki se kopičijo ob vsej poti, dolgi okrog 1600 kilometrov. Nerečni črnci, moški, ženske in otroci, so morali zvezani v dolgo verigo, peš prehoditi vso dolgo pot pod vročim sudanskim soncem; hrano so jim omejili na najmanjšo možno količino. Kdor ni mogel iti naprej ali je pa zbolel, so ga kratko in malo izločili iz verige in ga pustili, da je umrl ob poti. Danes uporabljajo to cesto samo nekateri skupine Arabcev, ki vsaki dve leti potujejo, da bi si iz Wadi Natruna, solne doline v Sudanu, prinesli novih zalog solitra. Poslednjič je služila ta pot večji skupini leta 1885, ko je po njej vdrla v oazo Kharge neka deriška tolpa in odpeljala s seboj mnogo prebivalcev za sužnje.

Druga velika karavanska pot je bila tista, ki je držala iz Wadai, vzhodno od Čadskega jezera, skozi oazo Kufro v Jalo in Benghasi, iz Jale v Sivo in od ondod v Aleksandrijo. Ta ima sicer na vesti manj sužnje, preskrbovala je pa Aleksandrijo z najvejnimi peresi, slovinno in zlatom za izvoz v Evropo. Ta trgovina je zdaj skoraj prenehala, ker je francoska vlada poskrbela zato, da jo je spejala skozi svoje ozemlje do atlantskih pristanišč. Drugi dve glavni poti od severa proti jugu Sahara sta držali od Čadskega jezera skozi Fessan v Tripolis in od Timbukija v Alžir. Obe sta v času železnice in avtomobilskega prometa popolnoma opuščeni.

Saharska pot, ki ni samo opuščena, temveč tudi popolnoma pozabljena, je tista, ki je držala od velike oaze Kufre do egiptске oaze Dakhle in od ondod v dolino Nila. Domnevajo, da je utegnila ob tej pozabljeni poti ležati zdaj zasuta oaza Libijske puščave. Imenovala se je Zarzura, kar se pravi po naše Vrabci ali v prenešenem pomenu. Kopicla majhnih ptičic; po imenu sklepajo, da je bila njega dni posebno rodovitna s sadnimi vrtovi in žitnimi polji. Mnogo ekspedicij je že z avtomobili in kamelami nameravalo poiskati to izgubljeno oazo, upajoč najti ljudi, ki so že tisočletja brez stika z ostalim svetom. A doslej niso ničesar našli in očitno leži oaza, če sploh obstaja, pod valovi neprestano gibajočega se puščavskega peska.

V Arabiji je najslavnejša puščavska cesta stara steza, ki je držala od juga

potokota do Medine in Ammana k velikima trgovskima mestoma Hebronu in Damasku. Ta pot, zdaj jo imenujejo »romarska pote«, je za trgovino s kadihom in zlatom že davno opuščena, vse odtlej, odkar so Portugalci odkrili pot okrog Kapa. Po njej pa še zmerom romajo muslimani na velika spokorniška romanja v Meko.

To so najbolj znane puščavske poti, so pa tudi krajše, očitno še starejše. Tako na primer egiptska iz Kaira v Palestino ali iz Damaska v Bagdad. Danes je kamela izgubila svoj pravadni pomen kot prometna žival, okoliščina, ki bo povzročila izumrtje plemena in je že danes iztrgala Beduinom glavni vir njihovega zaslužka. Če bi pa v srednjem Orientu prišlo do vojne, bi hitro spoznali, da mehanično pač še ne more popolnoma nadomestiti tovrne živali.

Kaj vse pride iz Amerike?

V Švici, kjer so že od nekaj cvetele različne sekte, je doslej manjkalo le še ene: sekte »božjega očeta«. Prišla je iz črnškega okraja Brooklyna in Bronxa v Newyorku, kjer kar mgolovi novih verskih odkritij in razodetij, ki z njimi razni preroki pogosto sklepajo dobre kupčije.

Kdo je »božji oče«? To je star črnc, ki ima v Newyorku že več let velik ugled in ki tu in tam v deželi ustanovi kakšen tako imenovan »pristanec«. To je neke vrste božji pristanec sredi zlobnega sveta, gnezdo tlačencev, zapostavljenih črncev, ki njih pobožnost kaj hitro podleže fantastičnemu močnemu značaju, včasih pa celo zaide v versko blaznost. Ta verska prenapetost, zlasti pri ženskah, je povzročila tega črnca v posebej božansko. Bolj zaradi prenapetosti njegovih pri-

padnic kakor pa zaradi njegovih izrekov, so ga njegovi verniki povzdignili v božjega namestnika.

Oblasti so imele z njim precej opravka, ker so v teh »božjih pristanih« že marsikaj skuhal, kar je zbudilo pozornost. »Božji oče« se je doslej po večini ognil teh nadlog, ker je versko sanjarjenje, malikovanje in zbiranje milodarov prepuščal mlajšim. Njega samega so opisali njegovi znanci kot dobrosrčnega, nekoliko omejenega, a dobrodušnega fantasta. Kakor vsi črnški pridigarji, tako tudi on z verskimi in moralnimi opominjimi popolnoma vpliva na srca svojih pripadnic. »Službe božje« so v teh »pristanih« podobne obredom v slabi zbirališčih. Črnc pridiga, prijazno in globoko, zavija črne oči in kaže svoje bele zobe, vneto maha z rokami, medtem ko pripadniki strmiijo v to razodetje in ulovečenje »božjega očeta« in pogosto začno strahovito kričati.

Ta sekta si je pa baje utrla pot tudi v srca nekaterih Švicarjev na vzhodu, ki jim ne zadostuje ulovečenje božje v Jezusu Kristusu, njegova beseda in njegov duh, temveč jim manjka še črnc iz Newyorka, da bi nevidno božanstvo gledali v črnem obrazu in bi postali srečni.

Nedvomno je Amerika poslala v Evropo versko zablodo, ki izvira iz najtemnejših in najbolj umazanih črnških okrajev v Newyorku, a ne spada v čiste švicarske vasice ob kristalnih jezerih in lepih dolinah.

Prožno ko kavčuk, trdo ko jeklo

Ne mislite, da gre za šalo, kajti to je čista resnica. Takšen uspeh lahko dosežete s pomočjo močnega pritiska, v čemer je Francoz James Basset pravi strokovnjak.

Iz kavčuka, ki ga je dal pod pritisek 6.000 atmosfer, je dobil ploščo, ki je bila tako trda ko jeklo in pod istim pritiskom je postalo jeklo tako prožno ko kavčuk.

Celo tekočine so se spremenile pod takšnim pritiskom. Če olje dajo pod tako močan pritisek, postane tako trdo, da lahko z njim prerežejo kos jekla.

Svetovna razstava v Rimu 1940. leta

Italijani so že pričeli pripravljati za svetovno razstavo v Rimu 1940. leta. Temelj za te priprave je položil Mussolini še predlanski, ko je prvič z lopato obrnil zemljo tam, kjer se bo razprostiralo veliko razstavišče. Razstava bo obsegala 400 ha zemlje in se bo razprostirala med Rimom in Ostio; že so pričeli graditi razstavne paviljone, ki pa ne bodo samo začasni, temveč bodo ostali tudi še potem, ko bo razstava že zaključena.

To je prva posebnost svetovne rimske razstave. Paviljoni bodo namreč zidani po najmodernejših arhitektonskih pravilih, med njimi bodo lepe svetle ulice, vrtovi in parki. Ko bo razstave konec, se bodo razstavni paviljoni spremenili v moderne stanovanjske hiše »novega Rima«. Na razstavišču bo zrasel nov, moderen in higieničen Rim, tako imenovano »Mussolinijevo mesto«.

Narčiti kažejo, da bodo Italijani zgradili res nekaj veličastnega: med posebno zanimivimi palačami bodo »Palača italijanske kulture«, »palača prometa« in »palača vode in luči«. V zadnji bo nešteto vodometov, osvetljenih s čudovito razsvetljavo.

Rimska svetovna razstava bo po površini največja od vseh dozdanih razstav. Dvakrat bo večja od slavne predlanske pariške razstave. Imela bo sedem vhodov, od teh dva glavna. Iz Rima građe prekrasne avtomobilske ceste do razstavišča, zgradili so že tudi nekaj aerodromov in prostor za parkiranje 30.000 avtomobilov. Do razstave bosta vodili dve električni podzemni železnici. Tako bo Rim prvo italijansko mesto s podzemno železnico. V okviru te velike razstave bo še vse polno manjših razstav, tako razstava šumarstva in poljedelstva, razstava italijanske Afrike in razstava, ki bo pokazala razvoj krščanstva od pravadnine do danes. Kajpak tudi zabavišča ne bo manjkalo, za zabavo bodo zgradili posebno mestce.

Nedaleč od razstavišča izkopavajo staro Ostijo in do razstave bodo dela končana. Tako si bo vsakdo lahko

ogledal, kakšna so bila tolikanj opisovana stara rimska mesta.

Strokovnjaki, ki delajo načrte za to ogromno razstavo, so mnenja, da si jo bo ogledalo kar največ ljudi z vseh krajev sveta. Računajo, da si bo vsak dan ogledalo razstavo okrog 100.000 gostov. Za vse te ljudi je treba pripraviti stanovanja, hotele, udobne sobe. Tudi to vprašanje so Italijani že dobro rešili. V bližini razstavišča bodo zgradili nekaj prekrasnih hotelov, pa tudi nekaj skromnejših prenočišč za razne ekskurzije. Pozneje, ko bo razstave konec, bodo postali ti hoteli moderne stanovanjske hiše, krasili bodo »Novi Rim« ob morski obali.

Francozi bodo zgradili največ in najhitrejšo ladjo

Graditelj dozdanje največje francoske potniške ladje »Normandiec« je dobil naročilo, da napravi načrt za gradnjo nove prekoceanske potniške ladje, kakršne po velikosti in po hitrosti še ni na svetu.

Ladja naj bi imela 100.000 ton in naj bi razvijala 36 vozlov na uro, to je skoraj 70 km na uro, kakršno hitrost ima najhitrejša bojna križarka. Francozi bodo zgradili to ladjo kot tehnično ladje »Queen Elisabeth«, ki jo građe na Angleškem.

Ladja bo nenavadno dolga, a ozka, s čimer se bo zmanjšal odpor vode in zvečala hitrost ladje. S to hitrostjo naj bi nova francoska ladja postavila nov rekord v hitrosti za potniški promet med Ameriko in Evropo.

Jed in energija

Ze Rimljani so dobro vedeli, da se poln želedec ne uči rad. Z raznimi poskusi je profesor dr. Donald A. Laird, ravnatelj psihološkega laboratorija na vseučilišču v Hamiltonu, potrdil pravilnost te izkušnje in odkril pri tem zelo zanimive podrobnosti. Preizkušal je pet mladih mož, ki so mesec dni kosili vsak dan v laboratoriju. Polovico meseca so dobivali kosila, kakršna dajejo v gostilnah in so razen tega lahko pojedli še toliko kruha, kolikor so ga hoteli. Vse dni v drugi polovici meseca pa so dobivali samo lahko prebavljivo hrano, n. pr. po pol banane, oveno kašo z mlekom, sir in sadno solato.

Uro po kosilu so morali delati kandidati razne preizkušnje. Profesor je hotel določiti razliko med delovno močjo po lahkem in težkem kosilu. Izsledki so bili časih naravnost presenetljivi. Tako so n. pr. pri učenju na pamet kandidati dosegli do 25% večje uspehe po lahkem kosilu kakor po težkem. Izsledki o hitrosti, s katero so opravljali svoje delo v obeh vrstah dni, pa niso bili tako ugodni. Računava na pamet je bilo po lahkem kosilu samo za 6% boljše kakor po težkem.

V splošnem se je videlo, da lahko kosilo pomaga dosti bolj pri natančnosti dela kakor pa pri njegovi hitrosti. Zanimiv je bil tudi poskus o povečevanju ali zmanjševanju pazljivosti preizkušenih oseb pri prisluškovanju slabotnih šumov. Večini se je zdelo, da trajen šum prihaja in izginja. V resnici pa je bil zmerom enako močan in je bila večja ali manjša samo pazljivost prisluškovalcev.

Po teh strogo nadzorovanih preizkusih je prišel profesor Laird do prepričanja, da jemišejo ravno obilna nedeljska kosila, ki so skoraj povsod v navadi, človeku energijo in moč. Profesor pravi, da potrjuje njegovo teorijo tudi število prometnih nesreč ob nedeljah in praznikih, ki je dosti večje kakor ob navadnih dneh.

Ko je bilo pismo še dogodek

Ob koncu leta pošta vselej zaznamuje velik porast pošiljk. Tudi ljudem, ki si sicer nikoli ne pišejo, se zdi potrebno, da si pišejo za novo leto. Breme nosi pošta in tudi dohodki od tega so njej v prid. Nekaj znamenj za posameznika niso preveliki izdatki. To pa ni bilo vselej tako. Trajalo je dolgo, dolgo, preden se je človek odločil zaradi visoke tarife, preden je napisal pismo, ki ni bilo trgovsko neobhodno potrebno. Za vlade 18. stoletja je bila pošta zgolj »denarna ustanova« in njene ga pomena za gospodarstvo in kulturo nikakor niso priznavali. Friderik Veliki je na primer v svoj proračun uvrstil kratko in malo neko določeno vsoto, namreč 1.300.000 tolarjev, kot vsoto, ki jo mora zaslužiti pošta. Če v prvem mesecu ni bil dosežen določen del vsote, je takoj zvišal poštnino, da bi kljub nazadovanju prometa dosegel določeno vsoto. Sadove takšnega ravnanja spoznamo po tem, da je bilo ob smrti starega Frica v vsem Berlinu komaj sedem pismo, bil je komaj eden na 21.400 ljudi. Kljub temu je bilo pa še vseeno bolje kakor v 17. stoletju, ko so si lastne »pismo-nose« lahko privoščili samo knezi in visoki gospodje.

Goethe obravnava v svojem delu »Pesnitev in resnica« naraščajočo

strast za pisanje, ki je nastala prav v njegovi mladosti in kot vzrok za ta napredek pisemske kulture navaja »veliko hitrost pošte, zanesljivost pečata, zmerno poštnino«. To pojmovanje je pa več ko skromno. Mnogoštevilni sodobniki so tožili zaradi počasnosti pošte in visokih poštnin in mnogi so se celo ogibali pošte in so rajši čakali na kakšno priložnost, na trgovce in mesarje, ki so potovali po deželi. Posebno slabo je bilo po tridesetletni vojni, ko so bili moški tako redki, da so pošto oskrbovale »pismo-nose«, ki so morale biti pa iz previdnosti — grde.

Odposlati pismo je bila pa notri do 19. stoletja še res natančna zadeva. Pisemskih ovojev se ni bilo, stroji za izdelovanje so izmašili šele leta 1851. V šoli so se učili iz kosa papirja napraviti ovoje. To je bilo pa težavno delo, ki so se ga posluževali le pri važnih pismih. Navadno so puščali četrto stran pisma prazno, ki je potlej služila za ovoje. Za zapečatenje pisma so uporabljali pečatni vosek in pečat. Nato so pismo odnesli na pošto, kajti enotne poštnine in znamenja za nalepljenje so uvedli šele v sredi 19. stoletja. Znesek za poštnino je bilo treba položiti v gotovini. Za poravnavo poš-

nine so bile zelo različne vsote, ki so se stopnjevale po oddaljenosti v miljah. Pisma za določene kraje so pa sprejemali le ob določenih dnevih. Treba je bilo čakati »poštnega dneva«. Zato je »poštni dan« igral važno vlogo v pismih klasične dobe nemškega pesništva. »Nikar ne imejte koledarja za poštno dneve«, je pisala Eva Königova svojemu zaročencu Gotholdu Ephraimu Lessingu, »kajti potlej prihajajo vsa vaša pisma prepočasni...«

Tako je bilo pisanje pisma res dogodek, ki se je bilo treba zanj natančno pripraviti in ki ga je bilo treba opraviti v določenem času. Še večji dogodek je bil pa sprejem kakšnega pisma. V neki knjigi spominov na življenje v nekem nemškem mestu v začetku 19. stoletja je napisano tole:

»V trgovskih krogih je bilo izmenjevanje pisem že precej razvito. V splošnem je bil pa pisemski promet slabo razvit. Kot dokaz nam lahko služi tole: Zvečer so ljudje sedeli v domačem krogu okrog ločenke, ko se je na stenu prikazal rdeččrtač utrinek, podoben rdečemu pečatu. Tiste, ki je bilo to znamenje obrnjeno k njemu, so v šali prorokovali: »Dobil beš pismo!« To je bil takrat še dogodek.«

Novela »Družinskega tednika«

Elizabetha in njeni očetje

Napisal Friedrich Freksa

Komny, Heini, Fred, Berti in Maks so bili mladi ljudje pri pištih ena in dvajsetih letih. Vsakdo izmed njih je imel drugačen poklic, eno je pa družilo vse: veselje do letalstva. Njihov učitelj je bil štiri in tridesetletni letalski inženir Georg Dankwarth. V njegovi hišici ob letališču so sprejemali vase učence, ko so že tri leta imeli navado, da so svoje počitnice posvetili letalstvu.

Dankwarth se je s svojo ženo iste starosti poročil že z dvajsetimi leti. Imela sta trinajstletno ljubko, majhno, plavalasno hčerko Lizabetko; njo je teh pet prijateljev letalstva silno razvajalo. Za vsakega izmed njih so bile počitnice v naravi, na svežem zraku ali na vrtu male hišice najprejnejše čase njegove mladosti. Igrali so se z otrokom in so spoštovali njegovo mater, lepo, mirno gospo, ki je vsak njen gib izražal mir in srečo.

A neko leto sta sledila drug za drugim dva črna dneva. Petorica je zvedela v pismu Georga Dankwartha, da je lepa žena preminula za gripo. Takoj so pohiteli k svojemu prijatelju in uči-

telju, da bi mu pomagali pokojnici izkazati poslednjo čast. A ko so prišli tja, je usoda drugič posegla vmes: Georg je hotel preizkusiti novo letalo, kajti dejal je, kakor so zvedeli od njegovega mojstra: »Samo delo in uspeh bosta pripomogla, da bom prebolel ta udarec!« In tam zgoraj v višini je zadnjih štiri in dvajset ur opravilo svoje. Pri spuščanju letala je zadel ob drevesa, padel je. Letalo se je le malo poškodovalo. Nihče ni mogel razumeti, kako je posegla vmes smrt.

Pet prijateljev je prestopilo ljubljeno hišo in na vrtu so našli razdvojenega otroka. Ko je deklica zagledala dobre, velike prijatelje, je začela presunljivo jokati. Vsak jo je vzel v naročje in jo tolažil in kmalu so se med seboj dogovorili. Ker premoženje Georga Dankwartha ni bilo veliko, je vsak izmed petorice izjavil, da je pripravljen nekaj prispevati za vzgojo male deklice, da jo bodo dali čimprej v kakšen dober zavod. Vsakega pol leta so se prijatelji sestali in skupaj poslušali poročila zavodovne predstojnice o otroku. Dobivali so tudi pisma svoje male pohčerenke in slike, ki so jim

pokazale, da deklica pridno raste in da je podedovala po materi lepoto.

Pri nekem sestanku o Božiču so si bili brez besed kmalu na jasnem, da vsakdo izmed njih upa, da bo nekot to dete pridobil samo zase. Pri punču so se jim jeziki razvezali. Priznanje je bilo tukaj — nihče ni vedel prav, kako — in zdaj so drug drugega začudeno gledali.

Maks je dejal: »Če je pa to tako, potlej moramo nekaj storiti, da bomo v resnici ostali prijatelji in ne bo nihče druge prehitel. Dali si bomo besedo, da ne bomo naše male Lizabetke nič več obiskovali posemame. Ko bo stara osemnajst let in se bo osvobodila šole, jo bomo skupaj povabili in potlej naj sama odloči, koga izmed nas hoče!«

In ker je bil vsak izmed njih prepričan, da ga ima Lizabetka od vseh petih najrajši, je bil dogovor sklenjen. Minula so tri leta. Vsakdo je delal kolikor je mogel, da bi imela mala Lizabetka čim lepši dom. In naposled je prišel dan, ko so v mali sobici stare gostilne sedeli možje in pričakovali Lizabetko.

Vrata so se odprla in pred njimi je stala visokorasta, vitka, plavalasa deklica z globokimi sivimi očmi. Njeni lasje so bili kakor zlato pokrivalo. Vsakemu izmed petih je srce močnejše utripalo. Ona je pa neskrbno stekla k njim in jim zaklicala: »Dobro večer, vam spet ljubi očetje! Kakaj je lupo, da vas spet vidim! Zakaj me ni nihče obiskal?«

Petorica jo je gledala. Maks, vodja, je prosil Lizabetko, naj sede. Prinesli so jedi, našli vina. Lizabetka je morala sama govoriti. Eno njenih prvih vprašanj je bilo:

»Zakaj prav za prav niste prišli na postajo pome?«

»Ah,« je rekel Maks, »na postaji je tako neprijetno!«

»Da,« je odgovorila Lizabetka, »če človek pride tako sam!«

A že je vprašala, če se letijo skupaj. Dobil je odgovor: nimajo toliko časa in počitnice enega se ne ujemajo s počitnicami drugega.

»Ah,« je vzdihnilo deklice, »mislila sem, da nikakor ne morete drugače, da morate biti vsako leto skupaj!« Vsak je opazil Lizabetkino razočaranje. Pospravili so mizo. Odsli so v drugo sobo. Drug za drugim so stopili k Maksu in mu zašepetali na uho:

»Zdaj ji moraš povedati, kako je z nami!«

Lizabetka je veselo vzdiknila: »Moji ljubi očetje, zdaj moram vsakega poljubiti! Tako lepega dne še nisem doživela, kar sem bila v zavodu!« In na lepem je vsakega priročno objela in poljubila. Petorica mož je zdaj skoraj obupana gledala drug drugega. Nihče ni imel prednosti. Maks se je odkašljaj.

Tedaj je Lizabetka vzdiknila: »Zdaj vam moram nekaj priznati! Pred osmimi dnevi sem se zaročila! Kajpak je tudi letalec, v vojski! Ali ga hočete videti?« Odprla je svojo torbico in potegnila iz nje sliko le-

pega, mladega letalskega častnika.

Najprej jo je dala Maksu. Ta se je ugriznil v ustnice in dejal:

»Hvala Bogu, da je vsaj letalec!«

Drugi štirje so stopili k Maksu in so mu gledali čez rame. Vsi so bili razočarani in vendar nekako olajšani. Vsak je grenko pogoltnil in napravil rizen obraz. V sobi je bilo na moč tiho.

Lizabetka je stopila nazaj. Debele je pogledala vseh pet po vrsti, kajti vsi so še zmerom strmeli v sliko in delali obupane obraze.

»Ljubi očetje,« je vzdiknila, »ahi niste zadovoljni. Saj je tako dober mladenič! Sami ga morate poznati!«

Pet očetov se je spogledalo. Zagledali so lepo deklico, ki jim je bila popolnoma tuja. Kajti ni bila več mala Lizabetka, temveč zrela, hrepeneča ženska.

»Mislim, da je najboljšo, kar se je moglo zgoditi!«

»Da,« so pritrdili drugi, »najboljše je jek!«

»In zdaj bomo pili šampanjec,« je zaklical Maks, »in se bomo pri tem spominjali tvoje ljube mame in tvoje draga očka!«

»Tako ste dobri, očetje!« In spet je vsakega po vrsti objela in poljubila.

Petorica se je spet spogledala. Bilo je, ko da bi se rešili velike nevarnosti, nevarnosti, da bi zaradi te lepe deklice postali med seboj sovražniki! In še enkrat so pritrdili:

»Da, tako je najboljšo!«

7. nadaljevanje

Komaj je Harry slišal prve besede v slušalu, že se mu je obraz čisto spremenil. Nekakšno presenečenje je izdajal, oči so se mu pa divje zasvetile.

»Izgubil?... Kdaj?... Okoli enajstih?...« je hlastno vprašal. »V zelenem Fordu?... Ali veste zanesljivo?... Ne, kar pomirite se... Da... Upam... Do evidenja...«

Reffold je planil iz pisarne in hotel odhiti mimo začudene Mrs. Jane iz hiše, pa se je iznenada premislil.

Prosil je Mrs. Benettovo, naj mu pripravi kosilo, in ko je v veliki obednici, ki je bila danes precej polna, mirno in z velikim tekom kosil, je poskušal spraviti v pravo zvezo, kar je pravkar zvedel, in to, kar je sam opazil.

Nedvomno so se sovražniki polastili dr. Shipleya, in ne samo temnozeleni Ford, ampak še marsikaj drugega ga je podprlo v prepričanju, da mora biti ugrabljeni zdravnik v listem avtu, ki ga je videl komaj pred dobre četrt ure.

Harry je preračunal čas: okoli desetih je bil poklical londonsko številko, in četrte ure nato so morala od onod že iziti neka navodila. Okoli enajstih se je potem pripeljal zeleni avto po dr. Shipleya in četrte ure pred eno, torej ob času, ki je potreben, da se pride z dobrim vozilom iz Londona v Newchurch, je zagledal avto v tihih stranski ulici.

Casovno se je torej zadeva ujemala skoraj na minuto, in tudi vzročno je našel Reffold razumljivo zvezo: Shipleya so poklicali v »Kostanjevo hišo« — Harry je vedel, kdo tiči za tem — ni pa smel priti tja, da ne bi bil mogel za usodnim koncem Milnerja in Stona odkriti zločina in dati povoda za natančno preiskavo.

Reffold se je spomnil tudi večerjnjega dne, ko je Thompson poklical zdravnika številk, in si je zdaj lahko razložil, kako so se odigrali vsi dopoldanski dogodki. Pogovoru z Webstrom je moral nekdo priskočiti, in ta človek je takoj poslal avto, da je ugrabil Shipleya policiji pred nosom.

V toliko je bilo Harryju vse jasno. Z nečim si je pa razbijal glavo: Kdo je temni obraz, ki ga je zagledal, ko je avto zdrvel mimo njega, in ká se mu je zdel znan? Ni se ga mogel spomniti.

Po kosilu je šel Reffold v svojo sobo in zapisal nekaj vrstic. Pismo je dal v ovitek in ga spravil v žep. Potem je razgrnil na mizi velik zemljevid okolice, sedel dolgo nad njim in si napravil nekaj beležk.

Ob treh je šel od doma, si najel na postaji avto in ukazal soferju, naj vozi mimo »Kostanjeve hiše«, potem pa po cesti proti Bedfordu.

Ko je avto hitel mimo ograje, je Harry zagnal pismo, ki ga je imel v žepu, neopazno na vrt. Ob obeh straneh ceste, ki je držala proti Bedfordu, so se širili vrtovi, ki so oekrbovali londonski trg, potem pa njive, pašniki in gozdi.

Reffold se je neprestano oziral na levo in desno, toda opazil ni niti ene hiše, ki bi zbudila njegovo pozornost.

Naposled je sklenil, da vpraša za nasvet soferja, ki mora okolico nedvomno dobro poznati.

Na zemljevidu je opazil dve poslopji, ki sta stali precej daleč od ceste in sta se mu zdeli vredni, da se zanju zanima. Sofer je obe poslopji poznal. Prvo, kakšnih deset minut od ceste, je bilo nekoč opokarna, drugo je bilo pa najmanj tri milje daleč in je v njem nekoč stanoval neki gozdar. Zdaj že dolga leta nihče ni tam stalno prebival. Samo včasih so se za kakšno noč vselili delavci, ki so pomagali pri žetvi.

Harry je opetkarno pregledal, in reči si je moral, da bi le težko služila za skrivališče. Vendar se je nekaj časa pomudil pri njej in si dobro ogledal vso okolico.

Cesta se je začela počasi dvigati in se je potem izgubila v gozdu, ki je segal, kakor se je na zemljevidu dobro videlo, do prvih hiš Jekensfielda.

Reffold si je prižgal pipo, nato je pa vzel soferju, naj odpelje dalje. Vozila nista niti četrte ure, ko sta prišla do gozda.

Po soferjevih besedah je morala biti stara gozdarska kočja kakšnega pol kilometra vstran, na jasi ob levi strani ceste. Reffold je zato ukazal voz ustaviti in je sklenil peš iti do kočje.

Stopil je med drevje in hodil med njim po ozki cesti, dokler ni prišel do goličave, zarasle s praprotno in robidjem. Pod drevjem na skrajnem koncu goličave je zagledal od vetra in vremena precej zdelano kočjo. Njena streha, porasla z mahom, je visela nevarno po strani. Po poslopju in njegovi okolici bi moral vsakdo soditi, da sta zapuščená, in Harry se je že izpraševal, ali je pri takšnih okoliščinah vredno vse natančneje preiskati. Potem je slučajno pogledal na kolovoz in odkril nekaj, kar ga je takoj zresnilo.

Cesta je bila tu zaradi vlage mehkejša kakor pred gozdom, in iznenada je opazil na njej različne sledove avtomobilske gume, ki si jo je bil dopoldne podzavestno tako dobro zapomnil. Avto je bil tu obstal in od ceste so držale velike stopinje čez goličavo do kočje.

PREPROGA GROZE

DETEKTIVSKI ROMAN
Napisal Louis Welnert-Wilton

Šel je do sredine jase, potem se je pa obrnil in prav natanko preiskal kraj, kjer je avto obstal. Po nekaj trenutkih je vedel, da sta prišla sém dva človeka, da je pa samo eden odšel. Sledovi, ki so kazali proti kočji, so bili globoki in neenakomerni, kakor bi bila morala moža, ki sta jih pustila, prenašati nekaj težkega.

»Koliko časa boste potrebovali do Londona?« je vprašal Reffold soferja, ko se je vrnil k avtomobilu.

Mož je nekaj časa računál.

»Malo manj kakor tri ure, če bom pognal,« je menil.

»In koliko bo stalo?«

Sofer je od strani pogledal svojega gosta, potem je pa hitro preračunal.

»Tri funte, sir.«

Harry Reffold je prikimal in skočil v avto.

»Dobro, in za vsake četrt, ki jo prihranite, dobite funt več.«

Nekaj trenutkov nato je že drvel stari taksí po cesti proti Londonu, kakor bi bil hotel doseči hitrostni rekord.

10

Luči v ogromni sobi, naspol knjižnici naspol delovni sobi, so bile tako zastrite, da sta se moža, ki sta sedela v globokih naslanjačih ob kaminu, le slabo videla.

»Tak tako!« je menil po dolgem odmoru sivolasi gospod. Imel je košate brke in zdrav, odločen obraz. Okoli trdih ust mu je ležal zadovoljen nasmeh in njegova lepo negovana roka je neprestano brskala po usnjenih vrečkah, ležečih pred njim na mizi. Stvarce, ki so bile v njih, je sukál med prsti kakor otroci kamenčke.

In vselej kadar je padel soj ognju na njegovo dlan, se je nekaj zaiskrilo.

»Res imenito,« je nadaljeval s pridruženim glasom, ne da bi bil odvrnil pogled od iskrega se dežja. »Človek bi cele ure sedel tako in se veselil te krasote.«

Zdajci je pa z naglo kretnjo izpustil kamne v vrečice.

»Smotka mi je ugasmila, Harold, in vaš kozarec je prazen; od presenečenja, ki ste mi ga pripravili, sem kar pozabil, da ste mizo gost.«

Ponudil je čez mizo človeku, ki je sedel v drugem naslanjaču, roko, in ta mu jo je krepko stisnil.

»To naj vas ne boli preveč, sir Wilford. Saj si sam postržem, če kdo name pozabi.«

Vzravnal se je in se nasmešnil.

»Toda, saj sem vam povedal, da imam danes še nekaj dela, in pri takem delu mora imeti človek trezno glavo.«

Obraz sira Wilforda se je zresnil.

»Ne vem, ali je prav, da sem vam to dovolil,« je zamisljeno rekel. »Zdi se mi, da podcenjujete nevarnost, in nikoli si ne bi mogel odpuštili, če bi se vam kaj primerilo. Opravili ste naravnost mojstrsko delo, ko so vsi drugi ljudje odpovedali, in dosti hvale sem vam dolžan. Ta uspeh bi vam moral biti dovolj. Ostalo je le še nepomembno delo, ki bi ga lahko prepustili mojim uradnikom.«

Mladi mož je pa odločno odkimal.

»Motite se, sir Wilford. Ravno narobe je res. To, kar se je doslej zgodilo, je bila postranska reč in otročarija. Šele to, kar nas čaka, bo poglavitno. Vsaj zame. Vi ste dobili svoje dragulje, jaz pa se nisem odkril tega,

kar iščem. Če bom pa vse odkril, bo najbrž tudi za vas več vredno, kakor vse dragotine, ki sem vam jih prinesel. Takrat šele me boste lahko pohvalili.«

Sir Wilford se je naglo ozrl in pogledal mladega moža.

»Ne razumem vas, Harold...«

Okoli ustnice Harolda Russeella je spet zaigral prikupen nasmeh.

»Saj me tudi ne morete prav razumeti, sir Wilford, ker doslej nisem bil prav preveč odkrit in zgovoren. Ko sem prišel pred nekaj meseci k vam in vas prosil, da bi mi v nekem oziru pustili proste roke in me vzeli pod svoje okrilje, sem vam rekel, da bi rad poiskal samo dragocenosti vojvodke Trowbridgeve in gospe Fairfaxove. Vedel sem, da boste pri tej zadevi, ki je dvignila toliko prahu, zelo popustljivi, in da boste zato mojo pomoč, naj bo še tako dvomljiva, radi sprejeli. Če bi bil takrat govoril o zadevi, ki mi je ležala na srcu, bi se ji bila najbrž smejala in me z bolj ali manj vljudnimi besedami postavili pred vrata.«

Siru Wilfordu se je pokazalo na obrazu nekaj kakor nestrpnost, in Harold je zato pohitel, da bi njegovo slabo voljo pregnal.

»Ali se spominjate smrti stotnika Colburna-Carringtona? Moral bi biti iti v Indijo, pa so ga 29. marca, torej pred šestimi meseci dobili, v pisarni mrtvega.«

Sir Wilford je malo pomislil, potem je pa prikimal.

V 24 URAH

barva, plistra in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in pub

tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

»Vem. Zelo žalostna zadeva. Colburn je bil še precej mlad in ga je čakala sijajna bodočnost. Toda po vsem, kar vem, ga je doletela docela naravna smrt,« je nekoliko hladneje dodal.

Harry ga je pomenljivo pogledal.

»Sir Wilford, če ima človek šest in trideset let in je zdrav ko riba, kakor je bil moj bratranec, ne gre v pisarno, da bi za pisalno mizo na naraven način nenadno smrti umrl. V to naravno smrt vžiče vsem zagotovilom zdravnikov nikoli nisem verjel, ampak sem vedel že od prvega trenutka, da se je zgodilo nekaj nenavadnega. Z Atleejem sem zajtrkoval dobro uro pred njegovo smrtjo, in pri tem mi je v veliki razburjenosti namignil, da je pravkar dobil v roke dokumente, ki bodo nekaj pomembnih osebnosti v vojski in upravi, pa tudi drugih ljudi, zelo hudo kompromitirali. Te listine so bile v debelem sinjem ovitku, naslovljenem na Carringtona, in slučajno sem na ovitku zagledal prav opazen barvasti madež. Tega ovitka pa nisem našel ne pri Colburnu ne v njegovi pisalni mizi. Ko sem to ugotovil, nisem prav nič več dvomil, da morata biti Atleejeva smrt in izguba nevarnih listin v prav teeni zvezi.«

Harold je malo pomolčal in zastrmel v peč.

»Colburn ni bil samo moj bratranec, ampak tudi moj prijatelj. Čeprav je bil nekaj let starejši od mene, naju je vezalo zelo pristrčno prijateljstvo vse od njegovih dijaških let v Cambridgeu pa do njegove smrti. To prijateljstvo mi je naložilo dolžnost, da razsvetlim temo, ki je obdala njegovo nenadno smrt, in da najdem krivce, če še žive. Saj veste, sir Wilford, Harold se je hudomušno nasmešnil, da veljam pri svojih za ničvrednega člana človeške družbe, ker se zanimam za same pustolovščine. Med mojim predniki je moral biti kakšen morskí razbojnik, ki mi je pustil svojo kri. Uganka Colburnove smrti me je torej postavila pred nalogo, ki mi je bila všeč, in že davno, preden sem prišel k vam, sem se lotil dela. Toda vse je kazalo, da se mi nič ne bo posrečilo, dokler mi ni dal rop dragotin pri gospe Fairfaxovi nekaj migljajev.«

Sir Wilford je z velikim zanimanjem sledil mirnim, jasnim izjavam mladega moža.

»K meni bi bili morali priti v službo, Harold. Če vas ta stvar tako zanima,« mu je segel v besedo. »Že nedavno sem vam to predlagal, čeprav takrat še nisem vedel, da kaže ne-navadne sposobnosti za naše delo. Po vsem, kar ste mi vi zdaj povedali, se mi zdi zadeva verjetna. Vem, da niste sanjali. Torej, kaj ste našli?«

Mladi mož je pobesnel s prsti po mizi in se nasmešnil.

»Košček sinjega papirja,« je mirno dejal, »ki so ga vaši ljudje našli po vltomu pri Mrs. Fairfaxovi, pa niso vedeli z njim kaj početi. Mene je spravil ta papir na dolgo iskano sled, ker je bil kos tistega ovitka, ki sem ga videl pri Atleeju. Na njem je bil še del naslova in barvni madež, ki sem si ga takrat zapomnil.«

Osvetela glava se je sklonila naprej in dvojne ostrih oči se je vprašujoče uprl v Russellá.

»To naj torej pomeni?«

»...da so imeli tisti, ki so ukradli dragocenosti Mrs. Fairfaxove, tudi nekakšno zvezo z nenadno smrtjo mojega bratrance, sir...« je Harold dopolnil Wilfordove besede. »Zalo sem se oprjel te sledi in — priznati mi boste morali — s precej lepim uspehom. Seveda mi je pri tem precej pomagal slučaj, toda tudi brez njega bi bil svoje delo opravil, čeprav morda nekoliko pozneje in na drugačen način.«

Sir Wilford je oživel.

»In kaj ste že odkrili v oni drugi zadevi?« je hlastno vprašal mladega moža.

»Samo toliko, da sem z zanesljivostjo na pravi sledi,« je odvrnil Harold in njegov obraz je izdajal, da s tem še ni posebno zadovoljen. »Sicer pa imam še dovolj časa, in upam, da mi bodo večerjnjí dogodki v »Kostanjevi hiši« pomagali dalje, čeprav ta trenutek še ne razločim prav dobro vseh zvez. Pri tej zgodbi je marsikaj, kar bi mi lahko štrno zmešalo, toda prepričan sem, da so samo majhne okoliščine, ki jim bom že še prišel na sled.«

Sivolasi gospod je zagnal ogorek smotke v kamin in z mladoestno prožnostjo plaval kvišku.

»Bodite pametni, Harold,« je menil in začel hoditi z dolgimi koraki po sobi, »pustite me, da še jaz zagrabil. Kadar bomo imeli pičke v rokah, jih bomo že prisilili, da bodo izpregovorili.« Okoli trdih ust se je pokazal čuden nasmeh. »Imam nekaj ljudi, ki se na to razumejo...«

Mladi mož je odmahnil z roko.

»Zdaj je še prezgodaj, sir. Če bi zdaj zagrabil, bi bilo prav tako, kakor če bi hoteli starega lisjaka za ušesa privleči iz njegove luknje. Kakšen uhel bi vam morda ostal v rokah, lisjak bi se vam pa izmaknil. Ljudje, ki bi vam jih lahko danes izročil, so samo podrejeno orodje, in celo vaši specialisti bi mogli komaj kaj pomembnega iz njih izviti, ker sami ne vedo ničesar ali pa vsej ne dosti. Glave moramo dobiti, sir Wilford, če hočete, da bo zadeva prav urejena, in teh doslej še ne poznam. Toda nekega dne, in to bo prav kmalu, vam jih bom lahko imenoval, kakor sem vam danes prinesel dragulje. Potem bodo vaši ljudje lahko opravili tisto, kar bo še ostalo.«

Harold Russell je stal razkoračen, ves nasmejan pred sivolasim gospodom, ki mu je molil roko.

»Naj bo pa po vaši volji. Toda ne pozabite signala,« se je potem na lepem spomnil. »Vsaj malo me morate pomiriti...«

Mladi mož je stisnil ponudeno desnico.

»En dolg in trije kratki žvižgi,« je dejal, »da, hvala vam, sir Wilford.« Stresel je levo roko in iznenada je držal med prsti majhno piščalko.

»Kakor vidite, sem zmerom pripravljen...«

Sir Wilford se je suho nasmešnil.

»Vražji fant ste, Harold.« Harold Russell je bil že pri vratih, ko ga je sivolasi gospod še enkrat poklical.

»In kaj je z dvanaštimi tisočaki, ki ste mi jih izročili? Ali so tudi del plena?«

Harold je nekaj časa premišljal.

»Ne,« je dejal potem, »zasebna last so. Samo iz previdnosti sem jih vzel s seboj, in mislim, da sem prav storil. Prosim vas pa, da začasno ta znesek spravite.«

Ko je mladi mož hitel po širokih stopnicah velikega poslopja, je sivolasi gospod pograbil telefon, ki je stal na ogromni, z debelimi šopi aktov pokriti pisalni mizi.

»Polkovnik Jeffries?... Obnovite takoj ukaz vsem policistom zastran signala: en dolg in trije kratki žvižgi. Ta signal je nad vse važen, in vaši ljudje jo imajo ucvrti, kakor bi jim šlo za življenje, kadar ga zaslišijo. Če bodo prišli o pravem času, bom znal to upoštevati, če pridejo pa prepozno — glas sira Wilforda je zvenel kratko, trdo in odsekano — »bom poslal krivca k vragu. Osebnost ste mi odgovorni, polkovnik Jeffries, da vsi policisti to zvedo... Hvala...«

Harold Russell še ni hodil pet minut, ko so že vsi policisti v Londonu vedeli, da en dolg in trije kratki žvižgi zanje vražje dosti pomenijo.

Za sončnim jesenskim dnevom je prišel vlažen, vetroven večer. Iz goste, rumenkaste megle, pokrivajoče londonske ceste, je začelo po malem deževati.

V majhni stranski ulici Northumberlandske ceste je stal že dobro uro velik avto z zastrtimi žarometi. Možak za krmilom je bil prav tako črn kakor tema, ki ga je obdajala.

Nekaj minut po deveti uri je švignila iz teme k avtomobilu velika, zagrznjena senca.

»Naprej, Bob!«

Tiho je zabrel motor, mogočni žarometi so se zasvetili in avto je odhrvel z besno naglico po londonskih cestah proti jugozahodu.

11

Sam Dickson, ki so mu bili prijatelji nadeli ime »opica«, je moral popiti polno steklenico navadnega, a močnega whiskeyja, da je prišel spet v staro ravnotežje, ki ga je bil izgubil zaradi nevshečne pustolovščine pretekle noči.

Kar je dobil udarec na ploščati nos, mu je šumelo po glavi kakor v panju, in v sinje zeleni buški med očmi je včasih začutil boleč sunek, da ga je zaskominalo po hrbtu.

Razbijal je z debelo, mogočno šapo po mizi in njegove zabrtne oči med zateklimi vekami so iskale nevidnega človeka, ki bi nad njim stresle svojo neizmerno togoto.

Toda Mr Thompsona, ki je sedel njemu nasproti, se ni smel lotiti, ker je bil njegov predstojnik in ker se je bal njegove moči, vžič svojí mogočni roki. Sam si je sicer domišljal, da je spreten, nevaren zločinec, toda podzavestno občuje mu je vendar pravilo, da mora biti Mr. Thompson eden tistih velikih, ki so proti njim tudi najhujši zločinci samo otroci. Zato mu je doslej sledil in ga ubogal kakor boječ pes, in samo v pretekli noči, ko jo je tako izkupil, se je hotel upreti. Tedaj ga je pa Thompson tako čudno pogledal, da je začutil mravljinca na hrbtu, in krepke kletvice so se mu zadržale v nerazumljivem rečanju.

Dalje prihodnjuje.

VSAK TEDEN DRUGA

Z DRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev zelišč, odnosno »Hersan čaja«, mešanice posebnih zdravilnih zelišč po predpisu doktorja R. W. Pearsona, šefa zdravnika v Bengaliji (Angl. Indija).

Po dolgoletnih izkustvih je določena vrednost »Hersan čaja«, in sicer z nedvomnim uspehom pri boleznih: pri poapnenju arterij, pri boleznih krvnega obtoka, ženskih boleznih, med menstruacijo (mesečnim perilom), pri migreni, revmatizmu, boleznih ledvic in jeter, motnjah v želodcu, pri zastrupljenju, zapeki, protinu, črevesnih boleznih, hemeroidih, pri splošnem in prenasnem debelenju, zoper zgago. — »Hersan čaj« se dobi v vseh lekarnah. Vzorec Vam pošlje brezplačno:

RADIOSAN, ZAGREB, Dukljaninova 1
Reg. št. 14.001/1935

Zadeva Tamanoi

Nadaljevanje z 9. strani

da poskuša nekdo z vsemi močmi priti iz teme navzgor.

Gospod Gamanava se je spet pokazal v mesečini, najprej njegova glava, potem njegovo telo, ki je s presenetljivo naglico zlezlo na ograjo.

Ko je Gamanava stal spet na cesti, so njegova kolena še močnejše drgetala kakor prej. Komaj je dihal. Obledelo je imel umazano. Njegov obraz je bil siv in spučen, kratki brki so se mu namršili. V njegovih, črnih, poševnih očeh se je lesketal strah.

Kolkor hitro je mogel, je odhitel nazaj po cesti, po kateri je bil prišel.

Kibura San ima lepo priložnost

Na policijski postaji »Tamanoi 3c« je imel stražnik Kibura dežurno službo. Sedel je pri mizi in se vadil lepomisije. Bil je še mlad mož, komaj nekaj nad dvajset let. Vrata so bila odprta, da je lahko videl, kaj se dogaja na cestnem križišču, ne da bi mu bilo treba zaradi tega vstajati.

Nič se ni dogajalo. Razen prepira med prodajalcem fižola Umajdo, ki je bil znan pijanec in razgrajal, in nekim mornarjem, ki ni poznal okolice — prepira je bilo tako konec, ko se je med vrati pokazala sinja uniforma, — se ni vso noč zgodilo ničesar, kar bi bilo zmotilo Kiburo pri lepomisnih vajah.

Glavo je držal postrani proti levi, jezik je potisnil med ustnice in njegovo pero je neutrudno praskalo po papirju. Kibura San je bil s strašno resnostjo pri svojem učenju. Če se mu bo posrežilo doseči večjo popolnost v lepomisju, se utegne zgoditi, da bo naslednje leto predlagan za povsodjenje in da bo naposled dobil tako željno pričakovani podčastniški našiv na rokav sinjega suknjiča. Če bi se mu le posrežilo najti v bližnjem času še kakšno priložnost, da se osebno izkaže! Kibura je že požgal brez številca žrtvenih sveč v svetišču s ponižno željo, da bi se mu takšna priložnost ponudila. Bil je prepričan, da bo njegova srčna želja kmalu izpolnjena.

V tem trenutku je planila ta priložnost skozi vrata njegove stražnice. Stražnik Kibura je žal ni spoznal. S priložnostmi je pač tako, da jih človek navadno spozna šele takrat, ko so že davno mino.

Mladi publicist torej ni videl velike priložnosti, ampak debelega, sopihajočega, prepotenega in zelo umazanega moža. Njegove roke so bile pokrite z debelo plastjo ilovice in tudi njegova obleka je bila od nje vsa trda.

Kibura San je sovražil umazanost. Sovražil je tudi brezobzirnost, in ta možak ni bil samo umazan, ampak tudi zelo razburjen in nevljuden. Planil je skozi vrata, ne da bi se bil priklonil in ne da bi bil vprašan za dovoljenje. S svojo nevljudnostjo je šel tako daleč, da je začel govoriti, še preden ga je mogel Kibura pozdraviti in ga vprašati, kaj želi.

Kibura je napravil strog uraden, neprijazen obraz in se je že odločno pripravil, da bo slabo vzgojenega moža pozval k redu.

Tega pa ni utegnil. Ze po prvih stavih, ki jih je umazani gospod izbljuval iz sebe kakor vodomet, je pozabil vso jezo in ogorčenje.

To, kar mu je možak povedal, je bilo neverjetno in neprijetno hkratu. Škandal je zgodbo, kakršne še ni spoznal, kar je bil v službi!

Castiljiva resnost na Kiburovem obrazu se je umaknila nekakšnemu izrazu zmede in negotovosti. Moral je nekaj storiti, toda kaj? Moral se je odločiti in nekaj začeti v položaju, ki nanj ni bil pripravljen!

Policiist Kibura San je bil razburjen. V duhu je pomislil na uradne predpise za policijske uradnike — vse je znal na pamet — in iskal vročično

paragraf, ki bi ga v trenutnem položaju lahko uporabil.

Našel ga je! Pod poglavjem »Zasliševanje prič« je bilo rečeno: »Priče je treba najprej vprašati po imenu, starosti, poklicu, stanovanju in zvezah z obtožencem ali oškodovancem.«

Tote bo pravot! Možak je prišel nekaj naznanit in je torej prič. Treba ga je vprašati po starosti, poklicu in stanovanju.

Kibura je vzel zapisnik iz predala, pograbil pero in začel prič o vestno izpraševati.

To zasliševanje se je zaradi razburjenosti gospoda Gamanave, ki je uradni postopek neprestano prekinjal z nestvarnimi pripombami, precej zavleklo. Zlasti vprašanje o morebitnih zvezah prič z obtožencem ali oškodovancem je delalo Kiburo dosti težav. Toda čez dobre pol ure je bilo le vse zapisano, po vrsti in z lepo razločno pisavo, ki ji višji gospodje pač ne bodo mogli ničesar očitati.

Stražnik Kibura je bil zdaj že boljše volje.

»Kaj ste torej našli v kotlini?« je še enkrat vprašal.

»Glavo, — človeško glavo!« je vzkliknil gospod Gamanava. Njegove oči so bile otrpelo izbuljene in so s tako grozo strmele v Kiburov hrbet, da se je stražnik preplašen obrnil, ker je mislil, da je glava mrtvega človeka za njim.

»Ali ne mislite ničesar storiti, da bi morilca ujeli?« Gamanavi se je lomil glas. Krilil je z umazanimi rokami pred stražnikovim obrazom. »Morda sta še prav blizu!«

Tedaj je Kiburo prešinilo nekaj kakor električna iskra. Morilca! Seveda, prijeli ju je treba — zasledovati ju je treba...

Snel je telefonsko slušalo. Čez nekaj sekund se je oglasila centrala. S kratkimi besedami je Kibura sporočil to, kar je pravkar zvedel. Da je nekdo odkril odrezano možko glavo in da sta oba morilca najbrž še v Tamanoju. Dva nenavadno velika moža v kimoni in z mehkiimi evropskimi čevlji...

Policijsko predsedstvo v Tokiju ima v širni sobi velik načrt mesta. Na tem načrtu je dosti okroglih pik, zarisanih s črnim tušem. Ves načrt je temno pokrit s temi pikami. Največ jih je ob cestnih križiščih in po trgih.

Vsaka pika pomeni leseno kolibo. V vsaki kolibi sedi policiist. Vsak policiist ima pred seboj na mizi telefonski aparat.

Nekaj minut po sporočilu stražnika Kibure je zavnel telefon v vseh policijskih kolibah Tokija.

Umor! Treba je ujeti dva velika možka v japonski obleki, a z evropskimi čevlji. Takoj!

Na stotine policistov se je potem zadrževalo iz svojih kolib v mračno, mesečno pomladno noč. Druge stotine so začele križariti po cestah in paziti. Vsakega človeka so si ogledale. Avtomobili, polni stražnikov, so se s tulečimi sirenami pognali proti Tamanoju. Na vsaki postaji so se iznenada pokazali neznanci, ki so vse potnike premerili od glave do nog.

Umor v Tokiju je velika redkost. Kmalu po alarmu je policiist Kibura Ivač s postaje »Tamanoi 2c« centralo. Njegova koliba je bila le nekaj minut od tiste, kjer je gospodoval Kibura San. Sporočil je, da je videl dva velika moža v kimoni in čevljih, kako sta šla mimo njegove stražnice. To je bilo natanko pet minut pred alarmom.

Če bi bil Kibura pet minut prej sporočil na policijo, kaj je zvedel, bi bili morilca prijeli. Tako ju pa ni-

so dobili. Stražnik Ivač je bil poslednji, ki ju je videl.

Policiist Kibura ni bil povišan.

S trenutkom, ko je debeli gospod Gamanava planil v stražnikovo kolibo, da bi sporočil, kaj je našel v kotlini, je mrtva glava odločila usodo raznih ljudi. To so bili ljudje, ki po večini niso vedeli drug za drugega in ki do tiste ure niti slutili niso, da bi utegnola zrasti v kotlini ob cesti proti Tamanoju usoda, ki jih bo pograbil in zagnala s tira življenja, kakor meče orkan lahke strehe japonskih hiš po zraku.

Nič še ni kazalo, kakšne pisane in nepričakovane posledice bo imela najdba Gamanave Sane. Šele med potekom dogodkov se je pokazalo, da je skoraj vsakdo, kdor je prišel v zvezo z glavo v Tamanoju, postal žrtev vrtnice, ki je mnogim pomenil smrt in uničenje, nekaterim pa tudi nepričakovano srečo.

Prva žrtev glave v Tamanoju je bil stražnik Kibura. Ukori, ki ga je dobil zaradi premajhne duševne prisotnosti, si je vzel tako k ercu, da je prosil za odpust iz policijske službe in se priglasi za vojni pohod v Mandžurijo.

Nikoli ni sprožil puške. Iz bolnišnice v Mukdenu je dobil njegov oče obvestilo, da je sin umrl za pljučnico.

Druga žrtev je moral postati policijski nadzornik Hidekihi.

Nadzornik Hidekihi, vodja kriminalnega oddelka na policijskem predstojništvu v Tokiju, je prevzel v tisti mladni, mesečni pomladni noči službo namesta nekega bolnega tovariša.

To je bilo v noči od 7. do 8. marca 1932.

Hidekihi je sedel za svojo široko pisalno mizo. Sezul si je nerodne čevlje, ki se jih še zmerom ni mogel prav navaditi, in zvil noge na stolu. Tako je ugodneje sedel. Ni se mu bilo treba brigati za blažne robove, ker njihove hlače že dolgo niso bile zblakane.

Nagibal se je nad listom »Tokio — Nišic«. Prav tedaj je bral o veliki suši na severu. »Suša je v najbolj prizadetih krajih tako huda, da se dočeti družin že več dni ni moglo kopati.« je poročal dnevnik iz Jamagata. Hidekihi je v skrbeh zmajeval z glavo in prelistaval dnevnik. Potem mu je obstal pogled na dolgem poročilu o čudnem zločinu, ki je že precej dni zbuja zanimanje ameriške celine in držal ljudi v napetosti. Izsiljevalci so nekemu slavnemu Američanu ugrabili otroka. Nadzornik Hidekihi je že pogosto bral ime moža, ki so mu otroka ugrabili. Bil je rekordni letalec in imenoval se je Charles Lindbergh.

Kakor vselej, kadar je bral kriminalna poročila iz zapadnih dežel, je čutil nadzornik Hidekihi nekakšno preseenečenje in gnus. Ta neskončna poročila o umorih, roparskih napadih, tatvinih in goljufijah so zmerom iznova zbujała v njem prepričanje, da morajo biti beli hudisti sami barbari, ljudje na nižji kulturni stopnji, ki se še niso naučili, kako je treba krotiti zverinske nagone.

(Dalje prihodnjič)

Radio Ljubljana od 16. do 22. febr. 1939.

ČETRTEK 16. FEBRUARJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Plošče 14.00: Napovedi 18.00: Zbor mestne ženske realne gimnazije poje s spremljevanjem radijskega orkestra 15.40: Slovensčina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Deset minut zabave 20.00: Trebušnik na potovanju 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Lahka glasba. Konec ob 23. uri.

PETEK 17. FEBRUARJA

11.00: Šolska ura 12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Kon-

cert slovenske glasbe 14.00: Napovedi 18.00: Zenska ura 18.20: Plošče 18.40: Francoščina 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Kotiček SPD 20.00: Citraški dueti 20.40: Iz opernega carstva 22.00: Napovedi, poročila 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 18. FEBRUARJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Plošče 14.00: Napovedi 17.00: Otroška ura 17.30: Pregled sporeda 18.00: Radijski orkester 18.40: Pogovori s poslušalci 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Beseda k prazniku 20.00 O zunanji politiki 20.30: Vesel živalski krog 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 19. FEBRUARJA

8.00: Šramel »Stirje fantjec 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 9.45: Veneški govor 10.00: Koncert pevskega zbora »Borute iz Gotovelj 10.30: Radijski orkester 12.00: »Veseli godci 13.00: Napovedi, poročila 13.20: Grafični kvintet, vmes plošče 17.00: Kmet. ura 17.30: Lumpacij Vagabund 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Narodne v venčeh 21.30: Duet harmonik 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Nadaljevanje dueta harmonik in Trboveljskega jazz kvarteta. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 20. FEBRUARJA

12.00: Šornov šramel 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Radijski orkester 14.00: Napovedi 18.00: Zdravstvena ura 18.20: Plošče 18.40: Melodija Paglovčeve pesmarice 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Zamimivost 20.00: Slovenske narodne s spremljevanjem harmonike 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

Poceni boste kupovali
naš brezplačni katalog
Klasični Oglas

Cene naših malih oglasov so zmerne in času primerne!

TRTA

Cepiljenke najplemenitejših vrst ter zatilce in korenike Kober 588, teleki 88. Riparia in Chasselas, vse zajamčeno čisto in prvovrsto. Dobavljajo: Prvi jugoslovanski loznjaci, Daruvar. Zahtevajte cenike.

POZOR

GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s **KURIVOM** pri tvrdki **RUDOLF VELEPIČ** trgovina s kurivom **LJUBLJANA VII.** Sv. Jerneja cesta 25 **TELEFON 27-08**

Ravno tam se dobijo popolnoma nove ploščice svetovno znane znamke HOMOCORD CENA DIN 15-

„AGA“ za masažo:

Z uspehom ravi vsaka družina!

Revmatizem-išias, trganje, zobobol, prehlajenje itd. odstranjuje z uspehom „AGA“ za masažo priznано in odlikovano domače sredstvo s smrekovim ekstraktom. Par kapljic „AGA“ na sladkorju ali vodi Vam ponravi neprijeten okus in slabost. Za nego ust, grla, pri trganju itd. uporabljajte „AGA“ za masažo — „AGA“ za masažo — naj bo zato v vsaki družini.

Dobl se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini za din 12.—, kjer je ni, pošljite znesek din 12.— pa Vam jo pošlje

Samoprodaja za dravsko banovino **DOLINŠEK Vitomir, Celje**

Zahtevajte „AGA“ za masažo! Zahtevajte „AGA“ za masažo!

TOREK 21. FEBRUARJA

11.00: Šolska ura 12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Akademski pevski kvintet 14.00: Napovedi 18.00: Pester spored radijskega orkestra 18.40: O anekdotah 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Plošče 20.00: Stiri zgodbe o snubačih in svačih 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 24. uri.

SREDA 22. FEBRUARJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Salonski kvartet 14.00: Napovedi 18.00: Mladinska ura 18.40: Selitveni pojavi pri slovenski industriji 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura 19.50: Uvod v prenos 20.00: Prenos opere iz ljubljanskega gledališča. Konec ob 23. uri.

Plačajte naročnino!

Premog — koks
drva — oglje — likaliti
dobite po zmernih cenah pri
RESMAN LOJZE, Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
Telefon 33-53

Za vsako priliko
najboljše in najcenejše Hubertuse, površnike, perilo in vsa oblačila nudi
Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6 pri frančiškanskem mostu
Vsakovrstno očala, daljnogled, toponometri, barometri, hromometri, itd. Vsega izbira ur, zlatne in srebrne. Samo kvitirana optika! Cenik brezplačno!

MALIOGLASI
TEMPO — TEMPO! Pridnim in sposobnim zastopnikom v vseh srezih države nudimo priliko dobrega in trajnega zaslužka. Naše geslo je: za dobro delo — dobro plačilo. Javite se takoj na Jugo-Patent, Ljubljana.

Novela „Družinskega tednika“

Nova moč

Napisal Ernst Hermann Pichnow

Z utrujeno kretnjo je zaprl knjigovodja Klemm vrata za seboj. Lastnik podjetja Classen mu je sporočil nekaj, kar v notranjosti starega gospoda ni našlo odziva.

»Tako ne gre več dalje, Klemm,« je dejal Classen, prijazno, dobrodušno in obzirno. »Vi in Klänge sta z delom preobložena in pisalni stroj ni za vajul! Tja kratko in malo spada mlada, sveža ženska moč!«

V tridesetih letih ni nikoli ugovarjal svojemu predstojniku, a zdaj je knjigovodja premišljeval, da vse to ni prav. Mlada, sveža moč?.. Torej star je postal, izrabljen in zdaj bo prišla mlada dama Kajpak je bilo vse to naperjeno le proti njemu, ki ni nikoli ničesar ostal dolžan, neutrudljivo in brez prestanka je izvrševal svojo dolžnost, a na lepem je postal prestar! Mlado, novo življenje ga bo popleptalo in ker ga ravno niso hoteli odpustiti, so nastavili novo moč, ki mu

bo počasi izrgala knjigo iz rok, dokler lepega dne sam ne bo utrujen spoznal: Ne, nič več ne gre... in bo krenil z velike ceste tostranstva... prestar... zavržen...!

In v knjigovodji Klemmu je na lepem vzplamtelo nekaj kljubovalnega in mu je v enolični vsakdanjosti postalo tuje. V porajajoči se samozavesti se je ujezil:

»Tako daleč se ne dam, ne, rajši grem sam! Bom že našel kje kakšno mesto, a tukaj ne ostanem, če bo prišla kakšna mlada stvar!«

Nasproti devetnajstletni, sveži deklici Klari, ki mu je prvega prijazno ponudila roko v pozdrav, je stal takoj v začetku polja sovražstva in neodobranja. Vse na njej je kipele naravne in neizumetničbene svežosti, a Klemm tega ni hotel videti. Zanj se je zdaj začel boj za biti ali ne biti, boj, ki ga je moral neizpodbitno izgubiti! Od vsega začetka je bil povzročitelj žave.

Potuhnjeno je opazoval, kako je sama od sebe začela uvajati v pisarni nov red. V vrste je postavljala razmetane mape papirja, preuredila je marsikaj, kar je že leta trdovratno pričalo o zaprašenem življenju v pisarni. Togoten se stiskal peči, a toliko poguma ni imel, da bi se uprl njeni, samo po sebi razumljivi in neprisliljeni preprostosti.

Naslednje dni je stal na vsaki pisalni mizi šopek cvetlic, ki ga je uredila Klarina roka. Classen, poslovodja, je veselo kimal.

»Dobro, dobro ste to napravili, uga-ja mi,« je mrmral predse.

V Klemmu je vrel, kaj si neki to delke domišljuje? Cvetlice v pisarni! Kaj takšnega še ni doživel. In šet to še trpi! Saj to je očitno, da so vsi proti njemu, hočejo ga zgnesti. In knjigovodja Klemm je sunil s porosnikom v črninik tako, da se je pero zlomilo in na sredo knjige je padla velika, debela packa in ga je v svojih obrslih gledala kakor poklenček, Klemm, kmalu... kmalu... ali ne razumeš?

In ko je v odmoru zašumel papir, je Klara vsakemu postavila na pisalno mizo skodehca kave. Šla je celo k poslovodji Classenu in ga je vljudno vprašala, če tudi on želi kavo? In ta ni rekel ne, v veliko preseenečenje

knjigovodje, temveč je zadovoljno odbraval to uredbo. Samo po sebi je razumljivo, da bo kavo plačalo podjetje in gospodični Klari naj da denar gospod Klemm.

Klemm se ni dotaknil kave. Skodelica je stala opoldne, popoldne in še zvečer polna na njegovi pisalni mizi. Samo smešna, otroška kljubovalnost je bila vzrok njegovi odklonitvi. Vse v njem je bilo v neredu. Klara je kmalu čutila, da njegova zagrizenost in hladnokrvnost veljata samo njej. Zaman je iskala vzroka, a kmalu je bil zanjo le smešen čudak in je najbolje, da se mu človek ne približa.

Tako so minuli tedni. Svet ni padel s tobajev in mlada moč pri Classenu ni ničesar izrgala iz rok knjigovodje Klemma. Nič manj ni imel dela in pisalni stroj gospodične Klare kljub temu ni bil nikoli tiho. In nekega dne je pogledal odkrito v oči osovražena dekleta, ki se je proti njej v svoji zagrizenosti še zmerom boril. Takrat je njegovo dušo pretresel vihar; sram in prebujanje sta rodila spoznanje. Saj vendar ni prišla zato, da bi njega izpodrinila in odgnala. Veak je imel takaj svoje delo. Bil je prav tako važen v podjetju, kakor pred desetimi ali petnajstimi leti in nihče ni bojeval proti njemu skrivnega boja s sovraž-

nimi načrti. To je bila le posledica njegove domišljije.

Trajalo je nekaj dni, ko je osramožen ugotovil, da že skoraj deset let nosi isti suknjič in v njem tiči že prav tako dolgo sam, nespremenjen. Čas je kratko in malo pri tolikih vni in dolžnosti obstal. Ni bil več Klemm, knjigovodja, postal je ura. In Klemm se je samega sebe prestrašil. V njegovi duši je na lepem vzplamtelo nekaj vročega, izgubljenega in odloženega, kar je hotel zdaj poiskati, kar je nekoč zakopal vase.

Tako je prišlo, da je knjigovodja Klemm lepega dne v veliko preseenečenje svojega tovariša gospodični Klari prinesel velik šopek cvetlic. Ničesar ni rekel, kajti pri tem ga je nekaj stisnilo v grlu. Klara je pa takoj vedela, da je to prožnja za odpustanje za vse storjene krivice. Smehljaje se je zahvalila. Knjigovodji Klemmu je pri tem postalo v resnici toplo pri srcu. Pozneje je tudi sam prošil za skodelico kave in je začel govoriti in se smejati. Pri tem se je na lepem čutil posebno svežega, srečnega in zadovoljnega. Samo nekaj časa je še trajalo in knjigovodja je našel pot k sebi. Vrgel je od sebe vse breme svojega srca. Spoznal je da ni odveč, in da ima tudi delo vso pravico do lepote.